

κόστας τζούφλας

22 + 2

σύντομες ιστορίες

ιούνιος 2017

κώστας τζούφλας, 22 + 2 σύντομες ιστορίες

© κώστας τζούφλας, 2005 - 2017

© ηλεκτρονική έκδοση (e-book), κώστας τζούφλας

© εικόνα εξώφυλλου λουκάς - ιωακείμ τζούφλας

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προβολών της. Επισημαίνεται πάντως ότι κατά τον Ν. 2870/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν 2121/93 και ισχύει σήμερα και ως διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης - Παρισίου που κυρώθηκε με τον Ν. 100/1975) επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή - ολική μερική - η περιληπτική η κατά παράφραση, η δασκευή - απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μόνο με την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Αφιερωμένο στη γυναίκα μου χριστίνα

περιεχόμενα

Ο μικρός Ανδρέας	6
Ο ροφός	11
Ο Δομοκός	17
Το Μαυρολιθάρι	22
Ο γερο-Ανέστης	26
Ο νερόμυλος	32
Το τετράδιο	38
Το μπιτόνι	42
Οι δυο άσπρες πλαστικές καρέκλες	48
Η εκδρομή	53
Ο κυρ' Ασημάκης	57
Μια μέρα, σαν όλες τις άλλες	63
Η μηχανή	69
Τα καράβια	74
Το laptop	77
Ο κουφός που ήξερε ότι όσοι χορεύουν δεν είναι τρελοί!	80
Η Μαριγώ	84
Ήταν θέλημα θεού!	91

<i>Η απόφαση</i>	<i>97</i>
<i>Κάθαρση</i>	<i>102</i>
<i>Τα δύο τρυγόνια</i>	<i>110</i>
<i>Η Κάτια</i>	<i>115</i>
<i>Ο Αρχιμήδης</i>	<i>118</i>
<i>Το όριο του ορίζοντα</i>	<i>123</i>

*εικόνα εξώφυλλου
λουκάς - ιωακείμ τζούφλας*

Ο μικρός Ανδρέας

Η ακτίνα του ήλιου τρύπωνσε γλιστρώντας με άνεση, όπως και κάθε μέρα, από τη μικρή σχισμή στα τραπεζομημένα κεραμίδια, φωτίζοντας τη σκοτεινή γαλήνη του μικρού Ανδρέα. Ο πατέρας του, του είχε πει πως αν σήμερα ήταν καλός ο καιρός, θ' ανέβαινε στη στέγη να τη κλείσει. Είχε έρθει η ώρα να σηκωθεί για το σχολείο. Πέταξε από πάνω του τη φλοκάτη που τον κράτησε ζεστό τη κρύα χειμωνιάτικη νύχτα που πέρασε και με μια αποφασιστική κίνηση σηκώθηκε και κατευθύνθηκε προς το μικρό τραπεζάκι στην άκρη της κάμαρας. Έπλυνε βιαστικά το πρόσωπο του με το κρύο νερό του λαβομάνου της γιαγιάς. Πάνω στο τραπέζι τον περίμενε ένα μουσκεμένο ξεροκόμματο πασπαλισμένο με λίγη ζάχαρη. Τις Κυριακές είχε και γάλα από τη κατσίκα. Η μάννα του είχε ήδη φύγει πριν ακόμη φέξει, για να προλάβει να φτάσει στο διπλανό μεγαλοχώρι με το ξημέρωμα και να πουλήσει το φρεσκοαρμεγμένο γάλα που κουβαλούσε μέσα στην κρεμασμένη καρδάρα στον ώμο της. Ο πατέρας του είχε φύγει κι' αυτός μαζί της, παίρνοντας τα ζώα για βοσκή.

Στο δρόμο για το σχολείο έπιασε νερόχινο. Από μακριά ακούστηκε ο ήχος του κουδουνιού που καλούσε τα παιδιά στην πρωινή προσευχή προτού μπουν στη τάξη. Άρχισε να τρέχει. Ο δάσκαλος δε χαριζόταν όταν κάποιος καθυστερούσε και έχανε τη προσευχή. Σκέφτηκε τη βίτσα να κατεβαίνει με ορμή πάνω στα γυμνά παγωμένα του μπούτια και ένας κρύος ιδρώτας τον έλουσε. Μετά, καλάρωσε στη σκέψη πως η μάνα του, του είχε υποσχεθεί πως τα Χριστούγεννα θα του έραβε ένα μακρύ παντελόνι. Είχε γίνει πια κοιζάμ άντρας...

Πάτερ υμών, Ο εν τοις ουρανοίς,
αγιασθήτω τ' Όνομά σου,

ελθέτω η βασιλεία σου...

Φώναζε τα λόγια της προσευχής, λες και ήθελε να τον ακούσει ο δάσκαλος, κάνοντας όσο μπορούσε πιο αισθητή τη παρουσία του.

Σήμερα, πρώτα θα έκαναν μάθημα οι «μεγάλοι». Μετά θα ερχόταν και η σειρά του. Έβγαλε και άνοιξε βιαστικά το βιβλίο του από το μικροσκοπικό του δισάκι και άρχισε να διαβάζει για μια φορά ακόμη την ανάγνωση που τους είχε βάλει την προηγούμενη μέρα ο δάσκαλος. Αν κόμπιαζε την ώρα της εξέτασης τον περίμενε σκληρή τιμωρία. Δυο βιτσιές στις παλάμες και όρθιος κοιτώντας τη γωνία με το ένα πόδι στον αέρα για το υπόλοιπο μάθημα.

Η φωνή του δασκάλου ακούστηκε να φωνάζει επιτακτικά τ' όνομά του. Η καρδιά του πήγαινε να σπάσει από τη ταχυκαρδία που της προκαλούσε η τεράστια αγωνία του. Το κορμί του έτρεμε σαν το ψάρι έξω απ' το νερό. Είχε έρθει η ώρα της εξέτασης. Στη τάξη επικρατούσε νεκρική σιγή. Η φωνή του Ανδρέα ακούστηκε σταθερή να διαβάζει δυνατά και αποφασιστικά το κείμενο από τη γυφτοπούλα του Παπαδιαμάντη.

Η λύτρωση, ήρθε σα δώρο από τον ουρανό, αναπάντεχα, από τον ήχο του κουδουνιού που ανήγγειλε το τέλος του μαθήματος. Τα λιγοστά παιδιά σηκώθηκαν γεμάτα ανυπομονησία από τα θρανία τους. Μαζί τους σηκώθηκε κι' ο Ανδρέας. Τακτοποίησε με ευλάβεια και τάξη το βιβλίο του στο μικρό του δισάκι, προσέχοντας να μη το τσαλακώσει. Έπρεπε να βιαστεί να γυρίσει στο σπίτι για να προλάβει να κάνει τις δουλειές του πριν νυχτώσει και να διαβάσει. Για κάποιο λόγο, που ο Ανδρέας δε μπορούσε να κα-

ταλάβει, η νύχτα το χειμώνα ερχόταν κάθε μέρα και πιο γρήγορα και δεν ήταν καθόλου, μα καθόλου σίγουρος, πως θάχαν περισσέψει χρήματα για φωτιστικό πετρέλαιο στη λάμπα.

Μόλις έφτασε στο σπίτι, έβγαλε τα ρούχα του σχολείου και τα δίπλωσε τοποθετώντας τα με τάξη πάνω στο κρεβάτι του. Φόρεσε τη μάλλινη φανέλα και το παντελονάκι της δουλειάς. Ο πατέρας του, του είχε πει από χτες, πως σήμερα θα έπρεπε να καθαρίσει το μαντρί προτού γυρίσουν τα ζώα. Η μάνα του δεν είχε φανεί ακόμη. Ο Ανδρέας ήταν σίγουρος πως κάτι θα έφερνε για φαγητό. Η αλήθεια είναι, πως ποτέ δεν τον είχε αφήσει νηστικό. Πάντα τα κατάφερνε και γυρνούσε με τη τσάντα της γεμάτη με κάτι φαγώσιμο. Υποτάσσοντας το στομάχι του που γουργούριζε ασταμάτητα, έπεσε με τα μούτρα να καθαρίσει το μαντρί. Με τη δύση θα γυρνούσαν και τα ζωντανά και έπρεπε να έχει τελειώσει.

Τα κουδούνια των προβάτων ακουστήκαν από μακριά, σημαίνοντας το τέλος της εργασίας του Ανδρέα. Σήμερα γύρισαν νωρίτερα. Μάλλον θα χαλούσε ο καιρός και ο πατέρας του βιαζόταν να τ' ασφαλίσει στο μαντρί. Μπήκε στη μικρή κάμαρα, άλλαξε τα ρούχα του, έπλυνε τα χέρια του και κάθισε να διαβάσει το αυριανό του μάθημα με όσο από το φως της μέρας είχε απομείνει. Όπου νάσαι θα γυρνούσε και η μάνα του, που σήμερα είχε αργήσει πολύ κι ο Ανδρέας είχε αρχίσει ν' ανησυχεί. Όσες λέξεις έχουν μπροστά το άρθρο το η κατάληξή τους γράφονται στο τέλος με ι, ενώ αυτές που έχουν μπροστά το άρθρο η γράφονται στο τέλος με η. Ο Ανδρέας αποστήθισε τον κανόνα, ξέροντας τι τον περίμενε αν αύριο απαντούσε λάθος στο δάσκαλο.

Το τρίξιμο της πόρτας, φώτισε το πρόσωπο του. Επιτέλους ήρθε η μάνα του. Το χαμόγελό στο πρόσωπό της, φανέρωνε πως σίγουρα δεν είχε έρθει με αδειανά χέρια. Η τσάντα της φούσκωνε ασυνήθιστα κεντριζοντας τη περιέργεια του. Τον πλησίασε, του χάιδεψε το κεφάλι και του έδωσε ένα φιλί στο μέτωπο. Έπειτα κοιτάζοντάς τον χαμογελαστά, έχωσε το χέρι της στην τσάντα. Η καρδιά του Ανδρέα χτυπούσε δυνατά. Μπροστά στο απρόσμενο θέαμα, ξέχασε με μιας τη πείνα του και χαμογέλασε πονηρά στη σκέψη της βίτσας του δασκάλου. Η μάνα του, κρατούσε στα χέρια της ένα ολοκαίνουργιο μακρύ παντελόνι!

Ο ροφός

Ανοικτά της Σαλαμίνας, η πολυτελής θαλαμηγός, έπλεε ασάλευτη πάνω στη κοιμισμένη θάλασσα. Δεν κουνιόταν φύλλο. Το ολόγιομο φεγγάρι φρόντιζε για τη βραδινή πανδαισία, βάφοντας ασημένια τα νερά. Πάνω στο ντεκ από ακριβό ξύλο τικ, σε δύο αναπαυτικές σεζ λονγκ, πιασμένοι χέρι – χέρι, ένα νεαρό ζευγάρι απολάμβανε την όμορφη βραδιά πίνοντας γαλλική σαμπάνια μέσα σε ακριβά κρυστάλλινα ποτήρια. Ένα μικρό ιστιοπλοϊκό, με κατεβασμένα τα πανιά, μόνο με τη βοήθεια της μηχανής, πέρασε σε κοντινή απόσταση, διακόποντας προσωρινά τη ρομάντζα του ζευγαριού. Σηκώθηκαν κι' ακούμπησαν στη κουπαστή καζεύοντας το δρόμο του φεγγαριού πάνω στα νερά. Εκείνος έβγαλε από τη τσέπη του ένα μικρό βελούδινο κουτί.

Για σένα! Μεθαύριο έχουμε την επέτειό μας, αλλά δε μπορούσα να περιμένω, είπε και τη φίλησε τρυφερά. Εκείνη γεμάτη έκπληξη και χαρά πήρε το μικρό βελούδινο κουτί στα χέρια της και το άνοιξε. Ένα επιφώνημα έκπληξης, χαράς και θαυμασμού, ξέφυγε από τα χείλη της.

- Μα αυτό είναι ένα δαχτυλίδι με ένα καταπράσινο σμαράγδι!

- Είναι το λιγότερο που μπορούσα να σκεφτώ για να σου δείξω πόσο σε αγαπώ. Φόρεσέ το!

Η κοπέλα, έβγαλε το δαχτυλίδι από το κουτί και το κράτησε στην ανοικτή της παλάμη θαυμάζοντάς το.

Εκείνη τη στιγμή, φτάσανε στη θαλαμηγό τ' απόνερα από το μικρό σκάφος που είχε περάσει πριν από λίγο. Η κοπέλα ξαφνιάστηκε, χάνοντας την ισορροπία της και το δαχτυλίδι βρέθηκε να ταξιδεύει προς τον πάτο της θάλασσας.

Περιπολούσε εδώ και ώρα, ψάχνοντας απεγνωσμένα κάποιο μικρό ψάρι. Κατά βάθος ήξερε πως με φεγγάρι τα πράγματα γίνονται δύσκολα, αλλά επέμεινε, ελπίζοντας στο ανέλπιστο. Το βλέμμα του τράβηξε η πράσινη αναλαμπή πάνω στην άμμο του βυθού. Δε σκέφτηκε δεύτερη φορά. Ο εικοσιπεντάκιλος ροφός άνοιξε διάπλατα το στόμα του. Την επόμενη στιγμή το σμαραγδένιο δαχτυλίδι αναπαυόταν στο σκοτεινό του στομάχι.

Στο κατάλευκο σπιτάκι με τα τρία δωμάτια, ζούσε με τους γονείς του ο μικρός Νικόλας. Ήταν από κείνα τα πασιρικά φτωχόσπιτα της Σαλαμίνας, που λαμποκοπούν εκτυφλωτικά κάτω απ' τον ήλιο, καθώς τον αντιγυρίζει ο φρεσκοβαμμένος ασβέστης! Μπροστά του, μια μικρή χωμάτινη αυλή, πνιγμένη στις γλάστρες, με τα γεράνια τους να μη τσιγκουνεύονται τα χρώματα! Στην ακρούλα, κολλητά στο σπίτι, πάνω σε μια μικρή επιφάνεια στρωμένη με πλακάκια, ένα μεγάλο τραπέζι κάτω από μια κληματαριά, φιλοξενούσε τα Κυριακάτικα γλέντια του καλοκαιριού. Αυτά που στήνονται από το τίποτα! Χωρίς λεφτά, παρά μόνο με τη καρδιά, το μεράκι, τη φαντασία, το κέφι και τη καλή διάθεση αυτών που συμμετέχουν.

Είχε φέξει από ώρα και ο Νικόλας ανυπομονούσε να βγει στην αυλή όπου τον περίμενε ο μεγάλος γκαζοτενεκές που είχε μετατρέψει σε πειρατικό καράβι. Σφηνωμένα πάνω του, σε μια σειρά από τρυπούλες, μικρά στρογγυλά ξυλάκια έπαιζαν το ρόλο των κανονιών.

- Μαμά άσε με να βγω έξω. Κοντεύει μεσημέρι!

Εκείνη δε μπόρεσε να του αρνηθεί και ο μικρός Νικόλας έτρεξε γεμάτος λαχτάρα στο γκαζοτενεκέ του, που τον περίμενε αραγμένος κάτω από τη σκιά της κληματαριάς, δίπλα από το τραπέζι.

- Μακάρι να ήσουν αληθινή ξύλινη πειρατική γαλέρα!

Όση ώρα ο Νικόλας αρμένιζε με τους πειρατές του, ο πατέρας του ετοιμάζε τον εξοπλισμό του για το ψαροντούφεκο. Σε τρεις μέρες ήταν δεκαπενταύγουστος κι' αν έπιανε κάτι καλό, θα στρώνανε γιορτινό τραπέζι και θα περίσσευαν και χρήματα για δώρα στη γυναίκα του και στο Νικόλα.

Η μικρή ξύλινη ψαρόβαρκα, τον περίμενε σφιχτοδεμένη στο τιμεντένιο μολάκι, που αξιοθαύμαστα αντιστεκόταν, χρόνια τώρα στη λύσσα του θαλασσινού νερού, έχοντας στο κορμί του διάσπαρτες τις λαβοματιές από τις καθημερινές τους μάχες.

Γύρισε δυνατά δυο φορές τη μανιβέλα και η Perkins ξύπνησε γουργουρίζοντας ευχαριστημένη για το πετρέλαιο που πότιζε τους κυλίνδρους της. Εδώ και καιρό είχε σταμπάρει ένα καλό θαλάμι, κάπου στ' ανοιχτά, καμιά εικοσαριά μέτρα βάθος. Τόχε μαρκάρει καλά, βάζοντας για σημάδι τη φυκιάδα μπροστά του, που δεν θα δυσκολευόταν να ξαναβρεί.

Πασπάλισε με πούδρα το κορμί του για να γλιστράει και φόρεσε τη φθαρμένη στολή που θα τον κρατούσε ζεστό στη κατάδυσή του. Τέντωσε κοντράροντας στο στήθος του το λάστιχο του ψαροντούφεκου. Πήρε μερικές βαθιές ανάσες και άφησε τα βαρίδια να τον παρασύρουν αθόρυβα προς το βυθό. Για καλή του τύχη ο ροφός ήταν μέσα, έχοντας ακουμπισμένο το πε-

ρύγιο της πλάτης του στην οροφή. Ισορρόπησε με την κοιλιά ν' ακουμπά στο βυθό προσέχοντας να μη σηκώσει άμμο, ζύγισε τη βολή του και έριξε. Η βέργα διαπέρασε το ροφό ανάμεσα στα μάτια, στερώντας του κάθε ελπίδα για το αύριο. Με όσο αέρα του 'χε απομείνει στα πνευμόνια, τράβηξε με δύναμη το ανήμπορο ψάρι έξω από το θαλάμι. Ήξερε πολύ καλά πως αν ανέβαινε πάνω χωρίς αυτό, δεν θα 'χε δεύτερη ευκαιρία.

Νικητής και τροπαιούχος έδειξε με περηφάνια το ψάρι στο Νικόλα και τη γυναίκα του. Καθάρισέ το, όσο πιο καλά μπορείς της είπε. Ειδικά τα εντόσθια. Φρόντισε να μη μείνει τίποτα. Είναι παραγγελία από ένα «κοτερά» κάπου στο Καλαμάκι. Θα κάνει λέει πάρτυ για την επέτειο του γάμου του και θέλει κάποιο καλό ψαρικό για τους καλεσμένους του. Πληρώνει καλά!

Μπαμπά έλα έξω γρήγορα. Θα χάσεις τη μάχη, τον φώναξε ο μικρός.

Ο Νικόλας είχε γεμίσει το γκαζοτενεκέ με πέτρες και ο σαματάς που έκανε καθώς τον έσερνε ήταν απίστευτος. Λες και βαρούσαν αληθινά κανόνια!

Ξημέρωσε δεκαπενταύγουστος. Ο Νικόλας όπως κάθε μέρα, έκασε στο τραπέζι για να πει το πρωινό του γάλα. Η συμφωνία με τη μάνα του σκληρή κι' αδιαπραγμάτευτη. Αν δε τόπινε πρώτα, έξω δεν έβγαινε! Όπως έσκυψε να του το ακουμπήσει πάνω στο τραπέζι, το ασημένιο μενταγιόν, δώρο του άνδρα της, που κρεμόταν από το λαιμό της, βούτηξε μες' το ποτήρι με το γάλα του Νικόλα. Ήταν καινούργιο και δε είχε μάθει ακόμη να το προσέχει. Ο μικρός, ακούμπησε το άδειο ποτήρι πάνω στο τραπέζι και όρμισε γεμάτος λαχτάρα στην αυλή. Με δυσκολία κατάφερε να κλείσει το ορθάνοιχτο από την έκπληξη στόμα

του. Στη μέση της αυλής, στεκόταν περήφανα σημμένη, μια μεγάλη ξύλινη πειρατική γαλέρα μ' ανοιγμένα τα πανιά. Δέκα μπούκες από μια σειρά μικρά σιδερένια κανονάκια, περίμεναν το πρόσταγμα του για ν' αρχίσει η μάχη! Πάνω στο κατάστρωμά, ένα ανοιγμένο σεντουκάκι γεμάτο καταπράσινα πλαστικά σμαράγδια, φεγγοβολούσε εκτυφλωτικά στο φως του ήλιου!

Το τρένο ανέβαινε αγκομαχώντας τις στροφές του Δομοκού. Αριστερά η πλαγιά του βουνού και δεξιά το χάος! Από τα παράθυρα του, οι τρεις κυνηγοί χάζευαν το ποτάμι που κυλούσε στο βάθος της καράδρας. Σε λίγο φάνηκε και η γέφυρα του Γοργοπόταμου.

Θυμηθείτε πως αυτή η γέφυρα έγινε η αιτία να καθυστερήσει όλη η επιχείρηση του Ρόμελ στην Αφρική, είπε ο Γιώργος. Ο Γιάννης κι' ο Αλέκος κούνησαν συμφωνώντας τα κεφάλια τους. Αν δεν την είχαν ανατινάξει τότε, ποιος ξέρει τι έκβαση θα είχε πάρει ο πόλεμος, συμπλήρωσε.

Η παλιά ατμομηχανή πήρε επιτέλους ανάσα. Μπροστά της απλωνόταν η απέραντη Λαρισαϊκή πεδιάδα. Μετά από καμιά ώρα, στο σταθμό της Λάρισας, ρουφούσε με βουλιμία το νερό που της προσέφεραν γεμίζοντας την άδεια δεξαμενή της, προκειμένου να συνεχίσει το ταξίδι της προς το Βορά.

Οι τρεις κυνηγοί, κατέβηκαν από το τρένο, κρατώντας στα χέρια τους τις θήκες με τα δίκαννά τους.

Ο Γιώργος, ήταν γύρω στα σαράντα πέντε. Παλιός και έμπειρος κυνηγός, έπαιζε το ρόλο του μέντορα για τους άλλους δύο.

Δεν θα μείνουμε στη Λάρισα. Τα ξενοδοχεία εδώ είναι ακριβά. Θα πάμε ως ένα χωριουδάκι που ξέρω εδώ παρά έξω. Εκεί, έχει φτηνό ύπνο, καλό φαγητό και φινό κρασί, τους είπε.

Οι άλλοι δύο υπάκουσαν χωρίς καμία διαμαρτυρία και η παρέα ξεκίνησε με τα πόδια για τη Γιάννουλη.

Γύρω στις τέσσερις τα χαράματα, από συνήθεια, πρώτος ξύπνησε ο Γιώργος, φωνάζοντας και στους άλλους δύο να σηκωθούν. Μέχρι τότε, βάλθηκε να γυα-

λίζει και να λαδώνει το δίκαννό του. Το πρόσεχε πιο-
τερο κι' από μωρό παιδί. Ήθελε πάντα την ώρα που
θα το χρειαζόταν να μην τον προδώσει. Σε λίγο ση-
κώθηκαν και οι άλλοι δύο. Ο Γιάννης ντύθηκε βια-
στικά κι' άναψε το γκαζάκι που κουβαλούσαν μαζί
τους για να φτιάξει τρεις καφέδες. Τελευταίος σηκώ-
θηκε ο Αλέκος, ο μικρότερος της παρέας. Φόρεσε τη
χακί κυνηγετική του στολή παραλλαγής και καθι-
σμένος στο κρεβάτι, άρχισε να σφιγγει γερά τα κορ-
δόνια από τις καλογουαλισμένες στρατιωτικές του αρ-
βύλες. Τις είχε φυλάξει από το στρατό, ξέροντας πως
δύσκολα θ' αγόραζε ξανά τόσο γερές δερμάτινες αρ-
βύλες.

Προτού ακόμη ο ήλιος ανατείλει, οι τρεις φίλοι
περπατούσαν προς το ποτάμι. Ο Γιώργος ήξερε πως
με καλό καρτέρι, κρυμμένοι μέσα στις καλάμιές στις
όχθες του Πηνειού, το βράδι θα απολάμβαναν το
κρασί τους τρώγοντας αγριόπαπια. Λεφτά, ίσα που
τους περίσσευαν για τα εισιτήρια της επιστροφής.
Έτσι, η συμφωνία τους με το αφεντικό του πανδο-
χείου ήταν, πως θα τον πλήρωναν φέρνοντάς του ά-
φθονο καλό κυνήγι.

Όταν φτάσαν στο ποτάμι, τα πάντα τριγύρω ήταν
μουσκεμένα από την πρωινή υγρασία. Πριν κωθούν
στις καλάμιές, ο Γιώργος προειδοποίησε τον Αλέκο
να προσέχει πολύ όταν τα παραμερίζει, γιατί τα
καλάμια κόβουν σαν το ξυράφι άμα δεν τα προσέ-
ξεις. Μετά από λίγη ώρα δύσκολης πορείας, ο Γιώρ-
γος υπέδειξε το μέρος που θα έστηναν το καρτέρι. Οι
τρεις φίλοι ξάπλωσαν μπρούμυτα, έχοντας τα δίκαν-
νά τους στραμμένα προς το ποτάμι έτοιμα σε θέση
βολής. Ο ήλιος μόλις είχε αρχίσει να ξεπροβάλει και
όπου νάναι τα παπιά θα κάναν την εμφάνισή τους.

Δικό σου! Πάρτο στο κεφάλι, μη το γεμίσεις σκάγια. Η μπαταριά από το δίκαννο του Αλέκου, ακούστηκε ξερή κάνοντας τα πουλιά τριγύρω να σωπάσουν. Το παπί έγειρε στο πλάι και απέμεινε άψυχο να επιπλέει στα ήρεμα νερά του ποταμού. Σκύλος στη παραία δεν υπήρχε. Ο Αλέκος έβγαλε τα ρούχα του και βούτηξε άφοβα στα κρύα νερά του ποταμού. Οι άλλοι δύο τον παρατηρούσαν, έχοντας το νου τους για καμιά νεροφίδα, που αν και δεν τσιμπούσε, ο Αλέκος τη φοβόταν πολύ. Από μακριά φάνηκε να πλησιάζει μια μακρόστενη σαν πιρόγα ποταμόβαρκα. Αν είχε φανεί λίγο πιο πριν, ο Αλέκος θα την είχε γλυτώσει τη βουτιά.

Το βράδυ μπροστά στο τζάκι, συνόδευαν το κρασί τους, τρώγοντας αγριόπαπια. Ο πανδοχέας είχε πάρει και με το παραπάνω, το μερτικό του. Μάλιστα τους πρότεινε, πώς αν συνεχίσουν έτσι, μπορούν να κάτσουν όσες μέρες θέλουν. Πήρε κι' αυτός το ποτήρι του, κι' έκατσε μαζί τους, απλώνοντας τα πόδια του να ζεσταθούν στη φωτιά. Με τη κουβέντα, έμαθαν πως φόβος και τρόμος στη περιοχή, είχε γίνει μία αγέλη λύκων, που τα βράδια δεν άφηνε όρθιο ζωντανό για ζωντανό. Τι δόκανα τους είχαν βάλει, τι καρτέρια τους είχαν στήσει, τι τσοπανόσκυλα είχαν ξαμολήσει. Αυτοί λες και κάποιος τους προειδοποιούσε, κατάφερναν πάντα να λιανίζουν τα άτυχα ζωντανά μέσα στο ίδιο τους το μαντρί. Πάντα ορμούσαν στο μέρος που δε φυλαγόταν!

Οι μέρες πέρασαν και οι τρεις φίλοι έπρεπε να επιστρέψουν. Ο Γιώργος πρότεινε να πάνε με τα πόδια μέχρι τη Λαμία διασχίζοντας το Δομοκό και από εκεί να πάρουν το τρένο για την Αθήνα. Μπορεί στο διάβα τους αυτό να πετύχαιναν κάτι καλό. Έτσι θα τους έμεναν και χρήματα, όταν θα το πουλούσαν στην α-

γορά. Το βράδυ θα διανυκτέρευαν κάτω από κανένα δένδρο. Χαιρέτησαν τον πανδοχέα ανταλλάσσοντας υποσχέσεις για γρήγορη επάνοδο και ξεκίνησαν για τη Λαμία.

Η νύχτα τους έπιασε, όπως είχε προβλέψει ο Γιώργος, κάπου στο Δομοκό. Βρήκαν ένα μέρος απάγκιο και άναψαν φωτιά για να ζεσταθούν. Το σκοτάδι είχε πέσει για τα καλά. Έφαγαν ότι κουβαλούσαν μαζί τους και ετοιμάστηκαν για ύπνο. Έριξαν ξύλα στη φωτιά για να τη διατηρήσουν όσο πιο πολύ γινόταν και κώθηκαν μέσα στους υπνόσακους που κουβαλούσαν στα σακίδιά τους. Αύριο με το καλό θα έφταναν στη Λαμία.

Πρώτος σαν από ένστικτο ξύπνησε ο Αλέκος. Αθόρυβα σήκωσε και τους άλλους δύο. Μέσα στις φυλλωσιές, έξι ζευγάρια κίτρινα μάτια τους παρατηρούσαν λαμπυρίζοντας στο λιγοστό φως της ξεψυχημένης φλόγας.

Λύκοι! Ψιθύρισε ο Γιώργος. Καθίστε πλάτη με πλάτη και οπλίστε όσο πιο αθόρυβα μπορείτε τα δίκαννα σας.

Τα όπλα άδειασαν με μιας το περιεχόμενό κι' από τις έξι τους κάνες, πάνω στην αγέλη που ορμούσε προς το μέρος τους. Τέσσερεις λύκοι έπεσαν προτού ακόμη πλησιάσουν, άψυχοι στο παγωμένο χώμα. Οι υπόλοιποι, πήδηξαν με λύσσα πάνω τους...

Το Μαυρολιθάρι

Εκείνη την ημέρα το κρύο ήταν τσουχτερό. Το χιόνι που παράσερνε ο βοριάς έπεφτε με δύναμη πάνω στο τζάμι, παγώνοντας το εσωτερικό του σπιτιού. Τα τρία αδέρφια, δυο κορίτσια και ένα αγόρι, είχαν κουρνιαώσει κουκουλωμένα μέσα σε μια κουβέρτα, μπροστά στο τζάκι, προσπαθώντας να ζεσταθούν. Είχε αρχίσει να σουρουπώνει κι' η μάνα τους δεν είχε φανεί ακόμη να επιστρέφει από τη Γκούρα. Πεινούσαν πολύ. Το αγόρι, είχε πρασινίσει από την αβιταμίνωση, αλλά από εγωισμό και περηφάνια φαγητό δε ζητούσε αλλά ούτε και έπαιρνε όταν του προσέφεραν, λέγοντας πως θα φάει όταν πάει στο σπίτι που θα 'χει μαγειρέψει η μάνα του. Το σπίτι τους σωστό βιγλατόριο! Τελευταίο πάνω στη πλαγιά ατένιζε απέναντι τη Γκιώνα. Το Μαυρολιθάρι τότε ήταν κεφαλοχώρι.

Στα βάσανά τους, ήρθε να προστεθεί κι' ο πόλεμος. Λόγω της θέσης του οι Γερμανοί κάνανε το σπίτι αρχηγείο. Γέμισαν το στάβλο του όπλα και πυρομαχικά και έβαλαν σκοπιές στο χαγιάτι όλη τη μέρα να παρακολουθούν το δρόμο προς το Σταυρό μήπως και φανεί ο εχθρός. Τα βουνά ήταν γεμάτα αντάρτες και έπρεπε νάχουν διαρκώς το νου τους.

Οι κάτοικοι του χωριού είχαν προλάβει να το εκκενώσουν, φοβούμενοι για τις ζωές τους. Μαζί με όλους τους άλλους και τα τρία αδέρφια, βρήκαν καταφύγιο ψηλά σε δυσπρόσιτο σημείο των Βαρδουσιών.

Τα αντίποινα για τους τρεις αξιωματικούς που είχαν σκοτώσει σε ενέδρα οι αντάρτες, ήταν σκληρά. Οι Γερμανοί, αποχωρώντας έβαλαν φωτιά και έκαψαν όλο το χωριό. Φλόγες και μαύρος καπνός σηκώονταν ψηλά στον ουρανό. Από τα Βαρδούσια οι Μαυρολιθαρίτες, έβλεπαν το χωριό και τις περιουσίες

τους να καίγονται παραδομένα στη λύσσα για εκδίκηση του κατακτητή.

Μετά από μερικές μέρες, όλοι τους γύρισαν στο χωριό που είχε γίνει σχεδόν στάχτη. Ελάχιστα σπίτια είχαν γλυτώσει. Ανάμεσά τους κι' αυτό των τριών αδερφιών που το αγόρι είναι ο πατέρας μου. Τους πήρε πολύ καιρό για να μπορέσουν να ορθοποδήσουν ξανά. Παρ' όλ' αυτά η πλατεία του χωριού, γέμισε ξανά φωνές και παιδιά που έτρεχαν παίζοντας παραμελώντας τη πείνα τους. Απ' ότι φαινόταν οι Γερμανοί μάλλον δε θα ξαναγυρνούσαν.

Ένα πρωινό, στις είκοσι του Νοέμβρη, ο βηματισμός αλόγων που πλησίαζαν, έκανε τα παιδιά να διακόψουν το παιχνίδι τους στη πλατεία και να συγκεντρωθούν κάτω από τον πλάτανο γεμάτα περιέργεια για να δουν ποιοι έρχονται. Πρώτος πέρασε από τις βρύσες του Άμπλα έφιππος ο Άρης και πίσω του ακολουθούσαν καμιά τριανταριά αντάρτες, ζωσμένοι με σφαίρες. Όταν έφτασαν στη πλατεία ξεπέζεψαν από τ' άλογα και με τον Άρη μπροστά κατευθύνθηκαν προς το καφενείο του Μανδρέκα, ψάχνοντας κάτι για φαγητό. Εκείνο το βράδι σ' αυτό το μαγαζί, είχαν μεγάλη συνάντηση με το Ζέρβα και το Μάτερς έναν Άγγλο συνταγματάρχη. Θα καταστρώνανε σχέδιο για ν' ανατινάξουν τη γέφυρα του Γοργοπόταμου.

Ο Άρης βγήκε από το μαγαζί και πλησίασε τα παιδιά που καθόντουσαν ακόμη αποσβολωμένα κάτω από τον πλάτανο.

- Ρε σεις! Ποιος από σας ξέρει καλό τέρμα;

Ο πιτσιρικάς τότε πατέρας μου, σκιζόταν στις βουτιές πάνω στο χώμα για να πιάσει τα σουτ του Άρη και ν' αποδείξει πόσο καλός τερματοφύλακας ήταν. Όταν τελείωσαν μετά από λίγη ώρα, ο Άρης τον κά-

λεσε κοντά του και του είπε. Μπράβο σου μπαμπάτσι. Τα 'πιασες όλα! Τώρα θα μου κάνεις μια δουλειά και του 'δωσε ένα διπλωμένο χαρτί.

- Πρόσεξε το σαν τα μάτια σου. Θα το πας στη Καστριώτισσα και θα το δώσεις στα χέρια του προέδρου και σε κανέναν άλλο. Κατάλαβες;

Ο πατέρας μου κούνησε καταφατικά το κεφάλι του κι έφυγε τρέχοντας για το χωριό. Η κοιλιά του ξέχασε με μιας τη πείνα της και το στήθος του φούσκωσε από περηφάνια για τη δύσκολη αποστολή που είχε αναλάβει. Πέντε μέρες αργότερα, η γέφυρα του Γοργοπόταμου ήταν παρελθόν για τα τραίνα που μετέφεραν υλικό και πυρομαχικά για την αλεπού της ερήμου.

Καθημερινά στο σπίτι μου, βλέπω τοποθετημένα σε μια γωνιά του σαλονιού, δύο φθαρμένα ξύλινα σκαμνάκια, φτιαγμένα από ξύλο ελάτου. Τα έχω πάρει από το σπίτι του πατέρα μου στο χωριό. Του τα 'χε χαρίσει όταν ήταν ακόμη πιτσιρικάς, ο Μανδρέκας. Είναι αυτά, που έκατσαν ο Άρης με το Ζέρβα εκείνο το βράδι στο Μαυρολιθάρι.

Ο γερο-Ανέστης

Σιγούρευε το ασφάλισμα του μικρού χρηματοκιβωτίου που μέσα του φυλούσε τις εισπράξεις από τα εισιτήρια της εβδομάδας και τις δικές του οικονομίες. Κοίταξε για μια ακόμη φορά το ρολόι του. Εννέα παρά τρία. Ο γερό Ανέστης πετάχτηκε σαν ελατήριο από την καρέκλα του και φόρεσε το φθαρμένο από τα χρόνια σακάκι της στολής του. Πήρε το φανάρι το γέμισε πετρέλαιο και το άναψε βιαστικά. Άρχισε να τρέχει για να φτάσει όσο πιο σύντομα μπορούσε στο σημείο που θα έκανε τα σινιάλα του. Η δέσημη από το φως της ατμομηχανής της υπερφορτωμένης εμπορικής αμαξοστοιχίας έσκισε το σκοτάδι φωτίζοντας την ερημική αποβάθρα. Ανεβοκατέβασε τρεις φορές το φανάρι του, υποδεικνύοντας το σημείο στο οποίο έπρεπε να σταματήσει η μηχανή. Τα φρένα της στρίγγλισαν και οι τροχοί της, ακινητοποιήθηκαν ακριβώς εκεί που είχε υποδείξει.

Εργάτες φάνηκαν ξαφνικά από το πουθενά αρχίζοντας να ξεφορτώνουν τα βαγόνια. Σακιά με αλεύρι, ρύζι, φασόλια, φακές, μακαρόνια και διάφορα άλλα φαγώσιμα, τοποθετήθηκαν στα καροτσάκια για να πάρουν το δρόμο τους για την αγορά, όπου το πρωί θα πουλιόντουσαν σε όσους είχαν τα φράγκα να τ' αγοράσουν.

Ατμός πετάχτηκε με πίεση από τα έμβολα των τροχών της μηχανής. Ο γερό Ανέστης ανεβοκατέβασε δυο φορές το φανάρι δίνοντας σήμα για την αναχώρηση της. Το τραίνο θα συνέχιζε το ταξίδι του για να μεταφέρει τις υπόλοιπες προμήθειες στα μεγαλόχωρα που θα συναντούσε στο διάβα του.

Μερικές εκατοντάδες μέτρα πριν από το σταθμό, οι γραμμές διασταυρώνονταν. Το άλλο τους τμήμα είχε

κατασκευαστεί παλιά κι' έδινε πηγαϊμό στο μικρό χωριό που βρισκόταν μισή ώρα δρόμο από το σταθμό. Οι κάτοικοί του το είχαν πλέον μισοεγκαταλείψει. Μερικά γερόντια και πεντέξι οικογένειες με πιτσιρίκια του έδιναν καθημερινά ζωή, θυμίζοντας την άλλοτε αίγλη του. Η αλήθεια είναι πως όσοι έμειναν πίσω, τα έφερναν πολύ δύσκολα βόλτα. Το σχολειό είχε κλείσει και τα παιδιά αναγκάζονταν καθημερινά να πηγαίνουν με τα πόδια στο Λιανοκλάδι, μια ώρα δρόμο, για να μάθουν γράμματα. Το μοναδικό του παντοπωλείο που ήταν και καφενείο, εφοδιαζόταν μια φορά το μήνα με τ' απολύτως απαραίτητα. Οι άντρες όλη μέρα στα χωράφια και οι γυναίκες πίσω να περιμένουν τα παιδιά να γυρίσουν από το σχολειό κάνοντας τις δουλειές του σπιτιού και επινοώντας κάτι για να μαγειρέψουν.

Η διασταύρωση, όπως όλες οι διασταυρώσεις, είχε ένα μεγάλο κλειδί που γυρίζοντας το διάλεγες πια κατεύθυνση θ' ακολουθούσε το τραίνο. Χρόνια τώρα είχε απομείνει καρφωμένο στη μεριά που οδηγούσε στο σταθμό του γερό Ανέστη. Κάθε βράδι στις εννιά παρά δύο, τα γερόντια του γειτονικού χωριού, αντιδρώντας στον αμυδρό ήχο της σφυρίχτρας του τραινού που ακουγόταν από μακριά να πλησιάζει τη διασταύρωση, κουνούσαν μελαγχολικά τα κεφάλια τους. Που είναι εκείνοι οι καιροί που ξεφόρτωνε τη πραγματεία του πλημμυρίζοντας με ζωή και φωνές την μικρή εγκαταλελειμμένη πλέον αποβάθρα! Τότε που τα μαγαζιά γέμιζαν με αγαθά που συντρόφευαν τα βραδινά τους γλέντια.

Η τύχη έκανε τον νέο τότε Ανέστη, σταθμάρχη, μα ταυτόχρονα τον καθήλωσε στο μέρος αυτό, μια ζωή να υποδέχεται και ν' αποχαιρετά τα τραίνα. Δεν είχε παντρευτεί ώστε να κάνει δικιά του οικογένεια. Ο

πατέρας του είχε σκοτωθεί στο πόλεμο. Η μάνα του, μετά τον θάνατο του πατέρα του, είχε φύγει μ' ένα πλούσιο από τη πόλη αφήνοντάς τον με τη γιαγιά και το παππού που κάποια στιγμή εγκατέλειψαν το μάταιο τούτο κόσμο. Έτσι ο Ανέστης από τα δεκαεφτά του, βρέθηκε να παλεύει μονάχος του με τη ζωή.

Δεν ξέχασε ποτέ το μικρό χωριό που μεγάλωσε. Το μυαλό του ήταν πάντα εκεί, να παίζει κλεφτοπόλεμο με τ' άλλα παιδιά κάτω από τις μουριές, της πλατείας. Στο κέντρο της, ένας τεράστιος πλάτανος τη σκίαζε σχεδόν ολόκληρη. Από κάτω του, τα καλοκαίρια, ο κυρ Δημήτρης ο καφειζής, πατέρας του φίλου του, του Αργύρη, φρόντιζε κι' έβαζε σιδερένια τραπεζάκια με ψάθινες φθαρμένες από τη πολύ χρήση καρέκλες. Ήταν ο μοναδικός καφενές του χωριού, που ακόμη και τα Κυριακάτικα πρωινά, έμενε ανοιχτός, φτιάχνοντας τους καφέδες μετά την εκκλησία, για όλους τους άνδρες του χωριού. Τα μεσημέρια, ο κυρ Δημήτρης, φορώντας πάντα τη κάτασπρη και πεντακάθαρη ποδιά του, πρόσφερε ουζάκι με μεζέ σε όσους γυρνούσαν απ' τα χωράφια. Έτσι! Για ν' ανοίγει η όρεξη πριν από το μεσημεριανό φαγητό στο σπίτι. Παραδίπλα, από τον πλάτανο, μια πηγούλα ανάβλυζε λιγοστό αλλά καθαρίο νερό, χειμώνα καλοκαίρι. Οι φωνές των παιδιών που παίζαν, μπερδεύονταν με τον ήχο του σκασίματος των ζαριών μέσα στα τάβλια που κάθε μεσημέρι έπαιρναν φωτιά. Αυτό όμως που θυμόταν πιότερο κι' απ' τον κλεφτοπόλεμο, ήταν αυτή η χειμωνιάτικη μυρωδιά που πλανιόταν στον αέρα, από τ' αναμμένα τζάκια. Αυτή που έβγαине απ' τα πουρνάρια και τους κέδρους που καιγονταν και που τη μύριζες από μακριά μόλις ζύγωνες στο χωριό. Ακόμη και τώρα, όποτε φυσούσε βοριάς, την ένοιωθε νάρχεται μέχρι το σταθμό. Σα να τον έφαχνε για να του ξαναγεμίσει τα πνευμόνια, ακρι-

βώς όπως και τότε κι' ας είχαν πλέον απομείνει λιγοστά τζάκια να καίνε. Αν και δεν τούμενε χρόνος να επισκεφτεί πια το χωριό του, ήξερε πως όσοι είχαν απομείνει εκεί τα έβγαζαν δύσκολα πέρα.

Την επομένη ήταν Χριστούγεννα. Ο φετινός χειμώνας, ήταν βαρύς. Ο πάγος και το χιόνι είχαν καλύψει τα χωράφια μη αφήνοντας να στεριώσει σπόρος για σπόρο. Το μοναδικό αναμμένο φως στη πλατεία του χωριού, ήταν του καφενέ. Τον είχε κληρονομήσει ο φίλος του ο Αργύρης απ' το πατέρα του, που λίγο πριν πεθάνει τον όρκισε να μην τον κλείσει, όσο στο χωριό θα έμενε έστω και μία ψυχή. Μέσα, γύρω από μια αυτοσχέδια ξυλόσομπα, κάθονταν να ζεσταθούν, γερόντια πλέον, οι παιδικοί φίλοι του Ανέστη. Ο Αργύρης, πηγαينوερχόταν γεμίζοντας τα καρτούτσα τους και αντικαθιστώντας όποτε τελειώναν τα μικρά πιατάκια του καφέ με το πρόχειρο μεζεδάκι. Τίποτα το ιδιαίτερο. Λίγη τομάτα, αγγούρι ελιές και τυρί. Ίσα - ίσα να μη πηγαίνει το κρασί κάτω ξεροσφύρι. Στο μαγαζί δεν είχε αλλαχτεί ούτε πρόκα! Τα ίδια τραπέζια, οι ίδιες φθαρμένες πεισματικά αντιστεκόμενες στο χρόνο καρέκλες και ο Αργύρης να σερβίρει φωνώντας την κατάλευκη και πεντακάθαρη ποδιά κληρονομιά του πατέρα του. Το μόνο που είχε προστεθεί, ήταν κάτι ξύλινα ράφια στον έναν από τους τέσσερεις τοίχους, που πάνω τους φιλοξενούσαν προσωρινά μέχρι να πουληθούν, τα βασικά και απολύτως απαραίτητα για το νοικοκυριό αγαθά. Τα πρόσωπά της παρέας έφεγγαν στην αναπόληση κάθε παλιάς τους ανάμνησης. Κι' ήταν όλοι τους ευτυχισμένοι μ' αυτή τη γλυκιά καθημερινή μονότονη επανάληψη!

Οκτώ και μισή το βράδι. Ο Ανέστης είχε πάρει την απόφασή του αδιαφορώντας για το τίμημα. Φόρεσε βιαστικά το σακάκι της στολής του, πήρε από το χρη-

ματοκιβώτιο όλες του τις οικονομίες κώνοντας τες στη τοπέη και κατευθύνθηκε προς τη διασταύρωση. Μεσα στο σκοτάδι φάνηκε η δέσμη από το φως του βαρυφορτωμένου τραίνου που πλησίαζε και ακούστηκε το σφύριγμά του. Ανεβοκατέβασε το φανάρι του μια φορά κώνοντάς του σινιάλο να κόψει ταχύτητα. Έτσι πρόλαβε και πήδηξε πάνω. Ο μηχανοδηγός ξαφνιάστηκε, αλλά σύντομα καλάρωσε βλέποντας το γνώριμο πρόσωπο και το καθησυχαστικό χαμόγελο του Ανέστη. Πριν προλάβει να τον ρωτήσει τι συμβαίνει, πέρασαν τη διασταύρωση. Ο μηχανοδηγός γύρισε και κοίταξε με έκπληξη και απορία τον Ανέστη. Αυτός, συνεχίζοντας να χαμογελά, του έγενεψε να συνεχίσει. Πριν πηδήξει στην ατμομηχανή, είχε σπρώξει αποφασιστικά με όλη του τη δύναμη το βαρύ κλειδί της διασταύρωσης, αλλάζοντας κατεύθυνση στο τρένο, προς το μικρό χωριό, που ο θεός είχε ξεχάσει...

Ο νερόμυλος

Ρουθούνιζε βαριανασαίνοντας το βαρυφορτωμένο μουλάρι από το μόχθο ν' ανέβει το στενό φιδίσιο μονοπάτι που οδηγούσε στο παλιό νερόμυλο. Δίπλα του, κυλούσε ορμητικά το μικρό ποτάμι και ξοπίσω του τ' αφεντικό, με το καμισίκι στο χέρι, να μη σχωρνάει κομπιάσματα και δισταγμούς.

Ο μύλος ήταν φτιαγμένος ψηλά, κοντά στο κεφαλάρι. Ολόκληρος από άσπρη μαρμαρόπετρα. Το αριστοτεχνικό της ταίριασμα, πρόδιδε το μεράκι και τη φινέτσα των μαστόρων που τη τοποθέτησαν. Ένα μικρό μαρμάρινο σκαλοπάτι μπροστά από τη μικρή ξύλινη πορτούλα, άφηνε το έμπα μέσα του. Πάνω - πάνω τέσσερα στενά ορθογώνια παράθυρα, με τζάμια, κυκλικά τοποθετημένα, άφηναν τον ήλιο και το φως να επισκέπτονται το χώρο που γινόταν τ' αλεύρι. Στο κέντρο του υπήρχε ένα πέτρινο πατητήρι. Μέσα του, δυο θεόρατες, κυλινδρικές και βαριές μυλόπετρες, πιασμένες αντικριστά πάνω σ' ένα ξύλινο άξονα, με σταθερό το κέντρο του, περίμεναν την εντολή να γυρίσουν σε αλάθητο κύκλο και να συνθλίψουν τους καρπούς. Από δω ξεκίναγε ένας τσίγκινος φαρδύς σωλήνας, που έτρεχε κατακόρυφα ολόκληρο το μύλο και οδηγούσε τον αλεσμένο καρπό στα σακιά που περίμεναν κάτω στο ισόγειο. Όταν οι πέτρες δούλευαν, κάποιος έπρεπε πάντα νάναι εκεί για να 'χει το νου του στο γέμισμα. Ο μύλος φαινόταν από μακριά, χωρίς δυσκολία ακόμα κι' απ' αυτόν που δεν είχε γερακίσια μάτια. Όποτε ο καιρός μάζευε μαύρα σύννεφα βροχής, παράταιρο κάτασπρο σημαδάκι στη γραμμή του μολυβί ορίζοντα, έστελνε το μήνυμα της σιγουριάς για τη γαλήνη που θ' ακολουθούσε. Η φτερωτή του, ξύλινη, μεγάλη και βαριά, έπιανε το νερό, στη πρώτη του νιότη και χωρίς καμία δυσκολία μ' ένα μηχανισμό, γύριζε τις δυο βαριές μυλόπετρες που άλεθαν το στάρι.

Επιτέλους φτάσαμε! Λίγο ακόμη και θάσκαγα. Κι αυτός ο αφέντης, με φορτώνει και με ραβδίζει σα να μουννα γαϊδούρι, σκέφτηκε το κατάκοπο μουλάρι, ενώ ταυτόχρονα προσπαθούσε να μαζέψει τη κρεμασμένη από τη δίψα γλώσσα του. Από το μύλο ξεπρόβαλε χαμογελαστός κάτασπρος απ' τ' αλεύρι ένας γεροδεμένος σαρανταπεντάρης άντρας. Ήταν ο κυρ Στέφανος ο μυλωνάς.

- Καλώς το Γιώργη! Πως το φόρτωσες μωρέ έτσι το ζωντανό, δε το λυπάσαι;

Δουλειά του είναι, απάντησε ο Γιώργης. Βόηθά με να το ξεφορτώσω και φέρτου και λίγο νερό μη σκάσει από τη δίψα. Βγάλαμε τον ανήφορο μονοκοπανιά!

Οι δυο άντρες άρχισαν ν' ανεβαίνουν τα μαρμάρινα σκαλιά του μύλου κουβαλώντας στην πλάτη τους κάθε φορά κι' από ένα σακί ο καθένας. Τριαντατρία σκαλοπάτια μέτρησε ο Γιώργης τρεις φορές, σίγουρος πια, πως δεν είχε λαθέψει στο μέτρημα του. Μουσκεμένος απ' τον ιδρώτα έκατσε να ξαποστάσει, όση ώρα ο κυρ Στέφανος, άκοπος, λες και δεν είχε μετρήσει κι αυτός τις ίδιες φορές τα σκαλοπάτια, άρχισε ν' αδειάζει το σάρι μέσα στο πατητήρι. Όταν άδειασε και το τελευταίο σακί, βάδισε προς τη μεριά του τοίχου που βρισκόταν ο μεγάλος ξύλινος μοχλός. Οι πέτρες απ' όπου ξεπρόβαλλε, είχαν φαγωθεί και βρωμίσει από τα ανεβοκατεβάσματα και τα πολλά πιασίματα. Ο κυρ Στέφανος τον έσπρωξε με δύναμη προς τα κάτω. Οι δυο βαριές μυλόπετρες ξεκίνησαν να γυρνούν αργά - αργά και χωρίς να δείχνουν τον παραμικρό οίκτο, άρχισαν να μετατρέπουν σ' αλεύρι τους άτυχους καρπούς.

Αν δεν υπήρχε κι' αυτός ο μύλος αναρωτιέμαι τι θα κάναμε, είπε ο Γιώργης.

Ο Στέφανος, πήρε για λίγο τα μάτια του από τις δυο μυλόπετρες, τον κοίταξε κι' απάντησε. Εγώ τον κληρονόμησα από το πατέρα μου κι' εκείνος απ' το παππού μου. Πιο πριν δε ξέρω ποιος τον είχε. Ξέρω όμως, πως διακόσια χρόνια τώρα, αυτές οι μυλόπετρες έχουν αλέσει το σάρι όλων των οικογενειών του χωριού και τους έχουν ταΐσει ψωμί. Άλλοι καιροί τότε Γιώργη μου! Θυμάμαι, μούλεγε ο παππούς μου, πως τα φορτωμένα ζώα κάνανε ουρά έξω απ' το μύλο περιμένοντας ναρθεί η σειρά τους για ν' αλέσουν το σάρι που κουβαλούσαν. Σήμερα, ίσα πούχουμε μείνει τριάντα οικογένειες να παλεύουμε με τα χρέη. Με νύχια και με δόντια κρατάω το μύλο μη μου το πάρει η τράπεζα.

- Στέφανε, πιάσαμε τη κουβέντα και θα χυθεί τ' αλεύρι απ' όσω. Τρέχω κάτω!

Ο δικαστικός κλητήρας, τοιχοκόλλησε στη πόρτα του μύλου το χαρτί κι' έφυγε βιαστικά για να αποφύγει συνάντηση με τον κυρ Στέφανο. Τον γνώριζε και θάπρεπε να του απολογηθεί. Αυτός, τη δουλειά που το πρόσταξαν έκανε. Συμπαθούσε το κυρ Στέφανο και δεν είχε προσωπικά μαζί του. Άντε όμως να το κατάλάβαινε αυτό, μόλις θα διάβαζε το χαρτί. Κατά βάθος λυπόταν πολύ που τα πράγματα έφτασαν σ' αυτό το σημείο. Η τράπεζα, τούχε δώσει τρεις φορές διορία, αλλά ο ταλαίπωρος δεν είχε καταφέρει να συγκεντρώσει τα λεφτά. Το μόνο που είχε, ήταν αυτός ο παλιός νερόμυλος και τώρα του τον παίρνανε...

Μια βδομάδα αργότερα, ο κυρ Στέφανος, καθόταν μαραζωμένος στο γνώριμό του σιδερένιο τραπεζάκι,

στο καφενείο της πλατείας του χωριού, πίνοντας τη κερασμένη του ρετσίνα. Όλον αυτό το καιρό, μάτια προσπαθούσαν να τον παρηγορήσουν οι συγχωριανοί του. Στ' αυτιά του, αντηκούσε ακόμη ο ήχος από το μεγάλο βαρύ σφυρί, καθώς κατέβαινε με δύναμη, μπήγοντας τη σφήνα στη φτερωτή του, κάνοντάς την να πάψει να γυρίζει.

Το μπουκάλι του, είχε μισοαδειάσει, όταν ξαφνικά, πετάχτηκε σαν ελατήριο απ' την καρέκλα. Τα μάτια του είχαν πάρει αυτή τη γνώριμη γυαλάδα πούχουν τα μάτια των τρελών. Βούτηξε τη λασπωμένη τσάπα που βρισκόταν ακουμπισμένη στο τοίχο παραδίπλα από το τραπεζάκι του κι' άρχισε να τρέχει προς την ανηφοριά.

Που πάει ο Στέφανος, αναρωτήθηκαν οι συγχωριανοί του. Δεν τέλειωσε καν τη ρετσίνα του. Έφυγε φουριόζος και ξαναμμένος, είπε κάποιος. Αφήστε τον! Όταν με το καλό γυρίσει, θα μαλακώσει, είπε ο πρόεδρος, χαμογελώντας με νόημα. Από τα χτες, τάχουμε μαζεμένα. Τριάντα νοματαίοι είμαστε! Λίγο ο ένας λίγο ο άλλος, τα συγκεντρώσαμε! Όχι θα τον αφήναμε να του τον πάρουν!

Χωρίς να ξέρει το παραμικρό ο Στέφανος, λαχαινιασμένος, με κομμένη την ανάσα, έφτασε στο μύλο. Στη πόρτα του, φάνταζε επιβλητική η κόκκινη ταινία που είχε τοποθετήσει ο δικαστικός κλητήρας σφραγίζοντάς την. Μια καρφωμένη ταμπέλα έγραφε: το παρόν, κατάσχεται! Τα μάτια του άστραψαν ακόμα πιο πολύ. Σχεδόν πέταξαν σπιθες. Με αργό, σταθερό και αποφασιστικό βήμα, κατευθύνθηκε προς τη μεγάλη φτερωτή. Την επόμενη στιγμή, κατέβαζε με λυσσασμένη δύναμη τη τσάπα του, πάνω στη ξύλινη σφήνα που μπλοκάρριζε τη καρδιά της. Εκείνη την ώ-

ρα της απόγνωσης, ούτε καν πέρασε απ' το μυαλό του, τι μπορεί να σημαίνει νάχει κανείς στη ζωή φίλους!

Το τετράδιο

Ένα πράγμα που μέχρι σήμερα συνεχίζει να μ' εντυπωσιάζει, είναι η ορθογραφία που γνωρίζει ο πατέρας μου, ένας απλός απόφοιτος του δημοτικού.

Το χιόνι εκείνο το χειμώνα του '39 είχε σκεπάσει για τα καλά το χωριό. Τα παιδιά παρ' όλο το τσουκτερό κρύο, πιστά στο καθημερινό τους καθήκον είχαν ξεκινήσει πρωί – πρωί για το σχολείο. Μαζί τους κι' ο πατέρας μου. Περπατούσε δίπλα – δίπλα παρέα με τον φίλο του τον Γιάννη. Κρατούσαν και οι δυο τις τσάντες τους, προσπαθώντας να βρέξουν όσο γίνεται λιγότερο τα παπούτσια τους, από το πυκνό χιόνι που σκέπαζε το δρόμο. Τα τελευταία εκατό μέτρα που τους χώριζαν από την πόρτα της αυλής του σχολείου, τα έκαναν τρέχοντας. Είχε ακουστεί το πρωινό κουδούνι. Τώρα, όλη την υπόλοιπη μέρα και για όσο θα διαρκούσε το μάθημα, τα πόδια τους θα ήταν μουσκεμένα.

Το σχολείο εκείνη την εποχή είχε εκατό παιδιά. Κάθε μιάμιση ώρα ο ίδιος αγχωτικός ήχος του πρωινού κουδουνιού, διέκοπτε το μάθημα, σημαίνοντας την χαρμόσυνη ώρα του διαλλείματος. Κάτω από την άγρυπνη και αυστηρή επιτήρηση των δασκάλων, τα παιδιά αγνοώντας το κρύο και το χιόνι, ξέδιναν παίζοντας στην ευρύχωρη αυλή, κυνηγητό και μακριά γαϊδούρα. Μετά από ένα τέταρτο πάλι μέσα στις τάξεις για τη συνέχεια.

Ήταν η τελευταία ώρα της σχολικής ημέρας. Ο δάσκαλος άρχισε να υπαγορεύει με αργή σταθερή και αυστηρή φωνή το κείμενο της ορθογραφίας. Η άριστη του άρθρωση δεν άφηνε το παραμικρό περιθώριο στα παιδιά να ισχυριστούν ότι παράκουσαν. Οι μαθητές καθισμένοι δυο – δυο στα ξύλινα θρανία με ανοιγμένα τα τετράδια τους, άρχισαν να γράφουν.

Στο τέλος της ώρας, ο δάσκαλος μάζεψε όλα τα τετράδια. Θα τους τα επέστρεφε αύριο διορθωμένα, φιλοδωρώντας τον καθένα με τις βιτσιές που του αντιστοικούσαν, ανάλογα με τα λάθη που θάχε κάνει.

Είχαν περάσει σχεδόν εξήντα χρόνια από τότε, όταν ένα καλοκαίρι, ξαναβρέθηκα στο χωριό για το καθιερωμένο πανηγύρι του Αυγούστου. Ρωτώντας, κατάφερα να δανειστώ το κλειδί του εγκαταλελειμμένου πλέον σχολείου. Το σκουριασμένο λουκέτο που ασφάλιζε την μεγάλη ξύλινη πόρτα του κτηρίου, άνοιξε με δυσκολία. Μπροστά μου, εμφανίστηκε ο μεγάλος κεντρικός διάδρομος και αριστερά και δεξιά του οι αίθουσες. Άρχισα να περπατάω με προσοχή παρατηρώντας γύρω μου. Τα πάντα ήταν καλυμμένα με ένα παχύ στρώμα σκόνης. Άγγιχτα από τότε, περίμεναν λες και αύριο θα ξανάρχονταν οι μαθητές. Υπνωτισμένος από την μαγεία που μου ασκούσε ο χώρος, μπήκα σε μια τάξη.

Στο τοίχο κρεμόταν ακόμη ατσαλάκωτος, ένας γεωφυσικός χάρτης της Ελλάδας, ενώ στον μαυροπίνακα ήταν γραμμένη με άσπρη κιμωλία η προπαίδεια. Πλησίασα την έδρα. Φύσηξα τη σκόνη από πάνω της και σήκωσα το βαρύ της καπάκι, αποκαλύπτοντας μια στοίβα τετράδια στα σωθικά της. Άρχισα να τα ξεφυλλίζω. Όλα ήταν γεμάτα από κοκκινίλες και παρατηρήσεις που την εποχή εκείνη, μεταφράζονταν σε δυνατές βιτσιές στα γυμνά συνήθως μπουτία των μαθητών. Ένα απ' αυτά όμως, μου τράβηξε ιδιαίτερα την προσοχή. Δεν θα ήταν υπερβολή να πω, πως, εκτός από τις ορθογραφημένες παρατηρήσεις του δασκάλου, δεν υπήρχε ούτε μία λέξη χωρίς κοκκινίλα. Το έκλεισα και διάβασα την ετικέτα στο εξώφυλλό του.

Τετράδιο ορθογραφίας
του μαθητού της Γ' δημοτικού
Λουκά Τζούφλα.

Το ένοχο βλέμμα του γιου μου, πρόδιδε πως κάτι δεν είχε πάει καλά στο σχολείο σήμερα. Με αμηχανία, έβγαλε από την τσάντα του και μου έδωσε να δω το κόκκινο τετράδιο του. Ανοίγοντας το στο μάθημα της ημέρας, αντίκρισα ένα βομβαρδισμένο από μπλε στυλό, διορθωμένο κείμενο. Δεν υπήρχε σωστή σχεδόν ούτε μία λέξη! Νευριασμένος χτύπησα δυνατά το τετράδιο πάνω στο τραπέζι κάνοντας την ετικέτα του να βγει και να πέσει στο πάτωμα. Έσκυψα να τη μαζέψω. Με μιας, τα νεύρα μου καταλάγιασαν, ενώ ένα πλατύ Σαρδόνιο χαμόγελο σχηματίστηκε στα χείλη μου. Η ετικέτα έγραφε

Τετράδιο ορθογραφίας
του μαθητή της Γ' δημοτικού
Λουκά Τζούφλα.

Το μπιτόνι

Στράγγιξε και το τελευταίο μπιτόνι πετρέλαιο στη δεξαμενή. Ήσυχος τώρα, κατέβηκε τη κοχλιωτή μαρμάρινη σκάλα για να πάει για ύπνο. Ήξερε πως με το καύσιμο αυτό, το φανάρι θα έμενε αναμμένο για τρεις μέρες ακόμη, να στριφογυρίζει ακούραστα, καθοδηγώντας τα πλοία. Μετά θαρχόταν το φαρόπλοιο να του φέρει καινούργιο και μαζί νέες προμήθειες. Ο φετινός χειμώνας ήταν από τους δυσκολότερους που 'χε συναντήσει εδώ και τριάντα χρόνια τώρα. Κατέβηκε στο μικρό του καμαράκι. Στο κέντρο της διπλανής σάλας, μια αναμμένη σόμπα πετρελαίου, απότελούσε τη μοναδική πηγή θερμότητας για τον πέτρινο φάρο. Το σιδερένιο κρεβάτι, στρωμένο με δυο μπλε μάλλινες κουβέρτες του πολεμικού ναυτικού θα τον φιλοξενούσε χαρίζοντας του θαλπωρή και για τη σημερινή παγωμένη νύχτα. Προτού ξαπλώσει, πρόσθεσε λίγο πετρέλαιο στη σόμπα, για να την κρατήσει αναμμένη όλη τη νύχτα, αφήνοντας λίγο περίσσευμα, απ' το πολύτιμο υγρό στο πλαστικό μπιτόνι.

Ο κυρ Ανδρέας, είχε διοριστεί φύλακας σ' αυτό το φάρο πριν από τριάντα χρόνια. Μακριά απ' τον κόσμο, είχε μοναδική καθημερινή συντροφιά, τα κρωξιμάτα των γλάρων, τον παφλασμό των κυμάτων, το σφύριγμα του αέρα και τον καπνό από τα φουγάρα των πλοίων που περνούσαν στ' ανοιχτά. Καθήκον του ήταν να συντηρεί και να κρατά αναμμένο το φανάρι. Μια – δυο φορές το χρόνο, κατέβαινε με άδεια στην πόλη. Μια φορά το μήνα, το φαρόπλοιο του πολεμικού ναυτικού, του έφερνε προμήθειες και πετρέλαιο για το φανάρι. Αυτές ήταν και οι μοναδικές του επαφές μ' ανθρώπους, που τον έκαναν να μην έχει ξεχάσει να μιλά. Οικογένεια δεν είχε. Γι' αυτόν γυναικα και παιδί ήταν το φανάρι.

Ο φάρος ήταν πετρόκτιστος οκτώ μέτρα ψηλός. Στο κάτω μέρος του υπήρχαν ένα μικρό καμαράκι, μια κουζίνα και ένας χώρος που χρησίμευε για να κυλά ο περίσσιος χρόνος της ημέρας. Το καμαράκι σπαρτιάτικο! Ένα σιδερένιο κρεβάτι του ναυτικού και δίπλα του ένα κομοδίνο, μια ιματιοθήκη που φυλούσε την πολύτιμη περιουσία του κυρ Ανδρέα και μια πολύχρωμη κουρελού στρωμένη στο πάτωμα. Η κουζίνα λιτή με μια γκαζιέρα και ράφια στους τοίχους που φιλοξενούσαν τα σκεύη. Σ' ένα μεγάλο ταβανόπροκο κρεμόταν ο σύνδεσμος του κυρ Ανδρέα με τον έξω κόσμο. Μια καφέ δερμάτινη θήκη που αγκάλιαζε ένα ραδιοφωνάκι μπαταρίας. Στο διπλανό χώρο, ένα ξύλινο τετράγωνο τραπέζι στρωμένο με πλαστικό λουλουδάτο τραπεζομάντιλο και δυο ψάθινες καρέκλες, αποτελούσαν την τραπεζαρία. Από το χώρο αυτό ξεκινούσε η χωρίς κάγκελα κοχλιωτή μαρμαρίνη σκάλα που ανέβαινε στο φανάρι. Ρεύμα δεν υπήρχε. Ήταν πολύ δύσκολο να φτάσει ως εκεί.

Το μέρος που λάτρευε ο κυρ Ανδρέας περισσότερο, ήταν το δώμα του φαναριού. Ψηλά στην κορφή του φάρου. Σωστό βιγλατώριο. Εκεί περνούσε πολλές ώρες της μέρας, ατενίζοντας το πέλαγος και τα ποντοπόρα πλοία που περνούσαν σ' ανοιχτά, συντροφιά μ' ένα ζευγάρι κιάλια. Κάθε έξι ώρες, έπρεπε να κουρδίζει το φανάρι, τραβώντας προς τα κάτω το βαρίδι που έδινε ζωή στο περιστροφικό του μηχανισμό. Οι περισσότεροι από τους σημερινούς φάρους δούλευαν πλέον με ρεύμα. Ο δικός του, παρέμενε να λειτουργεί με πετρέλαιο. Το καύσιμο, μούσκευε ένα παχύ φυτίλι, η φλόγα του οποίου με τη βοήθεια του χονδρού γυαλιού που το περιέβαλε και ενός περιστρεφόμενου κατόπτρου, χάριζε τη σωτήρια αναλαμπή στα περιδιαβαίνοντα πλοία. Η υπόλοιπη μέρα

του κυρ Ανδρέα, όποτε δεν βρισκόταν στο βιγλατώριο του, κυλούσε με το ψάρεμα.

Στο μοναδικό απάγκιο σημείο, ανάμεσα στα κοφτερά γκριζα βράχια, υπήρχε ένας μικρός τσιμεντένιος μόλος. Εκεί τον περίμενε δεμένη μια μικρή ξύλινη βάρκα, πάντα πρόθυμη για ψάρεμα. Όποτε η θάλασσα αποφάσιζε να του κάνει το τραπέζι, το γεύμα ήταν εκλεκτό, κατατροπώνοντας την γευστική μονοτονία της κονσέρβας. Τη μέρα εκείνη, είχε μουντό ουρανό. Ο βοριάς είχε αρχίσει να παρακάνει αισθητή τη παρουσία του. Μέχρι το μεσημέρι, σκέφτηκε ο κυρ Ανδρέας, θάχει βγάλει δεκάρι και σήμερα είναι κι' η μέρα της τροφοδοσίας. Με το μυαλό του στο φαρόπλοιο κι' όσο ακόμη ο βοριάς του χαριζόταν, ο κυρ Ανδρέας, έλυσε το μικρό βαρκάκι και ανοίχτηκε για να ψαρέψει.

Ίσα που πρόλαβε να δέσει στο μόλο. Ο βοριάς, αποφάσισε ξαφνικά να θεριέψει, στολίζοντας τη θάλασσα με κατάλευκες δαντέλες.

Ανηφορίζοντας προς το φάρο, ξέσπασε δυνατή μπόρα. Ο ουρανός σκιζόταν από τις αστραπές. Κάθε φορά που δυο σύννεφα συναντιόταν, ηχηροί κεραυνοί έκαναν τα τύμπανα οποιασδήποτε συμφωνικής ορχήστρας να σιγούν ντροπιασμένα. Το κύμα σφυροκοπούσε τα βράχια καταφέροντας να τα σμιλέψει. Χαλασμός Κυρίου. Είχε ζήσει καταιγίδες και καταιγίδες, μα σαν και τούτη πρώτη φορά του λάχαινε. Μουσκεμένος μέχρι το κόκαλο, έφτασε στο φάρο. Άλλαξε τα ρούχα του με στεγνά και αφέθηκε για ώρα στη θαλπωρή της σόμπας. Όταν η πείνα άρχισε να τον προειδοποιεί, σηκώθηκε, κι' άνοιξε το ντουλάπι με τα τρόφιμα. Μέσα του, μέτρησε τρεις κονσέρβες που του 'χαν απομείνει. Έπιασε αυτή με τα φασόλια.

Έβγαλε τα μισά, τα έβαλε να ζεσταθούν στη σόμπα και φύλαξε τα υπόλοιπα. Ανεφοδιασμός, αν δεν καταλάγιαζε η αντάρα, δεν επρόκειτο να 'ρθεί. Τράβηξε την καρέκλα του κοντύτερα στη σόμπα. Από το τζαμάκι της, παρατήρησε πως η φλόγα είχε αρχίσει να τρεμοπαίζει. Έριξε μια γρήγορη αγωνιώδη ματιά στη γωνία και χαλάρωσε στη θέα του μισογεμάτου μπιτονιού. Το δωμάτιο είχε αρχίσει να του φαίνεται σαν ψυγείο και η σόμπα, ήταν η μοναδική του ελπίδα για επιβίωση.

Μόλις απόσωσε το φαγητό του, ανέβηκε την μαρμάρινη σκάλα προς το δώμα που βρισκόταν το φανάρι. Άνοιξε να ελέγξει τη δεξαμενή του πετρελαίου και είδε πως το υγρό σωνόταν. Πατώντας γερά στα πόδια του και βάζοντας περίσσια δύναμη στο χέρι, έκανε να σηκώσει το μπιτόνι που βρισκόταν αφημένο δίπλα. Αιφνιδιασμένος από τη μηδαμινή του αντίσταση, βρέθηκε ανάσκελα σωριασμένος στο πάτωμα κρατώντας σφιχτά από τη λαβή του το άδειο δοχείο. Τότε θυμήθηκε, πως είχε βάλει το τελευταίο πετρέλαιο πριν τρεις μέρες. Πανικοβλήθηκε! Ο φάρος δεν είχε σβήσει ποτέ τριάντα χρόνια τώρα. Χωρίς δεύτερη σκέψη, κατέβηκε δυο - δυο τα σκαλιά. Βούτηξε αγχωμένα από τη γωνία της κάμαρας το μισογεμάτο μπιτόνι και ξανανέβηκε τρέχοντας τη σκάλα.

Το άλλο πρωί, το σφύριγμα του φαρόπλοιου έκανε προσωρινά τα γλαροπούλια να σιγήσουν. Ένα άγημα από έξι ναύτες με αρχηγό έναν αρχικελευστή, κατέλκυσαν μια μεγάλη πλαστική λέμβο στη κοιμισμένη θάλασσα, γεμάτη με προμήθειες. Κωπηλατώντας, έφτασαν στον μικρό τσιμεντένιο μόλο. Αποβιβάστηκαν και μεταφέροντας στα χέρια τους τις προμήθειες, άρχισαν ν' ανηφορίζουν για το φάρο.

Ο αρχικελευστής άνοιξε την πόρτα και φώναξε το όνομα του κυρ Ανδρέα. Απάντηση δεν πήρε. Ανήσυχος κατευθύνθηκε προς την τραπεζαρία. Βρήκε τη σόμπα σβησμένη και δίπλα της αφημένο ένα άδειο πλαστικό μπιντόνι. Προχώρησε στο καμαράκι και αντίκρισε τον κυρ Ανδρέα στο κρεβάτι, κουκουλωμένο μέχρι τ' αυτιά κάτω από δύο μάλλινες κουβέρτες. Φανερά ταραγμένος, πλησίασε και ακούμπησε το χέρι του στο πρόσωπο του κοιμισμένου άνδρα. Ήταν παγωμένο! Ίσα που ένιωσε την ασθενική του ανάσα. Είχε πάθει υποθερμία! Διέταξε άμέσως δυο ναύτες να πάνε γρήγορα πίσω στο πλοίο και να φέρουν κουβέρτες. Αυτό που δεν μπορούσε με τίποτα να χωρέσει στο μυαλό του αρχικελευστή, ήταν, πως ο κυρ Ανδρέας είχε παγώσει ενώ τα χέρια του μύριζαν πετρέλαιο!...

Οι δύο άσπρες πλαστικές καρέκλες

Σχεδόν καθημερινά ο δρόμος μου μ' έφερνε απ' έξω. Δεν υπήρχε φορά που να μην σταματήσω για να θαυμάσω το παλιό αρχοντικό που έστεκε αγέρωχο, νικητής στην πάλη του με το χρόνο. Απρόσμενη παραφωνία ανάμεσα στα νεόκτιστα από γυαλί τσιμέντο και μέταλλο, αποτελούσε αισθητική ανάταση ψυχής και τέρψη οφθαλμών για όποιον το αντίκριζε. Κόντρα στα σύγχρονα υλικά, είχε ν' αντιπαραθέσει τους πλίνθους τα κεραμίδια και τα ξύλινα κουφώματα του. Το μεράκι των μαστόρων που το έκτισαν δεν κρυβόταν. Μικρά μπαλκονάκια, σοφίτες κάτω από κωνικές στέγες και τσιγκινες υδρορροές πραγματικά γλυπτά! Η μουσική που έπαιζαν κάθε φορά που έβρεχε, έκανε να σιωπήσει από ντροπή ακόμη κι ολόκληρη συμφωνική ορχήστρα!

Στο μπροστινό μέρος στο υπερυψωμένο ισόγειο, δεσποζε μια μεγάλη βεράντα, χωρίς κάγκελα, στρωμένη με περίτεχνο μωσαϊκό. Στο κέντρο της, πάνω στο μπροστινό τοίχο του σπιτιού, ορθωνόταν μια μεγάλη ξύλινη πόρτα που άφηνε το πέρασμα μέσα στο σπίτι. Αριστερά και δεξιά της, μόνιμα βαλμένες, υπήρχαν δυο άσπρες πλαστικές καρέκλες απ' αυτές που πουλάν οι γύφτοι με τα Datsun.

Όλο το κτήμα ήταν γεμάτο με ψηλά πεύκα, που χάριζαν τη σκιά τους τις καφτές καλοκαιρινές μέρες και γέμιζαν με πευκοβελόνες τον τόπο τριγύρω.

Ακόμα κι' η περίφραξη του αυλόγυρου, ήταν έργο τέχνης. Πέτρινη μάντρα στη βάση και πάνω της βαριά μασίφ σίδερα δουλεμένα και λυγισμένα με τρόπο ζηλευτό, θύμιζαν τη φινέτσα και τη καλαισθησία που έχουν σκοτώσει πλέον η τεχνολογία και η τυποποίηση.

Κάθε καλοκαιρινό απόγευμα, λίγο πριν σουρουπώσει, όταν πια είχε δροσίσει αρκετά, δύο γερόντια, μοναδικοί κάτοικοι του σπιτιού, έβγαιναν στη βεράντα και καθόντουσαν πάντα στις ίδιες θέσεις πάνω στις δύο άσπρες πλαστικές καρέκλες. Έμεναν εκεί ως αργά το βράδυ, παρατηρώντας που και που τους οδηγούς των αυτοκινήτων που περνούσαν από τον δρόμο και τον κόσμο που βολτάριζε στο απέναντι πάρκο.

Οι φιγούρες τους έμοιαζαν νάχουν δραπετεύσει από διήγημα του Παπαδιαμάντη. Άσπρα μαλλιά και μούσια, βαθεία σκαμμένα από τις ρυτίδες πρόσωπα, παλάμες οστέινες με πεταγμένες χονδρές φλέβες που ανέδυσαν δύναμη και νεύρο, μαρτυρώντας πως έχουν δουλέψει σκληρά στα νιάτα τους. Το ντύσιμο τους απέρριπτο, πάντα φροντισμένο και καθαρό. Ένα λινό σκουρόχρωμο παντελόνι και ένα μακρυμάνικο βαμβακερό πουκάμισο, που στερούσε το γεύμα των βραδινών κουνουπιών. Αν το βραδάκι η καλοκαιρινή δροσούλα το παρατραβούσε, ένα λεπτό πουλοβεράκι τους χάριζε τη ζεστασιά του. Στα χέρια τους πάντα κρατούσαν, έστω και κλειστό, από ένα βιβλίο ο καθένας. Αναρωτιόμουν τι προσπαθούν να χωρέσουν παραπάνω στο κεφάλι τους, μιας και η όλη τους φυσιογνωμία, απέπνεε καλλιεργημένα άτομα με σοφία και γνώση των τερτιπιών της ζωής. Κι' όμως, όποτε δεν παρατηρούσαν τη κίνηση στο δρόμο και τον κόσμο στο απέναντι πάρκο, κάτω από το φως μιας ασθενικής ηλεκτρικής λάμπας, βυθίζονταν με τις ώρες στη μελέτη, ο καθένας ταξιδεύοντας ξεχωριστά, έχοντας για εισιτήριο το βιβλίο του.

Πολλές κουβέντες μεταξύ τους δεν αντάλλασσαν. Μονάχα παρατηρούσαν και που και που σχολίαζαν κάποιον περαστικό ή τον τρόπο που φερόταν κάποιος

γονιός στο παιδί του που έπαιζε στο πάρκο ή την ματαιοδοξία κάποιου οδηγού, όταν περνούσε οδηγώντας φουσκωμένος σαν παγώνι, επιδεικνύοντας το πανάκριβο αυτοκίνητό του. Όλες τις φορές απλά κοιτάζονταν μεταξύ τους, σηκώνοντας τα φρύδια, σουφρώνοντας τα χείλια και κουνώντας με απορία το κεφάλι, μη μπορώντας να κατανοήσουν πως είναι δυνατόν οι άνθρωποι πλέον να σκέφτονται και να πράττουν έτσι. Πως είναι δυνατόν ν' ασχολούνται μονάχα με το κυνήγι των υλικών αγαθών κάνοντάς τα αυτοσκοπό και να έχουν αφήσει το πνεύμα τους ακαλλιέργητο στη σιγουριά του ασάλευτου ύπνου! Αυτό το τελευταίο δεν μπορούσαν να το κωλέψουν με τίποτα. Πίστευαν πως ο πραγματικός πλούτος κάθε ανθρώπου, βρίσκεται στη ψυχή και στο νου που κουβαλά και σίγουρα όχι στον τρόπο που προσπαθεί να κάνει αισθητή τη παρουσία του, χρησιμοποιώντας τον υλικό του πλούτο! Αυτό που τους έκανε τρομερή εντύπωση, ήταν, πως όποτε περνούσε κάποιος τέτοιος, τα βλέμματα των υπολοίπων καρφώνονταν πάνω του πρώτα από φθόνο και ζήλεια και μετά από υποθάλποντα θαυμασμό, γι' αυτά που οι ίδιοι δεν θα μπορούσαν ποτέ ν' αποκτήσουν στη διάρκεια της σύντομης ζωής τους. Μα ακόμη περισσότερη εντύπωση τους έκανε το βλέμμα τους μετά από το οφθαλμολούτρο τους αυτό. Ήταν περίλυπο και απόγοητευμένο, καθρέφτης της αιτίας της καθημερινής τους δυστυχίας! Τότε κατέβαζαν τα μάτια, έβγαζαν το δάχτυλο από τη σελίδα που κρατούσαν μη χαθεί και συνέχιζαν να ρουφάνε το βιβλίο τους πιστεύοντας πως κάπου μέσα στις σελίδες του θα βρουν την απάντηση στα ερωτήματά τους.

Τα καλοκαίρια περνούσαν. Είχα πια συνηθίσει στην εικόνα τους κάθε φορά που περνούσα από εκείνο το σημείο. Πολλές φορές σκέφτηκα να σταματήσω και

να πάω να τους πω μια καλησπέρα. Δεν το έκανα ποτέ γιατί κατά βάθος φοβόμουν το διάλογο μαζί τους. Ένοιωθα πολύ μικρός για να τους αντιμετωπίσω. Άλλωστε τι θα μπορούσα να τους πω;! Θα ήθελα όμως να καθίσω σιωπηλά δίπλα τους, ν' ακούσω τα λόγια τους και να προσπαθήσω να ρουφήξω όση από τη σοφία τους μπορούσε να χωρέσει το περιορισμένο μυαλό μου!

Κάποια στιγμή έπαψα να βλέπω τα δύο γερόντια. Δεν άργησα να καταλάβω τι απέγιναν. Ακόμα και τώρα όταν περνάω από το σπίτι, αντικρίζω τις δύο άσπρες πλαστικές καρέκλες, ξεχασμένες στις ίδιες θέσεις, αδειανές, με πευκοβελόνες καθισμένες πάνω τους, ν' ατενίζουν ακούραστα το δρόμο και το πάρκο απέναντι, χειμώνα, καλοκαίρι...

Η εκδρομή

Τέντωσα με όλη μου τη δύναμη το λαστικένιο χταπόδι, ασφαρίζοντας πάνω στην υπερφορτωμένη σχάρα τα sleeping bags. Πίεσα το κουμπάκι της μίζας ξυπνώντας χαράματα το κινητήρα της μηχανής μου από το βραδινό του ύπνο. Ανέβηκα στη ιδρωμένη ακόμη από την πρωινή υγρασία σέλλα και πίσω μου έκατσε η Χριστίνα. Αν και κατακαλόκαιρο το κρύο περόνιαζε. Ο ήλιος εκείνη την ώρα, άρχισε σιγά – σιγά να μας κρυφοκοιτάζει πίσω από τη Πεντέλη. Κλίσαμε τις ζελατίνες από τα κράνη μας και ξεκινήσαμε. Προορισμός το χωριό του πατέρα μου, το Μαυρολιθάρι, κάπου στην ορεινή Φωκίδα.

Οι μυρωδιές του βουνού είχαν αρχίσει από ώρα να διεγείρουν ευχάριστα την όσφρησή μας. Ο ήλιος είχε σηκωθεί αρκετά όταν φτάσαμε στο μικρό ποταμάκι. Πρώτη μου δουλειά, να χαρίσω την ελευθερία στα σκλαβωμένα από το σφιχτό δέσιμο πράγματα της σχάρας. Χωρίς τη δυσκολία της επιλογής, αποφασίσαμε για το μέρος που θα στήναμε τη σκηνή που θα μας φιλοξενούσε το βράδυ. Εκεί! Κάτω από τα πλατάνια, πάνω στο γρασίδι, δίπλα από το ποταμάκι.

Με συγχρονισμό, τεντώσαμε καλά τις μπανέλες της. Δεν άργησε να πάρει σχήμα και να φιλιωθεί αμέσως με το τοπίο, που τη δέχτηκε αδιαμαρτύρητα. Μετά, αρχίσαμε να μαζεύουμε πέτρες και ξύλα για τη φωτιά. Τις στήσαμε κυκλικά, όπως πρώτοι κάνανε οι πρωτόγονοι, αναγνωρίζοντας την επινόησή τους και αποδεχόμενοι την απλότητα της σκέψης τους. Ανάμεσα τους, μπήκαν τα ξύλα. Κάτω – κάτω τα λεπτά και από πάνω τα κουτσουράκια. Η φωτιά ήταν έτοιμη να μας προσφέρει τη συντροφιά της τη νύχτα που θαρχόταν. Αφήνοντας τα πράγματα χωρίς να νοιαστούμε καθόλου για τη φύλαξή τους, καβαλήσαμε

την αλαφρωμένη πλέον μηχανή και βαλθήκαμε να γνωρίσουμε τη γύρω περιοχή.

Οι διαδρομές κωμάτινες, χωρίς ίχνος πέτρας να ταλαιπωρεί λάστιχα κι' αναβάτες! Αν και οι μέλισσες έσφυζαν, ανοίξαμε τις ζελατίνες από τα κράνη μας για να μη στερήσουμε από τις μύτες μας τη πανδαισία. Μυρωδιές από έλατο και αγριολούλουδα, ανακατεμένες με μουσκεμένο χώμα κάνανε το ακριβότερο άρωμα να διστάζει ν' ανοίξει το καπάκι του, μη τολμώντας τη σύγκριση! Χαράδρες, λιβάδια, μικρά ποταμάκια και μυτερές κορφές, ζωγράφιζαν τον καμβά μέσα στον οποίο περιπλανιόμαστε. Τέλειωσα δυο φιλμ στη προσπάθεια μου να πάρω μαζί μου όσο από αυτό το μεγαλείο μπορούσα.

Η ώρα, με το γυριό, πέρασε γρήγορα. Όταν επιστρέψαμε στη κατασκήνωση και σβήσαμε τα φώτα της μηχανής, άναψαν στον ουρανό τα περισσότερα αστέρια που είχαμε δει μαζεμένα ποτέ. Ανάψαμε τη φωτιά και κάτσαμε κοντά της, δεχόμενοι με ευχαρίστηση τη θαλπωρή που μας προσέφερε. Ο ήχος του νερού που κυλούσε αντικαθιστούσε επάξια τη μουσική, που δε νοιώσαμε να μας λείπει. Πάνω στη σχάρα, συρρικνώνονταν όλο και περισσότερο δυο μπριζόλες, σα να μας εκκλιπαρούσαν να συντομεύσουμε το μαρτύριό τους. Η τσίκνα τους, ανακατευόταν με τις μυρωδιές του δάσους καθώς ανέβαινε στον ουρανό, σπονδή στους θεούς που μας ζήλευαν, βλέποντάς μας από κει ψηλά. Αργότερα, ξαπλωμένοι ανάσκελα πάνω σ' ένα ανοιγμένο διάπλατα υπνόσακο, στο υγρό γρασίδι, παρατηρούσαμε στο κατάμαυρο στερέωμα τους αστερισμούς και τ' αστέρια. Όσο κι' αν προσπαθήσαμε να τα μετρήσουμε, δεν το καταφέραμε. Κάθε λίγο το μέτρημα χάλαγε από κάποιο αστέρι που έπεφτε!

Βγήκα από τη σκηνή και εισέπνευσα λαίμαργα τη πρωινή αύρα. Τίναξα τον ιδρωμένο από τη νυχτερινή υγρασία υπνόσακο που είχαμε ξεχάσει έξω και κάθισα πάνω του, κοντά στη φωτιά. Σκάλισα λίγο τη στάχτη που άχνιζε ακόμη και μια μικρή φλογίτσα ξεπήδησε. Τριγύρω η φύση είχε από ώρα ξυπνήσει. Ο ήλιος, με μοναδική μαεστρία γλιστρούσε μέσα από τις φυλλωσιές, ζεσταίνοντας ευπρόσδεκτα το κορμί μου. Η Χριστίνα κοιμόταν ακόμη. Στήριξα στη φωτιά που είχε δυναμώσει το καπνισμένο μπρίκι που θα φιλοξενούσε για λίγο το πρωινό μου καφέ. Αργότερα, ρουφώντας φιλήδονα μικρές καυτές γουλίτσες από τη πήλινη κούπα μου, συνειδητοποιούσα πόσο λίγα πράγματα χρειάζεται κανείς για να νοιώσει πραγματική ευτυχία!...

Ο κυρ' Ασημάκης

Με το άκουσμα του συριγγού των φρένων του ηλεκτρικού, καθώς σταματούσε στο σταθμό, ο κόσμος άρχισε να πιέζεται ασφυκτικά στις πόρτες. Αγωνίζονταν μεταξύ τους για το ποιος θα καταφέρει να βγει πρώτος στην αποβάθρα. Ο σταθμός της Ομόνοιας πάντα μου ασκούσε μια περίεργη γοητεία! Τα περίτεχνα τοποθετημένα κίτρινα πλακάκια του, το περίπτερο δίπλα από τις σκάλες με τα εκατοντάδες περιοδικά και τα ελκυστικά, άχρηστα, μικροαντικείμενα στη μικρή του βιτρινούλα, ο υποβλητικός φωτισμός! Υπήρχε όμως κι' άλλος ένας λόγος. Η επόμενη σταση ήταν το Μοναστηράκι!

Περιμέναμε καρτερικά να ξεμπουκώσει το βαγόνι από το κόσμο. Ένας, δε φιλοτιμήθηκε να νοιαστεί μπας και μας ξενύχιαζε! Ανεβήκαμε τελευταίοι τα χιλιοταλαιπωρημένα σκαλοπάτια από την αποβάθρα και βγήκαμε στη πλατεία!

Αυτή τη φορά δε θα πέφταμε στη παγίδα! Έλεγξα άλλη μια φορά για σιγουριά το πεντοχίλιαρο που ασφαλιζόταν στη τσέπη μου και κλείσαμε τα μάτια στο επίμονο κάλεσμα των πλανευτικών πειρασμών της Ηφαίστου.

Κατευθυνθήκαμε αποφασιστικά προς την Ερμού. Τη προηγούμενη φορά, φτάσαμε στη πλατεία Αβησσυνίας, με τις τσέπες μας χωρίς περιεχόμενο! Δυο τάληρα όλα κι' όλα! Κι' αυτά γίνανε σουσαμένα κουλούρια που τα τρώγαμε ξεροσταλιάζοντας και νοτίζοντας ανήμποροι οικονομικά, το τζάμι της βιτρίνας με τα σαγηνευτικά πρωτόγνωρα για μας αντικείμενα!

Με τα βλέμματά μας σκοπίμως παρωπιδικά, προσηλωμένα στο στόχο τους και μόνο, αγνοήσαμε τους μαγαζάτορες που είχαν ξεχυθεί στη Σαββατιάτικη Λιακάδα, σενιάροντας παλιά έπιπλα για να τα μο-

σοχοπυλήσουν. Η σκέψη μας ήταν σ' εκείνη τη παλιά μπρουτζίνη γκαζιέρα, που παρακαλούσαμε να μας περιμένει ακόμη, αραγμένη στο ράφι της ασφυκτικά γεμάτης μικρής βιτρίνας. Το μαγαζάκι, σκέτη τρύπα. Έμπαινες με αξιοζήλευτες και από αθλητή της ενόργανης κινήσεις, προσέχοντας να μη παρσύρεις στο διάβα σου και σπάσεις κάποιο μικροαντικείμενο και το πληρώσεις χωρίς να το χαρείς.

Το παζάρι με το πωλητή σκληρό! Έμπειρος, κατά-λάβαινε τους χτύπους της καρδιάς σου και απ' αυτούς τη ταραχή και το πόθο σου και ταίριαζε τη προσφορά του. Στο τέλος φύγαμε ευχαριστημένοι κι' οι δυο! Εκείνος γιατί πούλησε ακριβά κι' εμείς γιατί αγοράσαμε φθηνά! Με ύφος κατακτητή και τροπαιούχου και με την ικανοποίηση της κερδισμένης μάχης ζωγραφισμένη στα πρόσωπά μας, άφοβα πλέον, αρχίσαμε ν' ανηφορίζουμε την Ηφαίστου.

Στη μικρή κάθετη στοά, μας τράβηξε μια απροσδιόριστα ευχάριστη μυρωδιά. Σαν ισχυρός μαγνήτης, που δεν αφήνει σίδηρο ατράβηχτο, μας οδήγησε στο πανωπάτημα μιας караβόσκαλας. Τόσο απότομη ήταν! Στο δεύτερο σκαλοπάτι, μας χτύπησε καθοριστικά πλέον η μυρωδιά από πολυκαιρισμένο χαρτί. Αυτή η μαγική μυρουδιά που ερεθίζει το πνεύμα και εξάπτει τη φαντασία. Ήταν ένα παλιό βιβλιοπωλείο! Το τελευταίο σκαλοπάτι σ' έμπαζε σ' έναν επίγειο παράδεισο! Όχι για όλους. Μοναχά για κείνους που αρέσκονται στα ταξίδια της γνώσης. Ένα χιλιάρικο είχε περισσέψει κι' έπρεπε να φάμε και κάτι. Είχε μεσημεριάσει και τα στομάχια μας, μας ειδοποιούσαν καρτερικά. Κατεβάσαμε από το ράφι ένα βαρύ και χοντρό δερματόδετο τόμο από την ιστορία του Παπαρρηγόπουλου. Υποκειμενική άποψη μεν, δεν έπαυε όμως νάναι μια διαφορετική αντίληψη των πε-

πραγμένων. Δεν θα έβλαπτε να την βάζαμε κι' αυτή δίπλα από τις άλλες!

Βγαίνοντας από το βιβλιοπωλείο, αποφασίσαμε να ικανοποιήσουμε τη περιέργεια μας, εξαντλώντας το μήκος της στοάς. Δεν θα μπαίναμε, αν δε μας είχε κάνει εντύπωση η επιγραφή απ' έξω «Χάλκινα ο Ασημάκης». Ήταν ολοφάνερο πως αυτός που την είχε φιλοτεχνήσει δεν είχε πάρει λεφτά. Η φινέτσα και το μεράκι της, μαρτυρούσαν καλλιτέχνη που γι' αντάλλαγμα πρέπει να πήρε ένα πιάτο φαί!

Πίσω από ένα μικροσκοπικό στενό ξύλινο πάγκο, μια ξερακιανή φιγούρα, φορώντας μια μουτζουρωμένη και χιλιοτρυπημένη ολόσωμη ποδιά, τρυπούσε επιδέξια ένα χερούλι από χαλκό. Δίπλα της, μια τεράστια στοιβα από ρινίσματα, και μυριάδες κομματάκια χαλκού σπαρμένα, μαρτυρούσαν πως δε πέταγε τίποτα.

Παξιμάδια, βίδες, πένσες και σφυράκια, βοηθούσαν όποτε τα χρειαζόταν.

Μας είχε δει να μπαίνουμε, αλλά βλέμμα δε σήκωσε μέχρι να βιδώσει το χερούλι. Όταν τελείωσε, μας υποδέχτηκε μ' ένα τεράστιο εγκάρδιο χαμόγελο, σα να μας γνώριζε κι' από πριν. Με τα πολλά, βγάλαμε και του δείξαμε με περηφάνια τη γκαζιέρα που είχαμε αγοράσει. Χμ! Από το Σταύρο τη πήρατε, στη πλατεία; Πόσο σας την έδωσε; Άκουσε την απάντησή μας κουνώντας καταφατικά το κεφάλι του, ανέκφραστα, μη θέλοντας να προδώσει αυτό που είχε καταφέρει πριν ο φίλος του. Αν θέλετε μπορώ να σας τη κάμω λάμπα ηλεκτρική. Θα της βάλω ένα ντουί από πορσελάνη κι' ένα γυαλί και θα φωτίζει υπέροχα, μας είπε. Μη φοβάστε! Δε πρόκειται να χαλάσει! Ίσα - ίσα που θα γίνει και πιο όμορφη. Ξέρετε

αυτές οι γκαζιέρες ζέσταιναν παλιά το κόσμο. Έπαιρναν πετρέλαιο και μ' ένα μηχανισμό, να αυτόν εδώ, τρομπάριζες τη δεξαμενή ανεβάζοντας τη πίεσή της. Έτσι έκανες το πετρέλαιο ψεκαστό και η γκαζιέρα ζέσταινε περισσότερο από τις απλές! Τώρα πια δε φτιάχνουνε τέτοια πράγματα. Αν μου την αφήσετε, Τετάρτη θάναι έτοιμη!

Βγήκαμε από το μαγαζί, αφήνοντας τον κυρ Ασημάκη να χαϊδεύει τη λάμπα, και ν' αναπολεί αντλώντας από τις αναμνήσεις του!

Δεν είχε πάρει προκαταβολή κι' έτσι μπήκαμε με σιγουριά στο Μπαϊρακτάρη. Κάτσαμε σ' ένα τραπέζακι κοντά στο τοίχο κάτω από τις ασπρόμαυρες φωτογραφίες της Καρέζη και του Ωνάση. Ο Μπαϊρακτάρης, είναι το πρώτο ταβερνείο που άνοιξε στην Αθήνα. Έχει ταΐσει και ποτίσει μυριάδες επώνυμους και απλούς ανθρώπους. Από τα φαγοπότια αυτά είναι και οι φωτογραφίες που στολίζουν τους τοίχους. Διαλέγεις φαγητό στην είσοδο, μπαίνοντας, από μια μεγάλη βιτρίνα που μέσα της φιλοξενεί τις σπουδαιότερες από τις ελληνικές μαγειρευτές νοστιμιές! Άμα θέλεις βέβαια σου κάνει και ψητά, αλλά δε λέει. Η πραγματική απόλαυση είναι μαγειρευτή, αχνιστή, μοσχομυρωδάτη, συνοδεύεται από κρασάκι σε καρτούτσο και σερβίρεται πάνω σε καρό τραπέζομάντιλο!

Στη Μαλεσίνα, ένα χωριό κάπου στα παράλια της Φθιώτιδας, βρίσκουμε αποκούμπι γεμίζοντας τις μπαταρίες μας τα Σαββατοκύριακα. Το σπιτάκι που μας φιλοξενεί βρίσκεται αρκετά έξω από το χωριό, μόνο του, σε μια πλαγιά ανάμεσα σε ελιές. Απέναντι αγναντεύει το Καντήλι στην Εύβοια και ανάμεσα τον Ευβοϊκό. Είναι μικρό. Μόλις πενήντα τετραγωνικά. Πενήντα τετραγωνικά όμως πλήρους ευτυχίας κι' ανεμελιάς που για πολλούς μετράνε πιότερο κι' απ'

τις ανέσεις. Τρία δωμάτια όλα κι' όλα. Στο μπροστινό έχει και τζάκι! Δε μπορώ να θυμηθώ, πόσα χειμωνιάτικα βράδια, έχουμε περάσει καθισμένοι αμίλητοι μπροστά του, χαζεύοντας τη φωτιά και ακούγοντας τα τριξίματα και τα σκασίματα των ξύλων που σιγοκαίγονται.

Παρασκευή βράδι, βρεθήκαμε ν' ανοίγουμε ανυπόμονα, τη σιδερένια πόρτα της περιφραξης. Ανεβήκαμε με το αυτοκίνητο τον ανηφορικό τσιμεντένιο διάδρομο μέχρι το σπίτι. Τριγύρω το σκοτάδι αδιάπερατο. Πιχτό κατράμι! Μόνο τα φώτα του αυτοκινήτου κατάφερναν και το τρυπούσαν. Φυσούσε ελαφρά, αρκετά όμως για να κάνει τις ελιές να σαλεύουν, πυροδοτώντας τις φαντασίες μας. Ξεκλειδώσαμε τη ξύλινη πόρτα της εισόδου. Έψαξα στα δεξιά, ψηλαφητά στο τοίχο για το διακόπτη. Ήξερα που θα τον συναντούσα! Τον πάτησα. Ψηλά απ' το ταβάνι, μας καλησπέρισε ο κυρ Ασημάκης, που δεν υπάρχει πια, φωτίζοντας το πιχτό σκοτάδι!

Μια μέρα, σαν όλες τις άλλες

Χάιδεψε τρυφερά το κεφαλάκι του όπως ήταν κωμένος κάτω από το πάπλωμα. Εκείνος γουργούρισε από ευχαρίστηση σαν γατί και κώθηκε ακόμη πιο βαθειά στο ζεστό σκέπασμα. Σήκωσε λίγο το πάπλωμα απόκαλύπτοντας τις πατούσες του και με απαλές κινήσεις άρχισε να του φοράει τις κάλτσες.

Πρέπει να σηκωθείς, θ' αργήσεις στο σχολείο και θα κρυώσει και το γάλα σου, του είπε με γλυκιά χαμηλή φωνή.

Με μια τεμπέλικη και απρόθυμη κίνηση, ο μικρός, βγήκε από τα σκεπάσματα.

Μαμά δε γίνεται σήμερα να μην πάω σχολείο, την εκλιπάρησε.

Κι' οι φίλοι σου;! Θα στεναχωρεθούν, το ίδιο κι' η δασκάλα όταν δει ότι λείπεις, του απάντησε.

Του έδωσε ένα φιλί στο μέτωπο και ο μικρός έτρεξε στο προαύλιο. Είχε ακουστεί το κουδούνι. Έμεινε στη θέση της να τον παρακολουθεί καθώς έμπαινε στη σειρά μαζί με τ' άλλα παιδιά της τάξης του. Γύρισε και την κοίταξε κι' εκείνη του έστειλε ένα φιλί που αμέσως αντιγύρισε. Ένα τελευταίο κοίταγμα στα σκαλιά και τα παιδιά μπήκαν στις τάξεις. Άρχισε να τρέχει γεμάτη άγχος προς τη στάση του λεωφορείου. Αν το έχανε, το επόμενο θα πέρναγε σε μισή ώρα και θ' αργούσε στη δουλειά.

Έφτασε στην ώρα της! Καλημέρισε τους συναδέλφους και κάθισε στο γραφείο της. Πάνω του μια στοίβα χαρτιά, περίμεναν τη διαλογή και αξιολόγησή τους, προτού προωθηθούν στους αποδέκτες τους. Δουλειά που ο διευθυντής δε συγκωρούσε λάθη. Πάνω απ' όλα η εταιρεία και τα συμφέροντά της, έλεγε! Παρ' ότι ήξερε πως μέχρι το μεσημέρι δεν θα προλάβαινε να τάχει τελειώσει όλα και πως κάθε λεπτό που περνούσε μπορούσε να της κοστίσει, σηκώθηκε

και πήγε προς τη κουζίνα να φτιάξει ένα καφέ. Γυρνώντας, έχυσε αιφνιδιασμένη τη μισή κούπα στο πάτωμα καθώς άκουσε πίσωπλάτα την αυστηρή φωνή του διευθυντή να την επιπλήττει που δεν ήταν στο γραφείο της να δουλεύει. Πήρε αγχωμένα τα χαρτιά και πήγε στο φωτοτυπικό. Έπρεπε να κρατήσει αντίγραφα για το αρχείο της.

Η ώρα είχε πάει τρεις και η στοίβα έμοιαζε ανεξάντλητη. Εφτά ώρες τώρα δεν είχε σηκώσει κεφάλι εκτός από την επίσκεψη στη κουζίνα που της βγήκε ξινή! Με τη σκέψη της επερχόμενης αυριανής υπερωρίας, σηκώθηκε να φύγει για να προλάβει να πάρει το παιδί από το ολοήμερο και προτού, να περάσει από το super market για τις προμήθειες της ημέρας. Τακτοποίησε με τάξη τα χαρτιά στο γραφείο της και πήρε τηλέφωνο μια γειτόνισσά της, να την παρακαλέσει για μία ακόμη φορά να πάρει αύριο το παιδί από το σχολείο γιατί θα καθυστερούσε στη δουλειά. Ήταν τυχερή και είχε πέσει σε άνθρωπο συντρέχτη που καταλάβαινε τι σημαίνει να είσαι ιδιωτική υπάλληλος. Έκλεισε το ακουστικό ευχαριστώντας την και κατευθύνθηκε προς τη λυτρωτική πόρτα, που το διάβα της από μέσα, σήμαινε το τέλος της εργάσιμης ημέρας. Είχε ζητήσει να φεύγει μία ώρα νωρίτερα, που δεν την πληρωνόταν, όπως φυσικά δεν πληρωνόταν και τις υπερωρίες, που τις επιβάλανε να κάνει.

Το λεωφορείο την άφησε μια στάση πριν από το σχολείο. Μπήκε βιαστικά στο super market και απαγορεύοντας στο βλέμμα της τα περιττά κοινάγματα, πήγε κατευθείαν στο ράφι με τα κορν φλέικς. Μετά από ένα τέταρτο, τοποθετούσε στο ταμείο τα πράγματα μέσα στη πλαστική σακούλα. Βγήκε και άρχισε να βαδίζει προς το σχολείο. Στα μισά, άκουσε

το κουδούνι που σήμαινε το τέλος των μαθημάτων για τα παιδιά. Επιτάχυνε το βήμα της, μη μπορώντας να τρέξει από το βάρος των πραγμάτων που κουβαλούσε. Τάχε στριμώξει όλα σε μία διπλοφορεμένη σακούλα, αφήνοντας το ένα της χέρι ελεύθερο για να κρατήσει το μικρό.

Μόλις έφτασε, ακούμπησε τα ψώνια κάτω και άνοιξε την αγκαλιά της για να υποδεχτεί το παιδί που έτρεχε προς το μέρος της.

Φτάνοντας σπίτι, πέταξε ατημέλητα τη τσάντα και το παλτό της πάνω στο καναπέ του σαλονιού και χωρίς δεύτερη ανάσα, με το παιδί να μη ξεκολλάει από το κατόπι της, μπήκε στη κουζίνα. Ο μικρός είχε φάει στο σχολείο, αλλά ο άνδρας της θα γυρνούσε στις έξι από τη δουλειά και θάταν πεινασμένος. Όση ώρα το φαγητό γινόταν, εκμεταλλεύτηκε τον πολύτιμο χρόνο διαβάζοντας το μικρό. Ευτυχώς στο ολοήμερο είχαν κάνει όλα τα μαθήματα και έμενε μόνο μια καλή επανάληψη. Σιγουρεύτηκε πως ο μικρός ήξερε να κάνει ομώνυμα τα κλάσματα και ξαναδιάβασαν για την Αγία Σοφία, τον Ανθέμιο και τον Ισίδωρο. Λίγο πριν χτυπήσει το καμπανάκι της κουζίνας, σημάδι να κατεβάσει τη κατσαρόλα από τη φωτιά, έβαλε του μικρού να δει μια ταινία στη τηλεόραση. Ήταν δυστυχώς ο μόνος τρόπος για να τον απαγκιστρώσει για λίγο από πάνω της και να μπορέσει να ετοιμάσει το φαγητό.

Το κλειδί στη πόρτα ακούστηκε να γυρνά. Ήξερε καλά την ώρα και το τραπέζι ήταν ήδη στρωμένο με το φαγητό σερβιρισμένο. Στο κέντρο του, ένα μικρό ανθοδοχείο με λουλούδια που είχε αγοράσει επιστρέφοντας, πρόσθετε μια πινελιά ρομαντισμού, δίνοντας χρώμα και σπάζοντας τη μονοτονία της επαναλαμβανόμενης καθημερινότητας. Αντάλλαξε ένα

φιλί με τον άνδρα της και κάθισαν αμέσως στο τραπέζι ενώ ο μικρός έπαιζε στο δωμάτιο του. Ευτυχώς είχε την πολυτέλεια του πλυντηρίου πιάτων κι' έτσι της έμενε αρκετός χρόνος για το σιδέρωμα. Τη σιδερώστρα την είχε βάλει στο σαλόνι για να μπορεί να βλέπει ταυτόχρονα και τηλεόραση. Παντού την παραμόνευαν στοίβες! Στο γραφείο από πυκνογραμμένα χαρτιά και στο σπίτι από πλυμένα ρούχα! Τα Σαββατοκύριακα, είχε γενικό καθάρισμα και τζάμια κάτι για τα οποία τις καθημερινές δεν περίσσευε χρόνος.

Με το σίδερο η ώρα κύλησε γρήγορα και πήγε εννιά! Άφησε τα σιδερωμένα ρούχα προσεκτικά διπλωμένα πάνω στο καναπέ και πήγε να ετοιμάσει το μπάνιο του μικρού. Σε κανά δυο χρόνια θα έκανε πλέον, τελείως μοναχός του! Παρέταξε τους απαραίτητους δεινόσαυρους στο χείλος της μπανιέρας και τον φώναξε να ρθει.

Τον βοήθησε να φορέσει το μπουρνούζι και μαζί πήγαν στο υπνοδωμάτιο. Του έβαλε ζεστές χειμωνιάτικες πιτζάμες και τον σκέπασε δίνοντας του ένα τρυφερό φιλί όλο στοργή για καληνύχτα. Είχαν κόψει τα παραμύθια από καιρό γιατί είχε πάψει πλέον να τα πιστεύει και να ταξιδεύει μαζί τους. Προτού πάει στη κουζίνα για να ετοιμάσει το φαγητό που θα έπαιρνε αύριο μαζί του στο σχολείο, πέρασε από το μπάνιο και σφουγγάρισε τα νερά που είχε ρίξει έξω.

Ερείπιο, με τα πόδια της να λυγίζουν, σύρθηκε προς το κρεβάτι. Ένοιωσε το στρώμα και τη ζεστασιά του κορμιού δίπλα της, να την γαληνεύουν προσφέροντάς της ασφαλές και σίγουρο προσωρινό καταφύγιο. Αγκάλιασε τον άνδρα της, που είχε αποκοιμηθεί πε-

ριμένοντας την. Είχε πάει ένδεκα! Που καιρός και όρεξη για τρυφερότητες! Σιγούρεψε το ξυπνητήρι να χτυπήσει στις έξι και μισή και έκλεισε τα βαριά, κατάκοπα βλέφαρά της. Ονειρεύτηκε, πως αύριο η μερα θάναι διαφορετική από τις άλλες!...

Η μηχανή

Η βελόνα κατέβηκε αργά – αργά, βυθίζοντας τη μυτερή της μύτη, μέσα στο αυλάκι του βινυλίου. Η φωνή της ντίβας, πλημμύρισε το χώρο. Έκλεισα τα μάτια και έψαξα μέσα στα απόκρυφα κύτταρα της μνήμης μου. Αυτά, στα οποία αποκλειστική πρόσβαση είχα μόνο εγώ και κανένας άλλος! Θα ξανάκανα τη διαδρομή! Με κλειστά τα μάτια. Για τέσσερα λεπτά. Όσο κρατούσε το κομμάτι!

Καβάλησα τη μηχανή, και ξεκίνησα αφήνοντας τον αέρα να μου δέρνει ευχάριστα το πρόσωπο. Γλιστρούσα με άνεση και μαεστρία ανάμεσα στα αργοκίνητα ακινητοποιημένα τετράροδα. Όποτε το βλέμμα μου διασταυρωνόταν με κάποιου οδηγού τους, έβλεπα τη ζήλια να ξεχειλίζει και το φθόνο να ζωγραφίζεται στο ταλαιπωρημένο πρόσωπό του. Το εγκλωβισμένο μέσα στο τιμαλφές απόκτημα του, όνειρο μιας ζωής και καρπό απανωτών στερήσεων.

Η κατηφόρα στο Δαφνί, η λίμνη Κουμουνδούρου, η Χαλυβουργική και μετά στροφή δεξιά, για Μέγαρα, από τη παλιά Εθνική, αυτή που τελειώνει στον Ισθμό της Κορίνθου. Άνοιξη κι' οι μυρωδιές συναγωνίζονταν για το ποια θα υπερισχύσει. Η διαδρομή, έτοιμη να μου χαρίσει το αίσθημα της απόλυτης ελευθερίας, απλωνόταν φιδίσια μπροστά μου. Από αριστερά η κοιμισμένη θάλασσα και από δεξιά το απόκρημνο βουνό. Η μηχανή γουργούριζε ευχαριστημένη κι' εγώ έκανα το Νουρέγιεφ να νιρέπεται με τη χάρη και αρμονία των πλαγιασμάτων μου. Μια δεξιά μια αριστερά. Άνοιγμα το γκάζι στη σύντομη ευθεία και μετά φρένα, μέχρι τη κορφή της στροφής, ίσα να μη με πετάξει έξω. Και μετά γκάζι! Πολύ γκάζι! Τόσο, ώστε να ξηλώσει το πίσω λάστιχο την άσφαλτο! Αυτή η αίσθηση της επιτάχυνσης! Από τα υλικά αγαθά που μπορεί ν' αποκτήσει ένας συνηθισμένος άνθρωπος,

δε γνωρίζω κάτι που να μπορεί να σου προσφέρει παρόμοια συγκίνηση. Όλα έρχονται πολύ πιο γρήγορα απ' ό τι περιμένεις και κρατάνε δευτερόλεπτα. Δευτερόλεπτα αδρεναλίνης. Δευτερόλεπτα που δε συγκωρούν λάθη. Δευτερόλεπτα που μαθαίνεις και δοκιμάζεις τα όριά σου. Δευτερόλεπτα που νοιώθεις κυρίαρχος, νικητής, εξουσιαστής και κατακτητής. Δευτερόλεπτα που το μυαλό αδειάζει από τις σκέψεις του, σα να μην υπήρξαν ποτέ! Δευτερόλεπτα ονείρου, ασύλληπτου, μοναδικού, για όποιον έχει το κουράγιο να δοκιμάσει. Γιατί θέλει πολύ κουράγιο και ψυχή, που τα κατακτάς σιγά – σιγά. Με το καιρό. Με κάθε μοίρα απ' τις τριακόσιες εξήντα, επιπλέον στριψίμα-τος του δεξιού σου καρπού.

Φρένα και άνοιγμα προς τ' αριστερά. Σ' αυτή τη στροφή, μετά το σαμαράκι, έχει μια λακκούβα, που αν δεν τη προλάβεις αλλοίμονό σου. Αλλά κι' η πτώση, μέσα στο παιχνίδι είναι. Ρυθμιστής ισορροπιών, σου βάζει τα όρια, ώστε ν' αποφύγεις τις υπερβολές του ενθουσιασμού! Κι όμως, δε ξέρω κανένα που μετά από πτώση και μόλις έγιανε να μην ξανακαβάλησε. Φιλικό σαράκι, ευπρόσδεκτος ξενιστής η μηχανή, που όσοι τον γνωρίσουν δεν θέλουν να τον διώξουν με τίποτα από τη ψυχή τους. Γιατί όσο κι' αν ο πολύς ο κόσμος δεν μπορεί να το κατανοήσει, εκεί μιλάει. Στη ψυχή! Και λέει στο καθένα αυτά που μπορεί ν' ακούσει και να καταλάβει. Άσχετα από βιβλία και μόρφωση. Προσφέρει ελευθερία! Και το αίσθημά της δεν περιορίζεται. Ή την έχεις ή όχι!

Όποτε ο δρόμος το επέτρεπε, έρχινα μια κλεφτή ματιά προς τ' αριστερά, στη θάλασσα. Μου άρεσε έτσι που με τύφλωνε ο ήλιος όπως μου τον αντιγυρνούσε. Πέρασα δίπλα από τα διόδια, και συνέ-

χισα μέχρι τα Ίσθμια. Άραξα τη μηχανή στην άκρη του τοιμέντου, οριακά, δίπλα στη θάλασσα και παρέμεινα καθισμένος στη σέλλα να χαζεύω το σάλι που πηγαυνοερχόταν. Από κάτω μου, ανέβαινε η ζέστη από τον κινητήρα που μόλις είχα σβήσει, συντροφιά με τριγμούς από τη μηχανή που κρύωνε. Ξεκαβάλησα αρχίζοντας να επιθεωρώ πρώτα τα βασικά και μετά τις υποχόνδριες λεπτομέρειες. Έβγαλα από τη τσέπη μου τα μαντηλάκια και βάλθηκα να γυαλίζω τις ψιλολασπωμένες ζάντες. Ήταν εκείνη η λακκούβα η καινούργια, η γεμάτη νερά, που δεν την ήξερα και που δεν είχα προλάβει ν' αποφύγω. Εκείνη που έκανε τις αναρτήσεις να τερματίσουν στη προσπάθεια τους να με κρατήσουν όρθιο. Δίπλα μου, περνούσαν ατσαλάκωτοι αυτοκινητάδες, που κουνούσαν με απορία το κεφάλι, για τον υπέρμετρο παθολογικό ζήλο που έδειχνα. Μου την έσπαγε εκείνη την ώρα να μην είναι καθαρή. Άλλες φορές την έπνιγα στη λάσπη χωρίς καμία τύψη. Αλλά κάθε πράμα στην ώρα του! Κι η ώρα τώρα επέβαλε φασίνα!

Ποτέ ο δρόμος της επιστροφής δεν είναι ίδιος. Αλλάζουν τα πάντα. Ακόμα και το τοπίο φαντάζει διαφορετικό. Σα να μην έχεις ξαναπεράσει. Άλλες οι στροφές, άλλες οι λακκούβες, άλλα τα βουνά. Ακόμη και τα σημάδια που έβαλες για να γυρίσεις δεν υπάρχουν. Μόνο οι ευθείες μένουν στη θέση τους, αλλά δεν είναι πάντα εύκολο να το αναγνωρίσεις. Ζεις τη συγκίνηση ξανά παρ' ότι ξέρεις πως οδεύεις προς το τέλος. Σπάνιο πράγμα ν' απολαμβάνεις την επιστροφή το ίδιο όπως και το πηγαιμό! Ο δεξιός δείκτης, μόνιμα ακουμπισμένος στη μανέτα του φρένου, ετοιμοπόλεμος, να το «τσιμπά» όποτε χρειάζοταν και ο καρπός να ζυγίζει καλά τις κινήσεις του. Είπαμε, περιθώριο λάθους δεν υπάρχει. Όλα γίνονται για μία και μοναδική φορά. Κι' αν δεν είσαι

σε θέση ν' αποφασίσεις ή διστάσεις, το τίμημα μπορεί νάναι πολύ βαρύ. Αυτή άλλωστε είναι κι' η ομορφιά. Αυτό που κάνει τόσους και τόσους πιτσιρικάδες να δουλεύουν σαν τα σκυλιά, ξεφορτώνοντας κούτες, για να καταφέρουν ν' αγοράσουν μια μηχανή! Κι' όταν μαζέψουν τα λεφτά, τα δίνουν χωρίς δεύτερη σκέψη, χωρίς καμία τύψη, ξέροντας από πριν αυτά που θα τους χαρίσει.

Τα κρατς – κρατς από το δίσκο που τέλειωσε, σήμαναν και το τέλος του ταξιδιού μου. Ίσα που πρόλαβα να την αράξω! Σήκωσα το βλέμμα μου και κοίταξα έξω απ' το παράθυρο αναζητώντας την. Μηχανή δεν υπήρχε όπως άλλοτε. Στη θέση της μια γουρούνα! Περίμενε πρόθυμη να ζωντανέψει ξανά τις αναμνήσεις μου. Ο μόνος μου συμβιβασμός ήταν οι τέσσερεις τροχοί της!

Τα καράβια

Πάντα με γοήτευαν τα καράβια. Με γοήτευε αυτή η αίσθηση φυγής που σου προσφέρουν. Ξέρεις πως σ' όποιο απ' αυτά κι' αν μπεις, κάπου καλά θα σε ξεβγάλει. Τις περισσότερες φορές πας για το άγνωστο. Κι' αυτό είναι η γοητεία! Απόδραση εκ του ασφαλούς! Απόδραση με σίγουρη, εξασφαλισμένη επιτυχία. Περνάς τη μπουκαπόρτα και γίνεσαι ανήμπορος σκλάβος του για κάποιες ώρες. Αφήνεσαι με σιγουριά στη πλεύση του, ξέροντας πως δεν θα σε προδώσει. Μετάνοια δεν υπάρχει μόλις πάρεις την απόφαση κι' ανέβεις. Κι' όμως! Χαίρεσαι όπως το παιδί το γλειφιτζούρι, αυτή τη γλυκιά ηθελημένη προσωρινή αιχμαλωσία που σου υποβάλλει. Ξέρεις πως κάπου καλά θα σε αφήσει. Κάπου που οι έννοιες δεν μπορούν να σε βρουν για να σε ταλαιπωρήσουν. Κάπου που τα μάτια σου θα πλημμυρίσουν από εικόνες και το μυαλό σου θα κορεστεί από νέες εμπειρίες. Που θα σε βοηθήσουν να ξεπεράσεις τις δύσκολες στιγμές που κάποια στιγμή θα ξανάβρεις μπροστά σου. Που θα σε βοηθήσουν να σπρώξεις πιο πέρα το μονότονο επικεντρωμένο στις έννοιες μυαλό σου. Που θα σου δείξουν πόσο ωραία είναι η ζωή όταν δοκιμάσεις να τη χαρείς.

Ακόμη όμως κι' όταν δεν είμαι μέσα, μ' αρέσει να κάθομαι και να τα χαζεύω καθώς περνούν από μακριά και κάποια στιγμή χάνονται, σβήνουν σιγά - σιγά μικρές κουκιδούλες, αφήνοντας μου άλυτη τη παιδική απορία, πως τα καταφέρνουν και ισορροπούν πάνω στη ξυραφένια κόψη του οριζοντα. Στέλνω τη φαντασία μου μαζί τους να ταξιδέψει, σίγουρος για το δώρο που θα μου φέρει επιστρέφοντας.

Κι' όταν έχω τη τύχη νάμαι μέσα, καθώς το πλοίο αποχωρίζεται τη σιγουριά των κάβων του, κάθομαι και χαζεύω τα πράσινα βρώμικα απόνερα που αφήνει πίσω του. Αυτά που όπως σβήνουν σιγά - σιγά, παίρνουν μαζί τους και τα προβλήματα που πολιορ-

κούν ανήλεα το μυαλό μου. Κι' όταν το νερό αλλάξει και πάρει αυτό το βαθύ μπλε καθαρήριο χρώμα του, κρεμιέμαι για ώρες ατέλειωτες στα κάγκελα της πρύμνης, χαζεύοντας τους άσπρους αφρούς που βγάζει το όργανο που κάνουν στη θάλασσα οι δυνατές προπέλες. Πετώ ψωμάκια στα γλαροπούλια που τ' αρπάζουν στον αέρα προτού προλάβουν να πέσουν στο νερό. Στα γλαροπούλια που συντροφεύουν το ταξίδι μου. Και που χάνονται μόλις καθεί από τα μάτια μου κι' η στεριά, παίρνοντας μαζί τους και τις τελευταίες από τις προβληματικές μου σκέψεις, αφήνοντάς τες πίσω, εκεί απ' όπου ξεκίνησα, να με περιμένουν σαν ερινύες μόλις ξαναγυρίσω. Μα τότε θα τις δω πια μ' άλλο μάτι. Με καθαρό, οπλισμένο, σθεναρό μυαλό και εξαγνισμένη ψυχή

από το σύντροφό μου που θα 'χω ξαναγνωρίσει,
από τους ανθρώπους που θα 'χω συναντήσει,
από τις κουβέντες που θα 'χω μιλήσει,
από τις γεύσεις που θα 'χω γνωρίσει,
από τα αποστάγματα που θα μ' έχουν ποτίσει,
από τα νερά που θα 'χω κολυμπήσει,
από τον ήλιο που θα 'χω ρουφήξει,
από τα πλακόστρωτα που θα 'χω περπατήσει,
από τα νυχτολούλουδα που θα 'χω μυρίσει,
από τα φεγγάρια που θα μ' έχουν φωτίσει,
από τα τριζόνια που θα μ' έχουν αποκοιμίσει,
από το έγχρωμο όνειρο που θα 'χω ζήσει.

To laptop

Από τη πρώτη δημοτικού φάνηκε πως πρόκειται για παιδί θαύμα. Του άρεσε πολύ το διάβασμα. Τόσο πολύ που το προτιμούσε κι' από το παιχνίδι. Στη Δευτέρα γυμνασίου οι καθηγητές του έκριναν πως το λύκειο δεν είχε νόημα για κείνον και θα έπρεπε να συνεχίσει τις σπουδές του στο πολυτεχνείο. Σε τρία χρόνια το είχε τελειώσει αποφοιτώντας αριστούχος και σ' άλλον ένα έκανε και το διδακτορικό του! Χωρίς να χρειαστεί να ψάξει για δουλειά, δέχτηκε τη πρόταση – κάλεσμα από τη NASA για ν' αναλάβει τα νέα της προγράμματα.

Τα χρόνια κύλησαν γρήγορα. Έστειλε δορυφόρους να γυρνάνε γύρω από τη γη, μέχρι και ερευνητικό διαστημόπλοιο στο Κρόνο! Κάποια μέρα, ενώ καθόταν μπροστά από τον υπολογιστή του, έλαβε ένα email από τους παλιούς του συμφοιτητές στο πολυτεχνείο, για να ξαναβρεθούν μετά από τριάντα χρόνια.

Στη συνάντηση, όλοι είχαν να θυμηθούν και να περιγράψουν κάτι. Αναμνήσεις από έρωτες, εκδρομές, θάλασσες, βουνά, ταβερνάκια, ψησίματα σε φιλικά σπίτια. Τότε συνειδητοποίησε το έγκλημα που είχε κάνει στον εαυτό του. Στη ζωή του την ίδια! Δεν είχε τίποτα να θυμηθεί! Μόνο μαθηματικούς υπολογισμούς, προγράμματα και τα windows να τον καλωσορίζουν κάθε φορά που άνοιγε τον υπολογιστή. Μοναδική του συντροφιά ήταν ένα laptop. Τι κι αν τα τζιτζίκια γύρω του χαλούσαν το κόσμο, τι κι' αν ο ήλιος έβαφε περίτεχνα τα σύννεφα στο κοίμισμά του, τι κι αν η βροχή χτυπούσε μανιασμένα το παράθυρό του μπας και της ανοίξει, αυτός εκεί, προσηλωμένος μπροστά στην οθόνη να ξοδεύει τη ζωή του προσπαθώντας να στείλει με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια το πύραυλο στο Κρόνο. Και τώρα στα σαράντα οκτώ του, έβλεπε τους παλιούς του φίλους να

ξετυλίγουν τις αναμνήσεις τους και έψαχνε απεγνωσμένα να μπορέσει ν' αντιπαραθέσει έστω και μία!

Το βράδυ γύρισε σπίτι ένα ψυχολογικό ερείπιο. Έκατσε στο καναπέ και πήρε το laptop. Χωρίς να δυσκολευτεί καθόλου, μέσα σε λίγο, σκάρωσε ένα πρόγραμμα με μια ζυγαριά ακριβείας. Από τη μία έβαλε το Νόμπελ φυσικής που είχε πάρει και τις αμέτρητες τιμητικές διακρίσεις κι' από την άλλη, τις άυλες αναμνήσεις που δεν είχε. Πάτησε το enter και το πρόγραμμα έτρεξε.

Ακόμη και ο στενότερός του φίλος, φάνηκε αμείλικτος μαζί του!

**Ο κουφός που ήξερε ότι
όσοι χορεύουν δεν είναι τρελοί!**

Ήχο δεν είχε ακούσει ποτέ στη ζωή του. Μια επιπλοκή την ώρα της γέννας του στέρησε την ακοή. Μεγάλωσε μαθαίνοντας ν' αντιλαμβάνεται το κόσμο με τις υπόλοιπες του αισθήσεις. Και τα κατάφερε καλά ή τουλάχιστον έτσι νόμιζε. Ένα πράγμα που του έκανε ιδιαίτερη εντύπωση ήταν όταν έβλεπε ανθρώπους να χορεύουν. Κινούνταν ρυθμικά, αντικριστά ο ένας στον άλλον, ενώ κάποιοι χάιδευαν επίσης ρυθμικά τις χορδές οργάνων, άλλος άγγιζε τα πλήκτρα ενός πιάνου, ενώ κάποιος άλλος χτυπούσε με μανία κρατώντας δύο ξύλινες μπαγκέτες μια σειρά από δερμάτινες μεμβράνες καλά τεντωμένες πάνω σε κάτι κυλινδρικά ξύλινα στεφάνια. Είχε μάθει ότι αυτό λέγεται μουσική και οι υπόλοιποι κινούνταν ρυθμικά κάτω από τους ήχους της. Ήξερε επίσης πως η μουσική ήταν πολύ σπουδαίο πράγμα. Στο άκουσμά της η ψυχή γαληνεύει και το μυαλό ταξιδεύει σε μέρη μακρινά. Επηρεάζει το συναίσθημα και συνοδεύει τις καλές και τις δύσκολες στιγμές των ανθρώπων.

Έτσι του έγινε έμμονη ιδέα να βρει ένα τρόπο να ακούσει μουσική. Το μαράζι του μέρα με τη μέρα μεγάλωνε κι' αυτός λες και το επεδίωκε, έβλεπε συνέχεια στη τηλεόραση σκηνές από συναυλίες και χορούς, παρατηρώντας τις αντιδράσεις των ανθρώπων. Τους έβλεπε άλλοτε να γελούν, άλλοτε να χορεύουν κι' άλλοτε να δακρύζουν και δεν μπορούσε να καταλάβει τι ήταν αυτό το διαφορετικό που άκουγαν και τους επηρέαζε με τόση ευκολία τα συναισθήματά τους. Πως ήταν δυνατόν τα ίδια μουσικά όργανα άλλοτε να προκαλούν ευφορία και άλλοτε συναισθηματική φόρτιση που εκδηλώνονταν ακόμα και με δάκρυα. Τι ήταν αυτό που κατάφερε ν' αγγίζει με τόση ευκολία τη ψυχή. Ιδιαίτερα όταν χόρευαν, συμπεριφέρονταν σαν τρελοί. Σα να τους

περιτριγύριζε απειλητικά ένα σμήνος από μέλισσες κι' αυτοί προσπαθούσαν με κινήσεις των χεριών και των ποδιών τους, να τις διώξουν.

Είχε παρατηρήσει όμως, πως το ίδιο γινόταν και όταν άκουγαν μουσική γραμμένη σε δίσκο. Δεν ήταν απαραίτητο κάποιοι να παίζουν ζωντανά τα όργανα μπροστά τους. Έβαζαν το δίσκο σ' ένα περιστρεφόμενο πλατό και μια βελόνα που τον σκάλιζε κατάφερνε κι' έβγαζε μέσα από τ' αυλάκια βινυλίου του, τη μουσική! Και τότε είτε άρχιζαν να χορεύουν, είτε έκλειναν τα μάτια και μάλλον ταξίδευαν με τη φαντασία τους, είτε δάκρυζαν μη μπορώντας να ελέγξουν τα συναισθήματά τους. Η μουσική απ' όπου κι' αν προερχόταν, κατάφερνε πάντα ν' αγγίζει τη ψυχή τους.

Μια μέρα κατάφερε να πείσει τους γονείς του, να πάνε να παρακολουθήσουν μία συναυλία, κάτι που έγινε. Όταν οι μουσικοί τελείωσαν, πήγε σ' ένα από τα καμαρίνια τους. Ήταν αυτό με τους βιολιστές. Οι γονείς του εξήγησαν πως το παιδί τους δεν μπορούσε ν' ακούσει και πως η λαχτάρα του ήταν να μπορέσει να καταλάβει τι ήταν η μουσική κι' ακόμη περισσότερο να μπορέσει να την ακούσει, κάτι που φυσικά ήταν αδύνατον να γίνει.

Τότε ένας μουσικός σηκώθηκε, πήρε το όργανο του και κατευθύνθηκε προς το παιδί. Έκατσε αντικριστά του, έπιασε το δοξάρι του και χαμογέλασε στο μικρό. Με μιας το πρόσωπο του, φωτίστηκε. Κατάλαβε πως κάτι σπουδαίο θα γινόταν. Κάτι που θάχε σχέση με τη μουσική. Του έκανε νόημα να πλησιάσει και να δαγκώσει χαλαρά το πάνω μέρος της ταστιέρας του οργάνου. Εκεί που βρίσκονταν τα κλειδιά με τα οποία κούρδιζες τις χορδές. Ο μικρός χωρίς καμία α-

ντίρρηση ακολούθησε πιστά την υπόδειξή του. Τότε ο μουσικός άρχισε να παίζει. Οι δονήσεις του οργάνου πλημμύρισαν τον εγκέφαλο του μικρού. Πότε έντονες και ρυθμικές και πότε ήρεμες και βελούδινες. Ο μικρός άκουγε για πρώτη φορά στη ζωή του μουσική. Καταλάβαινε επιτέλους τι ήταν αυτό που κατάφερνε ν' αγγίζει τη ψυχή. Καταλάβαινε πως τελικά δεν ήταν τρελοί όσοι χόρευαν. Ένα τεράστιο χαμόγελο ευτυχίας κι' ικανοποίησης σχηματίστηκε στο πρόσωπό του. Ένα χαμόγελο που έκανε το μουσικό να ξεχάσει τη κούραση του και τα μάτια των γονιών του να δακρύνουν, κάτι που στον μικρό φάνηκε φυσιολογικό αφού άκουγαν μουσική!

Η Μαριγώ

Η θάλασσα πέρα για πέρα ίσαμε 'κει που αντάμωνε τον ουρανό, λάδι! Τέτοια μπουνάτσα είχε καιρό να δει ο καπετάν Νικήτας. Τον φωνάζαν καπετάνιο κι' ας μην είχε κουμαντάρει ποτέ του καράβι. Ένα καϊκι είχε όλο κι' όλο και μ' αυτό καθημερινά έβγαζε το μεροκάματο. Τριάντα χρόνια τώρα ή ίδια δουλειά. Την ώρα που ο ήλιος έπεφτε για ύπνο, ξεκίναγε να ρίξει δίχτυα και παραγάδια και το χάραμα πολύ πριν σηκωθεί για τα καλά τα μάζευε καρτερώντας η θάλασσα να τούχει φερθεί απλόχερα. Η θάλασσα! Αυτή η τεράστια του αγάπη. Από μικρός θυμάται το μεγαλύτερο μέρος της μέρας του το πέρναγε κοντά της. Του άρεσε να τη νοιώθει γύρω του. Να τον αγκαλιάζει. Εκείνη κι' αυτός. Κι' ας τον ταλαιπωρούσε που και που. Οι μεγάλες αγάπες, τ' ανέχονται όλα. Χάρης στα καπρίτσια της όμως, είχε γίνει καπετάνιος σεβαστός απ' όλους. Η συμβουλή του, κανόνας, ακόμη και για τους φτασμένους θαλασσιούς.

Το καϊκι ξύλινο, παλιό βαρύ σκαρί, Καλυμνιώτικο, από μάστορα που δεν υπάρχει πια. Το βρήκε από το πατέρα του και κείνος από το δικό του. Το φρόντιζε και το συντηρούσε πióτερο κι' από παιδί του. Κι' εκείνο πάντα τάβγαζε πέρα στις φουρτούνες, ακόμα και σ' αυτές που άλλα δεν τολμούσαν ν' αφήσουν τη σιγουριά της δέστρας τους. Η καρδιά του, μια παλιά ντιζελομηχανή. Δούλευε αδιαμαρτύρητα, όσο το πετρέλαιο πότιζε τους κυλίνδρους της, γυρνώντας ακούραστα τον άξονα με τη μπρούτζινη προπέλα, που έδινε δρόμο στο καϊκι, αυλακώνοντας πίσω του το νερό. Πάνω στο κατάστρωμα ακουμπισμένα τα ψάθινα καλάθια με τα παραγάδια, με τ' αγκίστρια τους μπηγμένα με στρατιωτική τάξη στο φελλό που περιτριγύριζε το χείλος τους και παραδίπλα τυλιγμένα τα δίχτυα πάνω σε κουρελούδες.

Τελείωσε με το καλάρισμα, αφήνοντας πίσω δυο καλαδούρια στην αρχή και το τέλος για να μπορέσει να ξανάβρει το σημείο, έριξε και τα παραγάδια και κίνησε για την επιστροφή. Τρεις ώρες δρόμος! Το μεσημέρακι, αν όλα πήγαιναν καλά θ' αντίκριζε από μακριά τη μπούκα του λιμανιού. Θάδενε τη Μαριγώ, έτσι έλεγε το καϊκι του και μετά θάπινε τις ρακιές του στο καφενέ της πλατείας. Και κάθε φορά που θα τσουγκρίζε το ποτήρι του, θα δεχόταν τα παρακάλια των συγχωριανών του να τους αποκαλύψει το μέρος που έριχνε τα παραγάδια του και κατάφερνε πάντα να γυρνά με το καϊκι φορτωμένοπραμάτεια για την αγορά.

Καθώς κρατούσε καθισμένος στη πρύμη τη λαγουδέρα, πρόσεξε τη σκούρα γραμμή που ερχόταν από το βάθος του ορίζοντα. Μαριγώ, ετοιμάσου, έρχεται μπουρίνι, θα μας κουνήσει για τα καλά, της είπε. Ο Νικήτας συνήθιζε να μιλάει μαζί της, σα νάταν άνθρωπος. Της έλεγε τα μυστικά του, τους πόνους του τα βάσανά και τις χαρές του. Κι' εκείνη, σιωπηλή πάντα, τον άκουγε αδιαμαρτύρητα. Όταν καιρότανε, η καρδιά της έβγαζε φτερά και γουργούριζε ευχαριστημένη αυτό το μελωδικό μονότονο ντούκου - ντούκου που βγάζουν οι πιστονιές που σφυρηλατούν τους κυλίνδρους. Όποτε στενοχωριόταν, δε μπορούσε να κρατήσει ρυθμό. Όλο μπερδέματα και διακοπές, αλλά να τον αφήσει μεσοπέλαγα, ποτέ. Παρ' όλα τα διαφορετικά υγρά που κυλούσαν στις καρδιές τους, ήταν φίλοι αχώριστοι, καρδιακοί, χωρίς να μπορεί ο ένας χωριστά από τον άλλον.

Ξαφνικά η θάλασσα τριγύρω άσπρισε. Με την ίδια ταχύτητα που ένας διακόπτης ανάβει το φως. Μαζί σηκώθηκε και δυνατός αέρας, που ράντιζε μαστιγώνοντας μ' αλμύρα το πρόσωπό του και το σκαρί,

λες και προσπαθούσε να διαβρώσει και τους δυο. Το κύμα σκέπαζε τη Μαριγώ, ξεπλένοντας το κατάστρωμά της. Παρ' όλα αυτά, τα κατάφερνε περίφημα. Σοφά μαστορεμένο σκαρί, από τεχνίτη που σκοπό είχε πρώτα το μεράκι κι' ύστερα το χρήμα. Γλιστρούσε πάνω στα κύματα ανεβοκατεβαίνοντας με χάρη. Τη μία η πλήρη της εξαφανιζόταν μέσα στο νερό και την άλλη κοιτάζε ψηλά στον ουρανό σα να προσευχόταν πριν την επόμενη βουτιά της. Μέχρι που ξαφνικά η καρδιά της σταμάτησε να χτυπά. Πήρε νερό το πετρέλαιο κάτι που δεν άρεσε διόλου στη μηχανή της. Έτσι το γέρικο σκαρί, χάνοντας τη σιγουριά της προπέλας του, βρέθηκε ακυβέρνητο με το καπετάν Νικήτα ανήμπορο να κάνει το παραμικρό. Ο καιρός τους γύρισε και το κύμα πλέον τους πλαγιοκοπούσε. Η πλήρη της Μαριγώς σταμάτησε πλέον ν' αναμετριέται στα ίσα μαζί του κι' έμεινε να ταλαντεύεται αριστερά δεξιά, πάνω και κάτω, σα μικρό παιδί πάνω στη τραμπάλα. Ο αέρας ήταν θαλασσινός και συνεχώς τους ξέσερνε προς τα βράχια.

Σπάραξε η ψυχή του Νικήτα ακούγοντας τα σανίδια της Μαριγώς του, να τσακίζονται καθώς το κύμα τους χτυπούσε με άσβεστη λύσσα πάνω στα βράχια. Δεν τον ένοιαζε για τη ζωή του. Το σκαρί σκεφτόταν που δε μπορούσε να κάνει τίποτα για να το σώσει. Το αντιμάμαλο τράβηξε τη Μαριγώ μακριά από τα βράχια και βλέποντας την αντοχή της πείσμωνσε. Θέριεψε. Τη σήκωσε ψηλά και τη ξαναχτύπησε με μανία, δυνατά πάνω τους. Αυτή τη φορά το σκαρί δεν άντεξε. Κόπηκε στα δυο. Ο Νικήτας βρέθηκε στο νερό να κολυμπά απεγνωσμένα. Όποτε το κύμα τον ανέβαζε στη ράχη του, έβλεπε τη Μαριγώ να αποτελειώνεται πάνω στα βράχια και να βυθίζεται σιγά – σιγά, παραδομένη στην οργή του υγρού στοιχείου.

Δεν άντεξε το θέαμα. Εξαντλημένος από τη προσπάθεια λιποθύμησε.

Τον βρήκαν αναισθητο το απόγευμα, ξεβρασμένο στην αμμουδιά. Τα ρούχα του σκισμένα και το κορμί του γεμάτο λαβωματιές από τα χτυπήματα πάνω στα βράχια. Τριγύρω του, σπαρμένα απομεινάρια της Μαριγώς, μαρτυρούσαν τι είχε συμβεί. Η θάλασσα είχε πάρει αυτό που ήθελε και είχε ηρεμήσει. Μαζί της κόπασε και ο αέρας. Τίποτα δε θύμιζε το φονικό. Κι' όμως! Δε ντρεπόταν να κρυφτεί για την άδική της πράξη. Κάθε τόσο, ξέρναγε στη παραλία όσα από τα περισσεύματα της Μαριγώς δεν είχε καταφέρει να κωνέψει. Ομολογούσε με θράσος την ενοχή της, έχοντας εκείνη την αυθάδικη σιγουριά πως κανείς δε τολμά μα ούτε και μπορεί να τη πειράξει.

Έκανε δυο μέρες να συνέλθει. Δυο μέρες που οι εφιάλτες συντρόφευαν τον ανυποχώρητο πυρετό. Τη τρίτη άνοιξε τα μάτια του. Φώναξε για πρώτη του κουβέντα τ' όνομα της Μαριγώς. Η Μαρουσώ, η γειτόνισσα που ξεροστάλιαζε αδιάκοπα πάνω απ' το προσκέφαλό του, έσπευσε να τον καθησυχάσει.

- Σώπασε! Κοίτα να συνέλθεις πρώτα και θα δούμε τι θα κάνουμε.

- Πάει! Την έχασα. Μου τη πείρε. Δε μπορούσε να δεχτεί πως δυο αγάπες μπορούν να χωρέσουν στην ίδια καρδιά. Ζήλεψε και μου τη πήρε. Και μ' άφησε πίσω για να μ' εκδικηθεί. Καλύτερα νάχε πάρει και μένα, ψέλλισε μ' αδύναμη φωνή.

- Σώπα! Μη λες τέτοιες κουβέντες. Είναι αμαρτία! Ήταν θέλημα Θεού!

- Πως θα κάνω τώρα χωρίς τη Μαριγώ μου. Ξεριζώθηκε η καρδιά μου. Στέρεψε η πνοή μου. Γίνετε να ζήσω χωρίς καρδιά; Δε γίνετε και το ξέρεis καλά!

Το μπουμπούκι δε το κόβεις ποτέ από το δένδρο προτού γίνει καρπός. Αυτή γιατί έκοψε το δικό μου; Ένα πράγμα είχα στο κόσμο και αγαπούσα κι' αυτό μου το πήρε. Άμα υπάρχει Θεός και είναι Παντοδύναμος όπως γράφουν τα βιβλία, δεν έπρεπε ν' αφήσει να γίνει αυτό. Δεν μπορεί νάταν αυτό το θέλημα Του. Ποιος Θεός καλός επιθυμεί κάτι τέτοιο; Τι απωθημένα έχει και ξεσπά πάνω μου;

- Σταμάτα χριστιανέ μου! Δε ντρέπεσαι να λες τέτοιες κουβέντες για Το Θεό!

- Μια ζωή καλά τα πήγαινα μαζί του. Έκανα πάντα αυτό που έπρεπε. Και στην εκκλησία πήγαινα και το σταυρό μου έκανα και τη προσευχή μου κάθε μέρα και τους συνανθρώπους μου βοηθούσα είχα δεν είχα. Πάντα μοιραζόμουν το υστέρημά μου. Όχι γιατί ήμουν καλός χριστιανός, αλλά γιατί ήμουν άνθρωπος. Και σαν άνθρωπος δεν άντεχα να βλέπω το διπλανό μου να υποφέρει. Αυτό δε μας δίδαξαν;! Το 'κανα και με το παραπάνω και μάλιστα με τη συνείδησή μου, όχι γιατί έπρεπε. Τώρα γιατί μου φέρθηκε έτσι;! Δεν είναι άδικο;!

- Σε δοκιμάζει Νικητή. Σε δοκιμάζει.

- Αφού Αυτός μ' έφτιαξε. Τι δοκιμάζει;! Σάματις δε ξέρει τι θα γίνει στο τέλος; Αφού Θεός είναι. Τα ξέρει όλα προτού γενούν!

- Νικητή βλαστημάς και δε πρέπει.

- Το πόνο μου λέω και οφείλει να μ' ακούσει. Δεν έχω μόνον εγώ υποχρεώσεις απέναντί Του. Έχει κι' Αυτός. Αλλιώς να μη μ' έφτιαχνε!

- Νικητή, σ' έχει ψήσει ο πυρετός και παραλογίζεσαι. Βρε συ τι θέλεις τώρα; Να τα βάλεις με το Θεό!

- Όχι Μαρουσώ. Δεν τα βάζω μαζί Του. Απλά κάτι ώρες σα κι' αυτή, αναρωτιέμαι σάμπως και τελικά

παιζει μαζί μας! Μα κι' έτσι νάναι, αφού είναι Θεός,
να μου δώκει τη Μαριγώ μου πίσω!

Ήταν θέλημα Θεού!

Σε μια πόλη, σε κάποια μακρινή χώρα, ζούσαν ένας πάρα πολύ πλούσιος κι' ένας πάρα πολύ φτωχός. Ο πλούσιος ήταν ένας από τους χειρότερους ανθρώπους που μπορεί να υπάρξουν. Κατάφερε να κτίσει τη τεράστια περιουσία του, επειδή ήταν αδιστακτος εκμεταλλευτής, χωρίς ίχνος ανθρωπιάς και οίκτου μέσα του. Είχε ένα εργοστάσιο μετάλλου. Η μισή πόλη εργαζόταν εκεί, ανάμεσά τους κι' ο φτωχός. Όλοι δούλευαν για ψίχουλα και δε δίσταζε στη πρώτη ευκαιρία να βρίσκει αφορμές για να μην τους δώσει ούτε κι' αυτά. Τα πλούτη του, συνεχώς αυγατιζονταν σε αντίθεση με το φτωκό που αντιμετώπιζε θέμα επιβίωσης έχοντας και δύο μικρά παιδιά. Ζούσαν σε μια μικρή ξύλινη καλύβα έξω από τη πόλη. Μεταφορικό μέσο δεν διέθετε κι' έτσι αναγκαζόταν να ξεκινά δυο ώρες νωρίτερα με τα πόδια για τη δουλειά, για να προλάβει νάναι στην ώρα του. Άλλες τόσες ήθελε και για να επιστρέψει.

Κάποτε το αφεντικό κατάφερε να κλείσει μια μεγάλη συμφωνία και απαίτησε απ' όλους να δουλεύουν υπερωρίες, χωρίς φυσικά να τους δίνει παραπάνω χρήματα. Είχε καταφέρει να έχει την εύνοια της κυβέρνησης, οπότε έκανε όποια αυθαιρεσία ήθελε χωρίς να φοβάται κυρώσεις. Δικαιώματα οι εργαζόμενοι δεν είχαν. Μοναχά υποχρεώσεις. Δούλευαν, ακόμη κι' όταν το κεφάλι τους ψηνόταν από τον πουρετό, προσπαθώντας να μη γίνουν αντιληπτοί από τους επιστάτες, που θα το μετέφεραν στο αφεντικό. Και τότε ήξεραν πως θα έβλεπαν το δρόμο για το σπίτι τους και μάλιστα χωρίς τη παραμικρή αποζημίωση. Η κανονική τους βάρδια, κρατούσε οκτώ ώρες. Οι φωτιές στο εργοστάσιο, δεν έσβηναν ποτέ γιατί δεν έπρεπε να διακόπτεται η παραγωγή. Έτσι όταν τους ανάγκασε να κάνουν υπερωρίες, έπρεπε να δου-

λεύουν αδιαμαρτύρητα, τουλάχιστον δώδεκα ώρες την ημέρα!

Το εργοστάσιο, ήταν μια κατασκευή χωρίς καμία προδιαγραφή. Με ανεπαρκή φωτισμό κι' αερισμό και παντελή απουσία προληπτικών μέτρων για ατυχήματα. Δεν διέθετε καν ένα πρόχειρο ιατρείο που να μπορεί ν' αντιμετωπίσει τουλάχιστον τους διάφορους συχνούς μικροτραυματισμούς. Παντού φωτιές και δεξαμενές με ρευστό μέταλλο. Η θερμοκρασία που επικρατούσε, μοναχά με της Σαχάρας μπορούσε να συγκριθεί κι' αυτή ντάλα μεσημέρι! Ο φτωχός εργαζόταν σκληρά. Όλη μέρα πάνω απ' τα καζάνια και τις φωτιές. Δουλειά του ήταν να κατευθύνει το ρευστό μέταλλο μέσα στα καλούπια για να πάρει τη τελική του μορφή.

Όσο περνούσε ο καιρός, το αφεντικό γινόταν όλο και πιο απάνθρωπο. Έδιωχνε εργάτες κι' έπαιρνε καινούργιους που θα δούλευαν μήνες απλήρωτοι μέχρι να εκπαιδευτούν και να μάθουν. Μετά τους κρατούσε για λίγο και έκανε ξανά το ίδιο. Προτού απολύσει κάποιον παλιό, φρόντιζε να τον χρησιμοποιήσει για να εκπαιδεύσει το νεότερο που είχε προσλάβει, ώστε να μην υπάρχουν επιπτώσεις στη παραγωγή. Μ' αυτό το τρόπο είχε καταφέρει το εργοστάσιο να δουλεύει με πολύ μικρό κόστος, πληρώνοντας ελάχιστους μισθούς.

Κάποια στιγμή αποφάσισε πως χρειαζόταν ένα μεγαλύτερο και πιο εντυπωσιακό σπίτι με πολλές ανέσεις και πολυτέλειες. Έτσι αγόρασε ένα οικόπεδο στην ακριβότερη συνοικία της πόλης και κάλεσε τους καλύτερους μηχανικούς για να του κτίσουν το μέγαρο που θα στέγαζε τη ματαιοδοξία του. Οι πλούσιοι μελλοντικοί γείτονές του, βλέποντας τις εργασίες να προ-

χωρούν, θαύμαζαν τις διάφορες κατασκευαστικές υπερβολές, μη μπορώντας να κρύψουν τη ζήλεια τους, κάτι που έκανε το στήθος του βιομηχάνου, να φουσκώνει από υπερηφάνεια.

Τα εγκαίνια του νέου σπιτιού, ήταν μεγαλειώδη. Στο τεράστιο κήπο, σε μια λαμπρή εκδήλωση επίδειξης πλούτου, ήταν καλεσμένοι όλη η υψηλή κοινωνία της πόλης αλλά και άνθρωποι από τη κυβέρνηση. Στο λόγο που εκφώνησαν, εξείραν τον ιδιοκτήτη για το έργο του, αποκαλώντας τον αξιότιμο και σεβαστό μέλος της κοινωνίας, θεωρώντας τον σημαντικό και αναντικατάστατο αρωγό στην ευημερία του κράτους. Με το που τελείωσαν την εκφώνησή τους, πυροτεχνήματα άρχισαν να σκάζουν ψηλά στον ουρανό, βάρφοντας μ' εντυπωσιακά χρώματα το μαύρο στερέωμα.

Την ίδια ώρα, στη φτωχική καλύβα, η οικογένεια καθόταν γύρω από το τραπέζι, τρώγοντας αυτό που οι δυνατότητες επέτρεπαν να υπάρχει στο πιάτο της. Είχε βραδιάσει και τα παιδιά έπρεπε να ξαπλώσουν. Την επόμενη μια νέα απαιτητική μέρα ξεκινούσε για όλους. Εκείνος θα έπρεπε να ξεκινήσει χαράματα για τη δουλειά, τα παιδιά να πάνε σχολείο κι' η γυναίκα του, να επινοήσει να φτιάξει κάτι για νάχουν να φάνε το βράδυ.

Στην αρχή ακούστηκε ένα υπόκωφο βουητό. Όλοι οι θόρυβοι της νύκτας, με μιας σταμάτησαν. Επικράτησε νεκρική σιγή. Μετά η γη άρχισε να σιέται πέρα δώθε σαν σε κούνια.

Τ' ακριβά κολονάτα ποτήρια άρχισαν να πέφτουν από τα τραπέζια. Η σαμπάνια, χυνόταν πάνω στο γκαζόν κι' από κει τη ρουφούσε το χώμα, σαν σπον-

δή, που προσπαθούσε μάταια να εξευμενίσει την απελευθερωμένη οργή της φύσης. Τόσο δυνατή ήταν η δόνηση, που δημιουργήθηκε μεγάλος κυματισμός στο ήρεμο νερό της φωτισμένης πισίνας, αδειάζοντας μεγάλο μέρος από το περιεχόμενό της. Οι καλεσμένοι, άρχισαν να τρέχουν ανεξέλεγκτα προσπαθώντας να προστατευτούν. Στη πραγματικότητα δεν κινδύνευαν αφού βρίσκονταν σε υπαίθριο χώρο. Τέτοιες ώρες όμως που ο πανικός κυριεύει το μυαλό, δύσκολα μπορεί να επικρατήσει η λογική. Το σπίτι, ακολουθούσε το χορό της γης χωρίς να δείχνει να νοιάζεται. Γερή αντισεισμική κατασκευή, απέδειξε πως έπιασαν τόπο τα χρήματα που ξόδεψε γι' αυτό ο ιδιοκτήτης του.

Τα ξύλα της μικρής καλύβας άρχισαν να τρίζουν. Αντικείμενα έπεφταν από παντού. Η οικογένεια έχοντας αντιμετωπίσει ξανά τέτοιου είδους κατάσταση, κώθηκε κάτω από το τραπέζι, περιμένοντας να κοπάσει το κακό. Τα παιδιά άρχισαν να κλαίνε. Παρ' ότι ήξεραν τι σήμαινε σεισμός, τέτοιο πράγμα δεν τοχαν ξαναβιώσει. Μα ούτε κι' οι γονείς τους, που κοιτάζονταν συνεχώς με την αγωνία ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους. Ο ανατριχιαστικός ήχος των ξύλων που έσπαζαν, ήρθε να προστεθεί στο υπόκωφο βουητό. Η καλύβα δεν άντεξε και κατέρρευσε. Οι δυο γονείς σε μια υπέρτατη εναγώνια προσπάθεια, αγκάλιασαν σφιγγοντας τα παιδιά τους καλύπτοντάς τα με τα κορμιά τους. Το τραπέζι, δεν άντεξε το βάρος της καλύβας και έσπασε παγιδεύοντας την οικογένεια.

Την επόμενη, συνεργεία άρχισαν να ψάχνουν στα ερείπια για επιζώντες. Είχαν καταρρεύσει πολλά κτίρια στη πόλη και πολλοί είχαν παγιδευτεί κάτω από τα χαλάσματα. Είχαν περάσει δυο μέρες όταν τα συνεργεία έφτασαν στη καλύβα της οικογένειας. Κά-

ποιος, άκουσε μιαν αδύναμη φωνή να βγαίνει από τα συντρίμια εκλιπαρώντας με απόγνωση για βοήθεια. Αμέσως έπεσαν με τα μούτρα στη δουλειά. Μετά από ώρα, βρήκαν τα δυο παιδιά εγκλωβισμένα αλλά σώα, καλά προστατευμένα κάτω από τα άψυχα κορμιά των γονιών τους. Τα απελευθέρωσαν και τα μετέφεραν στο νοσοκομείο, όπου σύντομα ανέκαμψαν.

Ήταν ακόμα ανήλικα κι' έτσι ανέλαβαν τη κηδεμονία τους, η γιαγιά κι' ο παππούς. Τα βράδια, όποτε τους ρωτούσαν για την αδικία στο κόσμο και ποιος αποφάσισε πως εκείνη τη νύχτα έπρεπε να χάσουν τους γονείς τους, η γιαγιά τους τα έβαζε για ύπνο. Τα καληνύχτιζε δίνοντας τους ένα τρυφερό φιλί στο μέτωπο και τους έλεγε πως ήταν θέλημα Θεού!

Η απόφαση

Γεννήθηκε κάπου στη Μαύρη θάλασσα. Από πολύ μικρός φάνηκε ότι θα γίνει αρχηγός. Μπροστά πήγαινε αυτός και από πίσω του ακολουθούσαν οι άλλοι. Δεν χρειάστηκε ποτέ να προσπαθήσει να επιβληθεί. Απέπνεε ένα δέος που έκανε κανείς να μην τολμά να του αντιπαρατεθεί. Όσο μεγάλωνε, τόσο και περισσότερο εδραιωνόταν αυτή του η επιβολή. Ο τοπος που ζούσε ήταν φτωχός. Τόσο φτωχός που ακόμα και η εξασφάλιση τροφής, γινόταν κυριολεκτικά καθημερινός αγώνας για επιβίωση. Έτσι αποφάσισε ν' αναζητήσει μια καλύτερη τύχη ακολουθώντας το ένστικτό του πηγαίνοντας προς το νότο. Ήταν απόφασιμένος και είχε την απαραίτητη τόλμη να ταξιδέψει ακόμα κι' ολομόναχος. Κάτι που δεν χρειάστηκε να γίνει μιας και όλοι δέχτηκαν πρόθυμα να τον ακολουθήσουν. Άλλωστε όλοι τον είχαν αποδεχτεί σαν αρχηγό τους!

Έτσι ξεκίνησε το μακρύ τους ταξίδι. Μπροστά πήγαινε αυτός δείχνοντας το δρόμο χωρίς πραγματικά να τον ξέρει παρά μονάχα από ένστικτο και ξωπίσω ακολουθούσαν δείχνοντας τυφλή εμπιστοσύνη οι υπόλοιποι. Από τη θάλασσα ο δρόμος ήταν πιο σύντομος και άμα ήξερες να εκμεταλλεύεσαι τα ρεύματα, άλλαζες τόπο μέσα σε λίγη ώρα. Πέρασαν τη Μαύρη θάλασσα και μπήκαν στη θάλασσα του Μαρμαρά. Μετά από μισή μέρα ακόμα ταξίδι, φάνηκε η γέφυρα του Γαλατά. Από πάνω της οι αμέτρητες πετονιές των ψαράδων που κρεμόντουσαν, σχημάτιζαν μια τεράστια διάφανη κουρτίνα που ιρίδιζε στο φως του ήλιου. Γλίστρησε πρώτος ανάμεσά τους με χάρη δείχνοντας τον τρόπο και στους υπόλοιπους. Δεν έπρεπε για κανένα λόγο να προκαλέσουν με κάποια απροσεξία τους υπομονετικούς ψαράδες, γιατί τότε θα έπρεπε ν' αναμετρηθούν μαζί τους και ήξερε πως

ο αγώνας θάνατι άνισος. Την επομένη, τα νερά άρχισαν να ζεστάνουν. Έμπαιναν στο Αιγαίο. Τα ρεύματα εδώ έγιναν ακόμη πιο δυνατά κάτι που βοηθούσε στο να κινούνται εύκολα και με ακόμα μεγαλύτερη ταχύτητα. Μόλις περάσανε τις Σποράδες η θάλασσα αγρίεψε θεριεύοντας τα κύματά της. Το δυνατό ρεύμα τους έσπρωχνε άθελά τους προς την είσοδο ενός μεγάλου κόλπου. Ήταν μάταιο ν' αντισταθούν προσπαθώντας να κρατήσουν άλλη πορεία. Το μόνο που θα κατάφερναν θα ήταν να εξαντληθούν στερεύοντας από πολύτιμες δυνάμεις που χρειάζονταν για το υπόλοιπο ταξίδι τους. Έτσι αφέθηκαν να παρασυρθούν από την ορμή του υγρού στοιχείου μπαίνοντας στον Ευβοϊκό, ψηλά απ' τη μεριά του Παγασητικού. Τότε με μιας η θάλασσα κόπασε. Τα νερά πηγαίνουν προς τα κάτω, σπρώχνοντάς τους άκοπα προς τον προορισμό τους.

Σε τρεις ώρες σουρούπωνε και οι ψαράδες στο λιμανάκι του Θεολόγου, ετοιμάζαν τα σύνεργα τους. Σήμερα το βράδυ που το φεγγάρι έλλειπε από το στερέωμα, θα έβγαιναν όλοι μαζί με αναμμένα τα πυροφάνια για ψάρεμα. Θα καθόντουσαν όλη την νύχτα μέσα στην αλμυρή υγρασία προσμένοντας για μια καλή ψαριά. Η μπουρού του καϊκιού που θα οδηγούσε το κομβόι, ακούστηκε δίνοντας το πρόσταγμα. Τα καϊκια άρχισαν να ξεκινούν το ένα μετά το άλλο. Πίσω στο μόλο που άφηναν, πιτσιρίκια που τρέχαν πέρα δώθε παίζοντας κυνηγητό, σταμάτησαν το παιχνίδι τους και άρχισαν όλα μαζί να τους καιρετούν ξεφωνίζοντας με όση δύναμη μπορούσαν να βγάλουν τα παιδικά τους πνευμόνια. Τόχαν βρει παιχνίδι να προσπαθούν να ακουστούν σκεπάζοντας το μελωδικό ρυθμικό γουργουρητό των μηχανών. Αυτών που έδιναν ζωή στις προπέλες, επιτρέποντας τους ν' αυλακώνουν αλέθοντας χωρίς να τα χαλούν, με δύ-

ναμη και σιγουριά τα ήρεμα νερά. Πίσω από τα καΐκια ακολουθούσαν αμέτρητοι γλάροι που δεν έχαναν την ευκαιρία να βουτούν με θαυμαστές κατακόρυφες επιδρομές, όποιο ψαράκι τολμούσε να ξενερίσει ασημίζοντας, προδίδοντας με αφέλεια τη θέση του πάνω στους κατάλευκους αφρούς. Μετά από λίγο και όταν τα νερά πλέον κόντευαν να επουλωθούν εξαφανίζοντας για πάντα τα ίχνη που πρόδιδαν την κατεύθυνση των καϊκιών, τα πιτσιρικάκια έφυγαν από το μόλο αναζητώντας αλλού μέρος για παιχνίδι.

Φτάσανε όταν είχε πια νυχτώσει για τα καλά. Το σκοτάδι επωφελούμενο από τον ύπνο του φεγγαριού, ήταν πηχτό κι' αδιαπέραστο. Στον ουρανό ανάβανε τόσα πολλά αστέρια, που γρήγορα θ'απογοήτευαν οποιονδήποτε τολμηρό ρομαντικό προσπαθούσε να τα μετρήσει. Ανάμεσά τους η ολόλευκη ζώνη του γαλαξία, επισφράγιζε αδιάσειστα προκαλώντας δέος το μεγαλείο και την απεραντοσύνη του σύμπαντος. Η βραδιά ήταν γλυκιά, όμως αν και κατακαλόκαιρο, η βραδινή θαλασσινή ψύχρα έκανε το δέρμα να ανατριχιάζει. Αλίμονο στους πρωτόπειρους ψαράδες που αγνόησαν από εγωισμό τις συμβουλές των παλαιότερων και δεν φόρεσαν ζεστό μάλλινο πουλόβερ. Η μπουρού του πρώτου καϊκιού ακούστηκε ταραζώντας τη νυχτερινή γαλήνη δίνοντας το σήμα ν' ανοίξουν με μιας οι στρόφιγγες από τις μπουκάλες του υγραερίου. Καθώς το αέριο άρχισε να ρέει μέσα στα μεταλλικά σωληνάκια, οι αμιάντοι απ' τις λάμπες πύρωσαν σκορπώντας τριγύρω τους δυνατό κίτρινο φως. Και τότε όλο με μιας, μια μακριά φωτεινή αλυσίδα εμφανίστηκε διαλύοντας το σκοτάδι στολίζοντας περίτεχνα τα μαύρα κοιμισμένα νερά.

Ο αρχηγός, είδε από μακριά τα δυνατά φώτα και κάτι τον τράβηξε σαν μαγνήτης προς το μέρος τους. Ξω-

πίσω του ακολούθησαν όλοι οι υπόλοιποι. Ένοιωσε, πως εκεί θα 'βρησαν ασφαλές καταφύγιο. Είχε νυχτώσει από ώρα και έπρεπε να σταματήσουν κάπου για να ξεκουραστούν και να βρουν δυνάμεις για να ξεκινήσουν ξανά με το πρώτο φως της μέρας. Ήταν η τελευταία αρχηγική απόφαση που πήρε στη σύντομη ζωή του. Την επομένη, γέμισε η αγορά με φρέσκα πελαγίσια κεφαλόπουλα, οι τσέπες των ψαράδων παρά και τα σπίτια τους χαρά κι' ευτυχία!

Κάθαρση

Χαράματα. Η σιλουέτα του μεγάλου σκάφους του Λιμενικού, σχηματίστηκε στον ορίζοντα. Είχε βάλει πλώρη κατά πάνω τους. Με βιαστικές κινήσεις έκλεισε το στενάχωρο αμπάρι με τους τριάντα λαθρομετανάστες. Μη ξέροντας τη γλώσσα τους, έβαλε χαρακτηριστικά το δάχτυλο στα χείλη γνέφοντάς τους να μη βγάλουν άχνα και φώναξε στους δυο βοηθούς του να ρίξουν γρήγορα το καλαδούρι στη θάλασσα. Ξεκάρφωμα πως τάχα μου είναι δίχτυα. Το σκάφος τους πλεύρισε και έριξε σχοινιά για ν' ασφαλίσει δίπλα του το καϊκι. Ο αξιωματικός του, ζήτησε το κυβερνήτη κι' ο καπετάν Ανδρέας πλησίασε αμέσως. Έχετε ρίξει δίχτυα βλέπω, είπε ο αξιωματικός. Ναι και τώρα θα τα σηκώσουμε να δούμε αν ο αη Νικόλας σήμερα θα μας φέρει τύχη απάντησε ο καπετάν Ανδρέας.

- Που το βρήκες καπετάνιο το «τσερνίκι». Χρόνια έχω να δω τέτοιο σκαρί. Δεν υπάρχουν πια στις θάλασσές μας κι' έχουν πάψει να τα κατασκευάζουν πια. Μεγάλο και βαρύ σκάφος για ψάρεμα. Δεν το κουμαντάρεις εύκολα. Εσύ πως τα καταφέρνεις;

- Μ' αυτό παλιά ο πατέρας μου κουβαλούσε εμπορεύματα και κόσμο στα νησιά. Απ' αυτόν τόβρα και το κράτησα. Τούβαλα μηχανή και μ' αρκετές μετατροπές τόκανα ψαράδικο. Που λεφτά για άλλο.

- Στο αμπάρι τι έχεις; Μας καταγγείλανε πως στη περιοχή πέφτει πολύ δυναμίτης!

- Θεός φυλάξοι! Εγώ δεν κάνω τέτοια πράγματα. Την αγαπάω τη θάλασσα κι' αυτή πολλές φορές μου το ανταποδίδει. Τίγκα στο πάγο είναι ανθυποπλοίαρχε μου. Στην αγορά, άμα το ψάρι δεν είναι φρέσκο δεν το παίρνει κανείς.

- Άμα είναι έτσι δεν σε πειράζει να ρίξουμε μια ματιά. Δεν θα σας καθυστερήσουμε με τα δίχτυα. Ξέ-

ρω καλά πως αν αργήσετε να τα σηκώσετε τα καλά φάρια θάνατι μισοφαγωμένα.

Κρύος ιδρώτας έλουσε τον καπετάν Ανδρέα. Η καρδιά του άρχισε να χτυπάει σαν τούμπανο τσίρκου την ώρα που συνοδεύει κάποιο επικίνδυνο νούμερο. Σίγουρα θ' ακουγόταν παραέξω και θα τον πρόδιδε. Απ' το μυαλό του πέρασε βιαστικά η εικόνα να σαπίζει μέσα σ' ένα στενάχωρο κελί φυλακής. Για καλή του τύχη, εκείνη τη στιγμή πετάχτηκε τρέχοντας στο κατάστρωμα ο ασυρματιστής του σκάφους.

- Ανθυποπλοίαρχε! Μόλις ήρθε σήμα από το αρχηγείο. Τα ραντάρ πιάσανε παραβίαση τέσσερα μίλια νότια από μας. Τρεις μεγάλες ψαρότρατες!

- Γρήγορα να τους προλάβουμε. Σιγά μην τους αφήσουμε να σουλατσάρουν όποτε θέλουν. Λύστε τα σχοινιά. Πρόσω ολοταχώς! Αυτή τη φορά τη γλύτωσες καπετάνιο. Έχε το νου σου γιατί την επόμενη δεν θάσαι τόσο τυχερός.

Με τη ψυχή σιγουρευμένη στη θέση της, απάντησε ο καπετάν Ανδρέας. Δεν έχω τίποτα να κρύψω κύριε ανθυποπλοίαρχε. Γιατί να φοβηθώ;!

Βλέποντας το σκάφος του Λιμενικού ν' απομακρύνεται πήρε μια βαθειά πελαγίσια ανάσα γεμίζοντας τα πνευμόνια του θαλασσινό αέρα. Την είχε γλιτώσει κι' αυτή τη φορά! Σαράντα χιλιάρικα θα πήγαιναν χαμένα κώρια τη φυλακή που θα τούρικναν. Έπρεπε να βιαστεί να τους αμολήσει σε καμιά απόμερη ακτή γιατί ήξερε πως δεύτερη ευκαιρία δεν θάχε. Έτσι καθώς βαθειανάσαινε με βουλιμία, τους σκέφτηκε. Κλεισμένοι στ' αμπάρι θάχαν σκάσει. Ήταν και τα έρμα τα παιδιά που για πρώτη φορά του λάχαινε να μεταφέρει.

- Ρε συ Νικολό, άνοιξε τους τ' αμπάρι να πάρουν λίγο αέρα, μη μας σκάσουνε εκεί μέσα και τότε τι θα τους κάνουμε!

Στο βάθος φάνηκε μια γκριζόμαυρη γραμμή. Αυτό μας έλειπε τώρα σκέφτηκε. Θα μας ταρακουνήσει για τα καλά το μπουρίνι. Σε λίγη ώρα ο ουρανός σκοτεινίασε. Αστραπές τον αυλάκωναν παντού. Σηκώθηκε δυνατός αέρας και κύματα τεράστια, που πάλευαν χτυπώντας με λύσσα το καΐκι να το βουλιάξουν. Μ' αυτό, γερό σκαρί, μαθημένο από φουρτούνες, αντιστεκόταν βάζοντας τη βαριά του πλώρη να τα σχίζει, περνώντας από μέσα τους. Απ' τ' αμπάρι ακούγονταν κλάματα μικρών παιδιών και τα τραγούδια των μανάδων τους που προσπαθούσαν να τα ησυχάσουν.

Μετά από ώρα, τα κύματα καταλάγιασαν, λες από-θαρρυμένα κι' απογοητευμένα που χάσανε τη μάχη. Το καΐκι ακουμπούσε πια σε μίαν απέραντη, όσο έπιανε το μάτι σου, μπουνάτσα. Ήρεμη σαν την κακαβιά μεσ' το τσουκάλι αφού σβήσει η φωτιά και πάψει να βράζει. Σουρούπωνε κι' ο ουρανός είχε βαφτεί στα πορτοκαλιά παίρνοντας ο μισός φωτιά κατά τη μεριά της δύσης. Όταν θα βράδιαζε για τα καλά, θα τους άφηνε σε μίαν ερημική παραλία κι' από κει ας τραβούσαν στην ευχή Του Θεού!

Έτσι κι' έγινε. Τους κατέβασαν όλους αφήνοντας τους ένα βαρέλι με νερό και τρία καφάσια με γαλέτες και κονσέρβες. Ύστερα ανέβηκαν στο καΐκι και ξεμάκρυναν.

Όταν ο ήλιος είχε σηκωθεί για τα καλά, πιάσανε λιμάνι στο νησί. Ο καπετάν Ανδρέας έδωσε στους δυο βοηθούς του το μερτικό τους και αφήνοντάς τους πίσω να φροντίζουν το καΐκι, κατευθύνθηκε προς το

σπίτι του. Ο δρόμος της επιστροφής περνούσε μέσα από παστρικά στενά ασπρισμένα σοκάκια. Πολύχρωμα γεράνια, τοποθετημένα αμφιθεατρικά με τάξη πάνω στις σκάλες των σπιτιών, έσπαγαν ευχάριστα το εκτυφλωτικό λευκό, προσφέροντας ξεκούραση και ευχαρίστηση στα μάτια. Πέρασε έξω από την εκκλησία. Από την πόρτα της ερχόταν μυρωδιά από φρεσκοκαμένο λιβάνι και στο προαύλιό της παίζανε τρέχοντας πίσω από μια μπάλα, παιδιά. Την προσοχή του τράβηξε η ολοκαίνουργια καμπάνα, καθώς για μια στιγμή άστραψε στον ήλιο. Έτσι άστραψαν μέσα απ' την αγκαλιά της μάνας του και τα μάτια ενός από τα παιδιά που είχε αφήσει χτες βράδυ, καθώς φωτίστηκε το πρόσωπό του από το φακό. Το βλέμμα του, είχε χαραχθεί ανεξήτητα στη μνήμη του. Βασανιστικό συνονθύλευμα, απόγνωσης, φόβου, απορίας και φρίκης! Η θύμηση αυτή, σμίλεψε τη πέτρινη καρδιά του και πλημμύρισε με τύψεις την απύθμενη ψυχή του. Θεέ μου, τι έκανα σκέφτηκε. Και νάταν η πρώτη μου φορά! Χωρίς δεύτερη σκέψη, διέσχισε αποφασιστικά το προαύλιο παραμερίζοντας τα παιδιά που έπαιζαν και μπήκε στην εκκλησία.

- Πατέρα θέλω να εξομολογηθώ.
- Έλα παιδί μου. Άνοιξε τη ψυχή σου. Ο Θεός είναι παντού και θα σ' ακούσει.
- Πατέρα, χτες έκανα κάτι πολύ κακό και δυστυχώς δεν είναι η πρώτη φορά. Τόχω ξανακάνει άλλες δυο!
- Πες μου παιδί μου να ξαλαφρώσεις. Βγάλτο από μέσα σου. Μη φοβάσαι, ο Θεός είναι φιλεύσπλαχνος.

Ο καπετάν Ανδρέας άνοιξε τ' αμπάρια της ψυχής του και διηγήθηκε στον παπά με όλες τις λεπτομέρειες όσα είχε κάνει. Μιλούσε ακατάπαυστα σχεδόν μισή ώρα και ο παπάς τον άκουγε αποσβολωμένος. Κάθε λίγο οι ρυτίδες του σκάβονταν περισσότερο, καθώς το

πρόσωπό του παραμορφωνόταν από τις γκριμάτσες της έκπληξης που του προκαλούσαν αυτά που άκουγε. Όταν ο καπετάν Ανδρέας αποτελείωσε με τα σώψυκά του, ο παπάς τράβηξε το καλιμαύχι από το κεφάλι του και είπε.

- Παιδί μου όλ' αυτά που μου 'πες είναι πολύ μεγάλη αμαρτία. Πως μπόρεσες να τα κάνεις;!
- Με τύφλωσε το χρήμα γέροντα. Δυο χιλιάρικα το κεφάλι! Παθιάστηκα και δεν ήξερα τη έκαμα.
- Μην ανησυχείς. Ο Θεός σε άκουσε τώρα που άνοιξες με ειλικρίνεια τη ψυχή σου. Αρκεί να μετανιώσεις πραγματικά και να Του ζητήσεις να σε συγχωρήσει.
- Μα είναι δυνατόν ο Θεός να μου συγχωρήσει τέτοια αμαρτία;!
- Είναι Φιλέσπαχνος και Ελεήμον.
- Όχι μόνο μετανιώνω, αλλά τα χρήματα που τόσο καιρό έχω μαζέψει δεν τα θέλω πια. Με καίνε. Θα τα δώσω όλα να βοηθήσω να χτίσουμε ένα ορφανοτροφείο για τα ορφανεμένα παιδιά.
- Αυτό είναι κάτι που λείπει από το τόπο μας παιδί μου! Θα σώσει πολλά ορφανά!
- Όμως γέροντα επιμένω. Πως θα με συγχωρέσει ο Θεός. Το κακό που έκαμα πως θα γιατρευτεί με μια συγχώρεση; Ποιος νοιάστηκε για τους ανθρώπους που αμόλαγα στο έλεός τους;! Τι θάχουν απογίνει;
- Μη βλασφημείς παιδί μου και μην αμφισβητείς Τον Θεό. Είναι τεράστια και ανεξάντλητη η δύναμή Του! Εκείνος νοιάστηκε και φρόντισε τους ανθρώπους που άφηνες. Νάχεις πίστη και νάσαι σίγουρος πως όλοι τους είναι τώρα καλά κι' έχουν βρει το δρόμο τους.
- Όπως και νάναι γέροντα, τα χρήματα δεν τα θέλω. Δεν μπορώ πια να τα κρατάω. Μου θυμίζουν το βλέμμα του χτεσινού παιδιού.

- Κάνε αυτό που προστάζει η ψυχή σου παιδί μου και ο Θεός θάνατι στο πλευρό σου.
- Και δεν πειράζει που τα χρήματα προέρχονται από τη δυστυχία άλλων; Αρκεί που θα πάνε για καλό σκοπό;!
- Απ' τη στιγμή που μετάνιωσες πραγματικά και ο Θεός σε άκουσε και σε συγχώρησε, κάνε αυτό που σκοπεύεις. Εκείνος θ' αποφασίσει και θα νοιαστεί για όλα σου τα σφάλματα τώρα που ξανάβρες το δρόμο Του.

Ο καπετάν Ανδρέας βγήκε από την εκκλησία βυθισμένος σε σκέψεις χωρίς να νοιώθει πραγματικά ξαλαφρωμένος. Ήταν τόσο απορροφημένος, που δεν έδωσε καν σημασία στη μπάλα των παιδιών που τον χτύπησε στο κεφάλι. Τον βασάνιζε ένα μεγάλο δίλλημα. Είναι άραγες σωστό, ακόμη κι' αν ο Θεός μ' έχει συγχωρήσει, με τα μαγαρισμένα λεφτά πούχω μαζέψει πουλώντας ψεύτικες ελπίδες σ' απεγνωσμένους, να φτιάξω τώρα στέγη για τα ορφανά;! Ξάφνου, το μυαλό του με μιας, σταμάτησε να σκέφτεται. Είχε πάρει την απόφασή του.

Γύρισε στο καϊκι. Οι βοηθοί του είχαν φύγει. Πήδηξε μέσα και έβαλε πλήρη μεσοπέλαγα. Όταν ξανοίχτηκε αρκετά, έσκυψε και σήκωσε τη κρυφά λασκαρισμένη σανίδα κάτω από τη λαγουδέρα. Έπιασε το κρυμμένο ξύλινο κουτί που μέσα του φυλούσε τα λάθρα χρήματα και το άνοιξε λες κι' ήθελε να σιγουρευτεί πως ήταν εκεί.

Είχε νυχτώσει πλέον κι' οι φωτιές φαινότουσαν από μακριά, σαν φάροι να τον καθοδηγούν. Ήταν ακόμα εκεί. Όπως τους άφησε. Κάρφωσε τη πλήρη του καϊκιού στα βότσαλα και πήδηξε στη παραλία. Τον πλησίασε αναγνωρίζοντάς τον απορημένος ένας κο-

ντός άνδρας. Ο καπετάν Ανδρέας τέντωσε μπροστά τα χέρια του κρατώντας το κουτί και με τα λίγα Αγγλικά που ήξερε του είπε. Take it! It is from your people. Good luck and don't forget the God is big! Ύστερα πήδηξε βιαστικά στο καϊκι και απομακρύνθηκε.

Στη διαδρομή ένοιωθε να τούχει φύγει ένα μεγάλο βάρος αλλά κάτι τον έτρωγε ακόμη. Σήκωσε τον ασύρματο.

- Αλιευτικό Μεγαλόχαρη καλεί σκάφος Λιμενικού όβερ.

- Σκάφος Λιμενικού ακούει όβερ.

- Θέλω τον ανθυποπλοίαρχο όβερ.

- Αναμείνατε όβερ...

- Ακούει, όβερ.

- Ανθυποπλοίαρχε εδώ καπετάν Ανδρέας. Αυτός με το τσερνίκι που θέλατε να ελέγξετε τ' αμπάρι... Ψαρεύω ανοιχτά και είδα πολλές φωτιές αναμμένες στο γυαλό «κοχλάκια». Φαίνεται σα νάναι πολλοί άνθρωποι μαζεμένοι. Σίγουρα κάτι τρέχει. Όβερ.

- Ελήφθη. Θα το ελέγξουμε άμεσα όβερ.

Έκλεισε τον ασύρματο κι' ένα χαμόγελο ικανοποίησης έσκασε στα χείλη του. Ήξερε ότι θα τους φροντίσουν. Έπιασε το μπουκάλι με τη ρακή και κατέβασε μια γενναία γουλιά καιίγοντας τα σωθικά του. Η ψυχή του, είχε βρει επιτέλους κάθαρση!

Τα δύο τρυγόνια

Χαράματα στη περιοχή του φάρου. Οι ακούραστές του αναλαμπές, καρτερούσαν να συναγωνιστούν το φως του ήλιου. Αν και κατακαλόκαιρο, η βραδινή υγρασία περόνιαζε. Το τοπίο τριγύρω άγριο. Γεμάτο με βράχια και θυμάρια που αρωμάτιζαν μεθυστικά τον αέρα. Ψηλά στον ουρανό, ένα γεράκι αιωρούταν ακίνητο, σαν βαλσαμωμένο, με ανοιγμένα τα φτερά, βιγλάροντας το έδαφος εξονυχιστικά για να εντοπίσει τροφή. Η θάλασσα κοιμόταν βαθεία, σε αντίθεση με τη φύση που είχε ξυπνήσει για τα καλά. Τη μεγαλύτερη ησυχία διέκοπτε ευχάριστα, το μονότονο κελάρυσμα του νερού που ανέβλυζε από μια μικρή πηγή κάτω από ένα βράχο. Μα δεν ήταν το μόνο! Βουητό από μέλισσες, που ρουφούσαν με ακούραστη βουλιμία τους χυμούς των θυμαριών, γέμιζε τον αέρα. Κι' όλα αυτά σιγοντάριζαν τα συναυλιακά κρωξιμάτα των βατραχιών. Ο λόφος παραδίπλα, ήταν αρκετά ψηλός ώστε να σκιάζει την ανατολή προστατεύοντας στο κόρφο του το πρωινό πούσι. Γύρω από τη ρεματιά μυριάδες καλαμιές, πικροδάφνες και μυρτιές, σχημάτιζαν ένα μακρύ πράσινο φίδι, που απλώνόταν ως τη θάλασσα, προδίδοντας το δρόμο του νερού, συντροφεύοντας το στο σύντομο ταξίδι του μέχρι να αλμυρίσει. Που και που, ακουγόταν το ρυθμικό γουργουρητό της μηχανής από κανένα ξενυχτισμένο φαροκάικο που περνούσε ανοιχτά απ' τον φάρο, επιστρέφοντας στο λιμάνι. Πίσω του ακολουθούσαν μιλιούνια οι γλάροι, λεηλατώντας με βουτιές στ' απόνερα, τα σκάρτα ξεψαρίσματα των δικτυών. Ήταν η ώρα που η πηγή γέμιζε ζωή. Κάθε λογής ζώο, πήγαινε να ξεδιψάσει.

Ο Γιάννης, άφησε τ' αμάξι ψηλά στο δρόμο και συνέχισε με τα πόδια κατεβαίνοντας προσεκτικά τη κακοτράχαλη πλαγιά για ν' ανταμώσει τη πηγή. Στον ώμο του κρεμόταν από το δερμάτινό της λουρί η

καλογουαλισμένη του καραμπίνα. Μια Benelli για την οποία είχε δώσει ότι είχε και δεν είχε. Τη μέση του, αγκάλιαζε μια ζώνη με δυο σειρές από πολύχρωμα φυσίγγια. Με ψιλά και πιο χονδρά σκάγια, ανάλογα με το θήραμα. Αγιάτρευτο μεράκι το κυνήγι. Μα πιο-τερο, του άρεσε η επαφή με τη φύση. Αυτό το γαλήνεμα που ένοιωθε του νου και της ψυχής, κάθε φορά που βρισκόταν κοντά της, πλημμυρίζοντας τις αισθήσεις του, με χρώματα, αρώματα και ήχους.

Κρύφτηκε καλά κι' έστησε καρτέρι μέσα στις καλαμιές. Άναψε τσιγάρο και ήπιε μια γουλιά ζεστό καφέ από το μικρό θερμός που κουβαλούσε στο σακιδιό του. Το όπλο το είχε αφημένο με την ασφάλεια τραβηγμένη, ανάμεσα στα πόδια του με την μπούκα του να κοιτάζει την πηγή. Το ισορροπούσε ζυγίζοντάς το, πάνω σε δυο πέτρες. Μια στην άκρη της κάνης και μια στο κοντάκι. Έτσι, μπορούσε να το αρπάξει στη στιγμή, χωρίς να χαθεί χρόνος.

Δεν άργησαν να φανούν δύο τρυγόνια που προσγειώθηκαν ταυτόχρονα δίπλα στο ρυάκι. Ο Γιάννης ξεφύσησε δυνατά τον καπνό της ρουφηξιάς πούχε χωρέσει στα πνευμόνια του. Έσβησε βιαστικά το μισοτελειωμένο του τσιγάρο, άφησε το θερμός κι' άρπαξε τη καραμπίνα. Σημαδεύοντας σκέφτηκε πόσο τυχερός ήταν. Με μια βολή θάπαιρνε δύο! Με την κόρη του ματιού ευθυγραμμισμένη στην ακίδα της κάνης, χάιδεψε με το δάχτυλο πιέζοντας ανεπαίσθητα τη σκανδάλη. Ήταν έτοιμος να πυροβολήσει, μα τελευταία στιγμή δίστασε.

Τα τρυγόνια πάτησαν μέσα στο νερό κι' αντί να πιουν, άρχισαν να ερωτοτροπούν πετώντας με τα φτερά τους, νερά το ένα στο άλλο. Κάθε λίγο, πλησίαζαν κι' ακουμπούσαν μεταξύ τους, τρυφερά τα

κεφάλια στους λαιμούς τους. Ήταν ζευγάρι! Το ένα, το αρσενικό, που ήταν και μεγαλύτερο, άρχισε να σκαλίζει μέσα στη λάσπη και σύντομα σήκωσε το κεφάλι του, κρατώντας στο ράμφος του ένα μικρό σκουλήκι. Πλησίασε το άλλο και του το έδωσε μέσα στο στόμα. Μετά, πέταξε μακριά και κρύφτηκε μέσ' τα θυμάρια. Το θηλυκό, έμεινε στη θέση του ν' απολαμβάνει το γεύμα που μόλις του είχαν προσφέρει. Ξαφνικά, μ' ένα δυνατό φτερούγισμα, το πουλί, σηκώθηκε απότομα μέσα απ' το κρησφύγετο του λες και τόχε ξετρυπώσει κανένα κυνηγόσκυλο. Πέταξε βιαστικά προς το ρυάκι σκάζοντας με δύναμη μέσα στο νερό, καταβρέχοντας με τα φτερά του το θηλυκό. Ο αέρας είχε γεμίσει από τα δυνατά και χαρούμενά τους τιτίβισματα. Με ανυποψίαστη χαρά, απολάμβαναν αυτό το παιχνιδιάρικο τους κρυφτό για ώρα. Κάποια στιγμή, σηκώθηκαν και τα δύο μαζί και πέταξαν μπαίνοντας στη φυλλωσιά μιας πικροδάφνης. Χωρίς να φαίνονται, ακουγόντουσαν μέσα από τα φύλλα, μονακά τα δυνατά τους τρυγονίσματα που σκέπαζαν όλους τους τριγύρω ήχους. Ξαφνικά, πετάχτηκαν ψηλά στον ουρανό ταυτόχρονα και τα δύο και πέταξαν πλάι - πλάι μέχρι το ρυάκι μπαίνοντας με δύναμη μέσα στο νερό καταβρέχοντας το ένα το άλλο.

Ο Γιάννης, κατέβασε το όπλο. Έβγαλε από τη θαλάμη το φυσίγγι και από την πάπια τα άλλα δύο, τα πέρασε στη ζώνη του και το ακούμπησε στο έδαφος. Έμεινε μαγεμένα αποσβολωμένος να χαζεύει τα δύο πουλιά. Όταν πια πέταξαν μακριά, ανηφόρησε την πλαγιά, πήρε το αυτοκίνητο και γύρισε στο χωριό. Πήγε κατ' ευθείαν στο μαγαζί του Σταύρου με τα κυνηγετικά. Άνοιξε την πόρτα και με αποφασιστικές κινήσεις ακούμπησε πάνω στον πάγκο την καρμπίνα. Χωρίς καν να καλημερίσει, του είπε πως θέλει να την πουλήσει. Ο Σταύρος έκπληκτος κι

απορημένος του γύρευε το λόγο. Του απάντησε, πως υπάρχουν θαύματα στο κόσμο, που δεν πρέπει να χαλάμε για κανένα λόγο. Άφησε το όπλο στον πάγκο, γύρισε την πλάτη και χωρίς να κοιτάξει ούτε μία φορά πίσω, άνοιξε την πόρτα του μαγαζιού και βγήκε. Ο Σταύρος έμεινε πίσω να τον κοιτάζει αποσβολωμένος χωρίς νάχει καταλάβει με ανοικτό το στόμα, ενώ τα δάχτυλα του, χάιδευαν ασυναίσθητα το περίτεχνα λιασμένο ξύλινο κοντάκι. Τέτοιο όπλο δεν το βρισκες εύκολα! Άσε πούθελες ένα σκασμό φράγκα για να το αποκτήσεις. Θα το κρατούσε αυτός! Άλλωστε θάπιανε αμέσως τόπο, μιας κι' ήταν η εποχή που είχε πολλά τρυγόνια.

Τα χρώματα από νέον των διαφημίσεων στους τοίχους των κτηρίων, ιριδίζουν πάνω στη βρεγμένη άσφαλτο, πνίγοντας το μουντό της χρώμα. Της έδιναν θαρρείς αίγλη από πίνακα ζωγραφικής φτιασμένου ζωγράφου. Η βροχή έπεφτε σιγανά και ασταμάτητα. Οι σταγόνες χτυπούσαν ρυθμικά το λιμνασμένο νερό, δίνοντας κίνηση στα χρώματα, πυροδοτώντας την φαντασία. Τα παπούτσια του μούσκευαν όλο και περισσότερο κάθε φορά που προσπαθούσε να υπερπηδήσει μια βρόχινη λιμνούλα και δεν τα κατάφερνε. Φταίγαν όμως και τα χρώματα που του πλανεύαν το μυαλό. Την προσοχή του τράβηξε η πνιχτή μουσική που αναδύοταν από ένα ημιυπόγειο. Άρχισε να πλησιάζει προς την κατεύθυνση του ήχου. Σιγά – σιγά, όλο και δυνάμωνε. Άνοιξε την πόρτα και μπήκε.

Κατευθύνθηκε κατ' ευθείαν στο μπαρ, ενώ ταυτόχρονα με τα μάτια, σάρωνε τον μισοφωτισμένο και γεμάτο καπνούς χώρο. Πρέπει να είχε χαλάσει ο εξαερισιμός. Αυτό όμως δεν φαινόταν να ενοχλεί και πολύ τους θαμώνες, που συνέχιζαν να πίνουν τα ποτά τους, συζητώντας μεταξύ τους όσο τους επέτρεπε η υπέροχη δυνατή μουσική που ακουγόταν. Τράβηξε ένα σκαμπό και κάθισε. Ο έμπειρος με τα ντέρτια των πελατών του μπάρμαν, χωρίς καν να ρωτήσει, ακούμπησε μπροστά του ένα ποτήρι με malt ουίσκι, χωρίς πάγο. Σήκωσε τα μάτια και τον κοίταξε απορημένος. Μα πώς το κατάλαβε;! Σήκωσε το ποτήρι του και έγνεψε στον μπάρμαν χαμογελώντας του ικανοποιημένος. Ύστερα, άρχισε να το κουνάει κυκλικά, κάμποσες φορές, μυρίζοντας από το φαρδύ στόμιό του, τ' αρώματα που αναδύονταν. Πορτοκάλι, γκρέιπφρουτ, μέλι, χαμομήλι και βανίλια. Έβρεξε τα χείλη του πίνοντας μια πολύ μικρή γουλιά. Ο ουρανίσκος του, πλημμύρισε από γεύσεις, που η εμπειρία του, του επέτρεπε να διακρίνει. Το

ευχάριστο κάψιμο που ένιωθε στο λαιμό καθώς το ποτό ταξίδευε για το στομάχι του, θα διαρκούσε για ώρα, αραιώνοντας την ανάγκη για επανάληψη. Μόλις ακούμπησε το ποτήρι του στον πάγκο, τον πλησίασε ο μπάρμαν. Ένοιωσε την συμπάθεια για το άτομό του αρκετή, για ν' αρχίσει να του μιλάει. Η Κάτια είχε φύγει. Έτσι απλά. Χωρίς να υπάρχει κανένας λόγος. Δεν της είχε φωνάξει, ούτε και συνέβη κάτι μεταξύ τους. Απλά όταν γύρισε στο σπίτι από τη δουλειά, εκείνη έλειπε. Είχε φύγει. Τι κι' αν φώναξε πολλές φορές τ' όνομα της μπας κι' είχε κρυφτεί κάνοντάς του πλάκα. Τίποτα! Ήταν ολοφάνερο ότι είχε φύγει. Για μια στιγμή σκέφτηκε πως ίσως είχε βγει για λίγο έξω. Έκατσε και την περίμενε. Μάταια όμως! Έτσι βρέθηκε καθισμένος στον πάγκο του μπαρ, να λέει τον πόνο του σ' έναν άγνωστο μπάρμαν. Ζούσανε χρόνια μαζί κι' είχε αγαπήσει ο ένας τον άλλον. Δεν είχαν χωρίσει ποτέ. Εκδρομές, διακοπές, βόλτες, επισκέψεις, πάντα μαζί. Όποτε ήταν στενοχωρημένος, την έπαιρνε στην αγκαλιά του και όπως ένιωθε πάνω του την ζέση του κορμιού της, χαλάρωνε και της μιλούσε για ώρα, ανοίγοντας την ψυχή του. Κι' εκείνη, τον άκουγε πάντα αδιαμαρτύρητα.

Με την κουβέντα, η ώρα πέρασε για τα καλά. Η αλήθεια είναι πως μιλώντας στον μπάρμαν, είχε ξαλαφρώσει αρκετά. Πως θα γυρνούσε όμως στο άδειο σπίτι;!

Η πόρτα, έτριξε ελαφρά μόλις μπήκε. Σκέφτηκε, πως κάποια στιγμή επιτέλους, πρέπει να ρίξει λίγο λαδάκι στον μεντεσέ. Δεν είχε συνηθίσει τον χώρο άδειο κι' αυτό του κόστιζε. Πήγε προς το ψυγείο να βρει να τσιμπήσει κάτι. Άνοιξε την πόρτα του και η όρεξη τουφυγε με μιας, μόλις αντίκρισε τις ανοιγμένες κονσέρβες με την γατοτροφή.

Ο Αρχιμήδης

Άνοιξε το παράθυρο προσποιούμενος ότι αναπνέει φρέσκο αέρα. Ταυτόχρονα, με την πλάτη του, έκρυψε τη θέα της κάμερας που παρακολουθούσε συνέχεια τον μικρό χώρο. Έβαλε γρήγορα και προσεκτικά το φλασάκι με τη μελέτη του, μέσα στο μικρό μεταλλικό κύλινδρο και τον έδεσε στο πόδι του περιστεριού που καθόταν στη μαρκίζα. Το περιστερί ήξερε καλά τη δουλειά του. Στον παραλήπτη και καρδιακό του φίλο Νικόλα, έγραφε ορκίζοντάς τον, να παρουσιάσει την ανακάλυψη σαν δική του, χωρίς να κάνει την παραμικρή αναφορά στο όνομά του. Ήταν σχεδόν βέβαιο πως θα κέρδιζε το βραβείο Νόμπελ, κάτι για το οποίο, έγραφε ότι ο ίδιος όσο κι' αν του φανεί παράξενο, δεν ενδιαφερόταν!

Ύστερα, γύρισε κι' έκατσε πάλι στη θέση του. Συνέχισε να κοιτάζει για ώρα μέσα από το μικροσκόπιο του. Ξαφνικά, πετάχτηκε όρθιος γεμάτος ενθουσιασμό, σπρώχνοντας απότομα την καρέκλα του που έπεσε στο πάτωμα, ουρλιάζοντας. ΕΥΡΗΚΑ!!!!

Οι συνάδελφοί του, γύρισαν και κοίταξαν με απορία τον Αρχιμήδη.

- Τι βρήκες;
- Κύριοι, **Η ΣΚΛΗΡΥΝΣΗ ΕΙΝΑΙ ΠΙΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝ!!!**
Βρήκα την αιτία που την προκαλεί και τον τρόπο να επαναμυελινώσουμε τα κατεστραμμένα νεύρα. Μιλάμε για πλήρη αποκατάσταση! Θα ξαναπερπατήσει κόσμος!!!!

Προτού καλά - καλά προλάβει να ολοκληρώσει τη φράση του, άνοιξε βίαια η πόρτα του εργαστηρίου και όρμισαν μέσα τέσσερεις άνδρες με κατάμαυρα κοστούμια. Χωρίς να πουν κουβέντα, μάζεψαν γρήγορα τον υπολογιστή και όλα τα χαρτιά του Αρχι-

μήδη και εξαφανίστηκαν. Οι υποψίες του, είχαν επαληθευτεί!

Το ίδιο βράδυ, γύρω στις δέκα, χτύπησε το τηλέφωνο στο σπίτι του. Το σήκωσε ο ίδιος.

- Λέγετε...

Άκουσε μια άγνωστη φωνή να του λέει απειλητικά.

- Αν θες να συνεχίσεις να χαιρέσαι ζωντανή την οικογένεια σου, ξέχνα ό,τι ανακάλυψες και κράτα το στόμα σου κλειστό!

Ο ήχος του απότομου κλεισίματος του ακουστικού που καλούσε, χαράχτηκε βαθειά στη μνήμη του Αρχιμήδη.

- Αρχιμήδη, ποιος ήταν;

- Κάτι φίλοι από τη δουλειά! Έχω ξεχάσει το κινητό μου στο εργαστήριο και με πήραν για να μην το ψάχνω άδικα.

- Τρέξε! Τρέξε γρήγορα ν' ακούσεις στις ειδήσεις. Ανακοίνωση από την εταιρεία σου! Νέο όπλο στη φαρέτρα των νευρολόγων! Λένε, πως σύντομα θα πάρει έγκριση και θα κυκλοφορήσει, ένα νέο φάρμακο σε χάπι, που θα δώσει πολλές ελπίδες στους σκληρυντικούς. Θα σταματάει λέει την εξέλιξη της αναπηρίας και σε μερικές περιπτώσεις, θα κάνει καθηλωμένους ασθενείς να σηκωθούν! Αχ, να ξαναπερπατήσει το παιδάκι μου και δεν θέλω τίποτα άλλο στο κόσμο! Μα καλά, εσύ που τα ξέρεις από πρώτο χέρι και δεν μου έχεις πει τίποτα! Προς θεού βρε Αρχιμήδη! Η εταιρεία σου είναι! Δεν είναι δυνατόν να μην ξέρεις τίποτα! Παίζεις με τον καημό μου;!

Ο Αρχιμήδης έκατσε στον καναπέ δίπλα στη γυναίκα του. Την πήρε αγκαλιά και της είπε.

- Καλύτερα να μην ενθουσιαζόμαστε και να κρατάμε μικρό καλάθι. Αν ήταν κάτι όντως σημαντικό, θα στο είχα πει.
- Τι, μας παραμυθιάζουν για ακόμη μια φορά; Βέβαια εσύ ξέρεις καλύτερα. Όλη μέρα μ' αυτά ασχολείσαι!
- Κοίτα! Εταιρεία είναι, το κέρδος την ενδιαφέρει. Ολοκληρώσαμε όντως κάποιες δοκιμές τρίτης φάσης και διαπιστώθηκε ότι ένα 5% αυτών που συμμετείχαν, παρουσίασε βελτίωση. Μη φανταστείς τίποτα το ιδιαίτερο! Όρθιος πάντως, δεν σηκώθηκε κανείς! Ε, και έσπευσαν να το ανακοινώσουν. Βέβαια δεν λένε ότι επίσης ένα 5% αυτών που πήραν placebo, παρουσίασε την ίδια βελτίωση. Άννα, τάχουμε ξαναπει. Παίζονται δισεκατομμύρια!

Τελειώνοντας την κουβέντα του, ένα σαρδόνιο χαμόγελο σχηματίστηκε στα χείλη του, που έκανε τη γυναίκα του ν' απορήσει. Το κουτί της Πανδώρας για τις φαρμακοβιομηχανίες σκέφτηκε, είχε ανοίξει για τα καλά!

Εκείνη την ώρα ο δεκαοκτάχρονος του γιος, μπήκε στο σαλόνι σπρώχνοντας και κατευθύνοντας με έμπειρες και αποφασιστικές κινήσεις, το αμαξιτίδιό του. Τον είχε καθηλώσει πάνω του, εδώ κι' ένα χρόνο, η σκλήρυνση. Ο Αρχιμήδης γύρισε και τον κοίταξε. Για πρώτη φορά στη ζωή του, η εικόνα του, δεν του προκάλεσε απόγνωση.

Την επομένη, βούηξαν οι εφημερίδες και τα ΜΜΕ, όλου του κόσμου με την μεγάλη είδηση. Δεν υπήρχε εφημερίδα που να μην την έχει πρωτοσέλιδο.

«Έλληνας επιστήμονας βάζει τέλος στο μαρτύριο των σκληρυντικών»

« Η ζωή ξαναχαμογελά στους σκληρυντικούς»

« Η αναπηρία, δεν είναι πλέον ανίκητη»

Μετά από λίγες μέρες, χτύπησε το τηλέφωνο στο σπίτι του Αρχιμήδη.

- Γεια σου Αρχιμήδη. Ο Νικόλας είμαι. Εύχομαι να είστε όλοι καλά! Με πρότειναν για το φετινό βραβείο Νόμπελ ιατρικής!
- Μπράβο βρε Νικόλα! Μη μου πεις τίποτα παραπάνω. Άλλωστε εγώ πήρα ήδη βραβείο Νόμπελ!
- Τι εννοείς Αρχιμήδη;!
- Ξαναπερπάτησε το παιδί μου!!!

Αφιερωμένο, στην ελπίδα που σιγοκαίει, στις καρδιές όλων των σκληρυντικών!...

Το όριο του ορίζοντα

Άραξα τη γουρούνα μου οριακά με τους μισούς μπροστινούς της τροχούς σχεδόν να αιωρούνται στο κενό. Ήθελα να πλησιάσω στην άκρη όσο πιο πολύ γινόταν. Έμεινα καθισμένος πάνω στη σέλα, χωρίς να τολμήσω να ρισκάρω τη χαρά λίγων έστω και αβέβαιων βημάτων. Φύσαγε εννιάρι. Το σπρέι που σηκωνόταν από τη θάλασσα μου μαστίγωνε το πρόσωπο. Κάθε φορά που έγλυφα τα χείλια μου, γευόμουν την αλμύρα της. Κι' αυτό μου άρεσε πολύ. Φρέσκια μοναδική γεύση που κανένα φαγητό δεν μπορεί να στη δώσει. Ούτε καν το ίδιο το αλάτι, όταν σαλιώνεις το δάχτυλο και το παίρνεις από το πάτο του πιάτου. Το ξεροβόρι φρόντιζε τα πνευμόνια μου να γεμίζουν μοναχά θαλασσινό αέρα και καθόλου υγρασία. Αυτή την αρρωσιάρικη υγρασία που ο νοτιάς ξέρει καλά και κουβαλά και που κολλάει παντού, στο κορμί και στα ρούχα πανιάζοντας τα.

Με το βλέμμα, έψαξα να βρω τη γραμμή του οριζοντα. Εκεί που στη γαλήνη τελειώνουν οι ορθολογιστικές σκέψεις σα να φοβούνται να προχωρήσουν παραπέρα, μη ξέροντας πίσω της τι θα βρουν. Σα να τελειώνει εκεί ο κόσμος κι' ας γράφουν το αντίθετο τα βιβλία. Εκεί που τα καράβια μοιάζουν ν' ακροβατούν σαν τα θωρείς από μακριά. Εκεί που μονάχα η φαντασία ενός υγιούς μυαλού, έχει το θάρρος και προχωρά. Και ταξιδεύεις μαζί της, αντλώντας από τις εμπειρίες και τις αναμνήσεις σου. Βάζεις κι' άλλα που θάθελες νάχες κάνει και που δεν πρόλαβες ή η τύχη δεν τάφερε βολικά και δεν τα βίωσες.

Σήμερα όμως, γραμμή δεν υπήρχε. Ουρανός και θάλασσα ντυθήκαν με το ίδιο μολυβί χρώμα και παντρευτήκαν. Σήμερα το ταξίδι θάταν πολύ δύσκολο. Δεν έβλεπα καν το όριο που έπρεπε να ξεπεράσω. Έπρεπε όμως να ταξιδέψω. Χωρίς ορίζοντα για οδηγό, κάτι που θέλει τόλμη και θάρρος. Σαν το πιτσιρίκι που

του πρωτοβγάζουν τις βοηθητικές από το ποδήλατο αλλά αυτό τολμά!

Στο μυαλό μου ήρθαν τα λόγια μιας άγνωστης φίλης. Ναι Κώστα, η ΣΚΠ μπορεί να τα πάρει όλα, ακόμα και την αναπνοή, αλλά μέχρι να πάρει (αν το πάρει) το μυαλό μας, ας το εκμεταλλευτούμε και εμπιστευτούμε μέχρι τέλους!!!

Το εμπιστεύτηκα λοιπόν και το ταξίδι μου ξεκίνησε!...

Ο κώστας, γεννήθηκε στην Αθήνα τον Μάιο του '62. Από μικρός του άρεσαν τα ταξίδια και από τα δεκαεννιά του χρόνια, άρχισε να ταξιδεύει με μοτοσικλέτα στην Ελλάδα, προσπαθώντας να την γνωρίσει. Στα ταξίδια του αυτά, αποκόμισε πολύτιμες εμπειρίες και εικόνες από τους ανθρώπους που γνώρισε και τα μέρη που επισκέφτηκε.

Σπούδασε γεωλόγος και τοπογράφος, επαγγέλματα που άσκησε μέχρι και τα σαράντα έξι του χρόνια, που αναγκάστηκε να διακόψει, όταν πλέον τα κινητικά του προβλήματα λόγω της ασθένειας που τον είχε προσβάλει και η οποία παραμένει ανίατη (σκλήρυνση κατά πλάκας), δεν του επέτρεπαν να συνεχίσει.

Είναι ζευγάρι στη ζωή με την χριστίνα εδώ και 25 χρόνια. Μαζί απέκτησαν τον γιο τους, λουκά – ιωακείμ, μια παιδική ζωγραφιά του οποίου κοσμεί το εξώφυλλο αυτής της συλλογής. Μαζί επίσης, έχουν εκδώσει ένα φωτογραφικό λεύκωμα με τον τίτλο «άλια» με φωτογραφίες που προέρχονται από τα ταξίδια του κώστα, σε κείμενα και ποίηση της χριστίνας.

Οι 22 + 2 σύντομες ιστορίες, αποτελούν μια απόπειρα του κώστα, να μεταφέρει στο χαρτί, κάποιες από τις εικόνες, τις ιστορίες και τις εμπειρίες των ταξιδιών του, αλλά ταυτόχρονα και βιωματικές καταστάσεις του ίδιου, χωρίς στην προσπάθεια του αυτή να είναι, ούτε καν ερασιτέχνης συγγραφέας.

Οι δύο τελευταίες ιστορίες αυτής της συλλογής, αφορούν την πάθησή του και είναι αφιερωμένες σε όλους όσους ταλαιπωρούνται απ' αυτήν.

